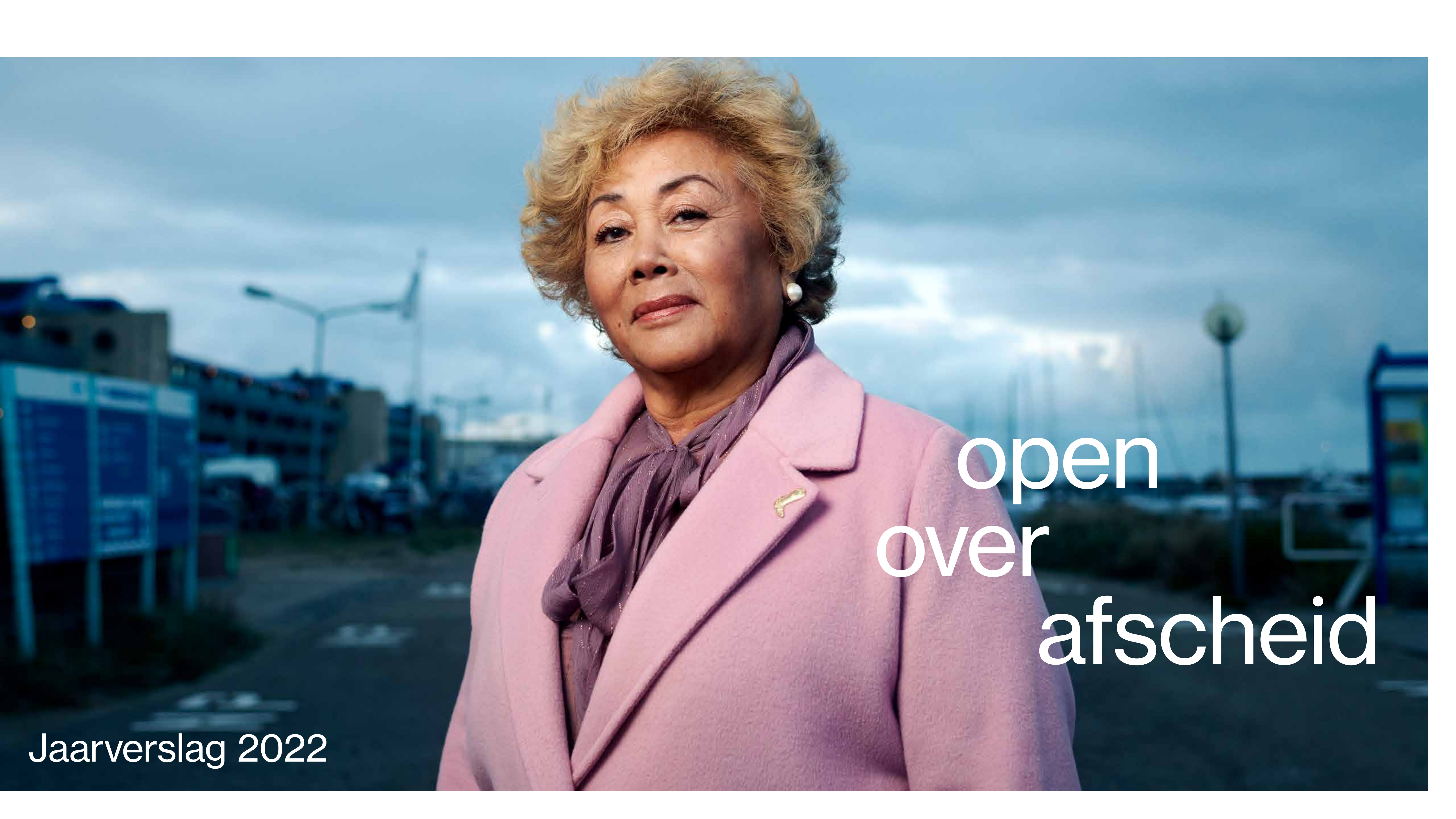

A woman with short, curly blonde hair, wearing a pink coat and a purple scarf, stands in a city street at dusk. The background shows buildings, streetlights, and a cloudy sky. The text 'open over afscheid' is overlaid on the right side of the image.

open over afscheid

Jaarverslag 2022

Inhoud

Voorwoord	3	Financiële resultaten	22	Risicomanagement	43	Jaarrekening 2022	61
Kerncijfers	4	Premie omzet	23	Risicomanagement-organisatie	44	Geconsolideerde balans per 31 december 2022	62
Strategie	5	Beleggingen	23	Risicomanagement-proces	45	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	63
Profiel	6	Kostenontwikkelingen	24	Risicocategorieën	46	Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	64
Businessmodel	9	Operationeel resultaat	24	Own Risk and Solvency Assessment	47	Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022	65
Marktbenadering	10	Financieel resultaat	24	Vooruitzichten	48	Grondslagen voor de consolidatie	66
Prijsbeleid	10	Solvabiliteit: de financiële gezondheid van Monuta	25	Governance	49	Grondslagen voor de waardering	67
Dienstverlening	10	Onze mensen	26	Organisatiestructuur	50	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	68
Monuta Ontzorgt	11	HR-visie	28	Profiel directie	52	Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	71
Ontwikkelingen 2022	12	Onderzoek onder medewerkers: FanScan	28	Profiel raad van commissarissen	53	Grondslagen voor het geconsolideerd kasstroomoverzicht	72
Branche	13	Talentmanagement	29	Evenwichtige verdeling	54	Management van verzekeringstechnische en financiële risico's	72
Bedrijfsresultaten	16	Opleiding & ontwikkeling	30	Raad van commissarissen	55	Toelichting op de geconsolideerde balans	75
Uitvaartcentra en crematoria	17	Gezondheid en veiligheid	31	Samenvatting werkzaamheden in 2022	56	Toelichting op de geconsolideerde balans	78
Uitvaartverzekeringen afsluiten	18	Diversiteit en inclusie	33	Functioneren en samenstelling raad van commissarissen	57	Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	85
Klanttevredenheid	19	Leiderschap	35	Permanente educatie	58	Enkelvoudige balans per 31 december 2022	90
Excellente operatie	21	Ondernemingsraad	35	Zelfevaluatie	58	Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022	91
		Maatschappelijke resultaten	36	De ondernemingsraad	58	Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening	92
		Activiteiten 2022	38	Audit- en Riskcommissie	58	Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022	93
		De 9 duurzaamheidsthema's nader uitgelegd	39	Selectie- en remuneratiecommissie	59	Ondertekening van de jaarrekening	96
		Duurzaam beleggen in 2022	41	Beloningsbeleid	60	Overige gegevens	97
				Remuneratie Raad van Commissarissen	60	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	98
				Jaarrekening 2022	60		

Voorwoord

2022 was opnieuw een jaar van ongekende beweging

We waren bijna gekomen van de effecten van de coronapandemie toen er weer nieuwe uitdagingen op ons pad kwamen. Denk bijvoorbeeld aan de start van de oorlog in Oekraïne, de energieprijzen die daardoor stegen, de inflatie en de beweging van de aandelenmarkten. Daarnaast stegen onze personeelskosten door de lopende cao-afspraken. Ons financiële resultaat kwam daarmee onder druk te staan.

Toch kregen we samen héél veel voor elkaar dit jaar

We gingen door met het toepassen van onze strategie – Monuta op Scherp. Daar kwamen mooie resultaten uit. De Klanttevredenheid van ons uitvaartbedrijf heeft dit jaar records gebroken! Ons ziekteverzuim daalde, onder andere omdat we investeren in de vitaliteit van onze medewerkers. En dat resulteerde in een enorme sprong in medewerkersbetrokkenheid. De eNPS (het aantal medewerkers dat Monuta aanbeveelt als werkgever) is nog nooit zo hoog geweest. En natuurlijk zetten we onze merkcampagne ‘Open over afscheid’ verder door. Hierin stimuleren we het open gesprek over een goed afscheid. We zagen daarmee onze merkvoorkeur stijgen. Ook besloten we, in lijn met onze strategische focus op ons Nederlandse bedrijf, onze portefeuille met Duitse verzekeringen te verkopen. We gaan voor optimale dienstverlening voor een afscheid met een goed gevoel. En willen niet enkel focussen op het financieel mogelijk maken ervan. Het zijn al die dingen samen die ons vertellen dat we op de goede weg zijn. Op weg naar Het Nieuwe Monuta.

We steunen nabestaanden

We organiseerden landelijk herdenkingsbijeenkomsten op onze locaties. Ook vroegen we de singer-songwriter Tim Knol om een herdenkingslied te schrijven. Hij deed dat op basis van verhalen van nabestaanden die een dierbare zijn verloren. De bijeenkomsten vonden plaats op meer dan 25 Monuta locaties door het hele land. Zo stonden we samen stil bij de herinnering aan een dierbare overledene. Ook dat is ‘Open over afscheid’.

We geven onze klanten een persoonlijke én eigentijdse afscheidservaring

We gaven onze klanten meer inzicht in de kosten van een afscheid door al onze prijzen op onze website te zetten. Maar ook door de ludieke ‘RekenmaarUitvaartQuiz’ met Steven Kazan. We investeerden ook in onze gebouwen. Die kregen een moderner interieur en een frissere inrichting. Het interieur past nu beter bij de behoefte van onze klanten.

We verduurzamen

We installeerden bijvoorbeeld nieuwe elektrische ovens. We wekken de energie daarvoor zelf op met nieuwe zonnepanelen op de daken van de crematoria. We staan ook stil bij onze maatschappelijke rol. We steunden bijvoorbeeld gemeenten met uitleg over het uitvaartproces van Oekraïense vluchtelingen die in Nederland overlijden. En we zijn begonnen met de aanpassingen die nodig zijn om aan alle (Europese) duurzaamheidsregelgeving te kunnen voldoen. Maar belangrijker nog: ons duurzaamheidsbewustzijn is enorm gestegen en we hebben onze maatschappelijke rol om het voor mens, milieu en maatschappij beter te maken omarmd.

We innoveren

We lanceerden dit jaar Vief.nl. Vief is een platform voor mensen die grip op hun eigen leven willen houden. Vaak zijn deze mensen al wat ouder. Soms ervaren ze daar hinder van. En meestal weten ze niet waar ze informatie kunnen vinden om alles uit het leven te blijven halen. We zijn verrast door de reacties. Honderdduizenden Nederlanders hebben Vief inmiddels gevonden.

We zijn trots op Monuta

We dragen elke dag bij aan een goed afscheid voor onze klanten. Ik ben trots op mijn collega's, want zij maken dit mogelijk. Namens ons directieteam: bedankt!

Quinten Fraai

Quinten Fraai, CEO Monuta

Kerncijfers

Onze mensen

Aantal medewerkers in dienst in Nederland op 31 december 2022

695

Vrouwen in dienst

65%

Mannen in dienst

35%

Gemiddelde leeftijd werknemer

48,1 jaar

Verzuim

5,5%

Nieuwe werknemers

184

Afgerond in 2022 NaVU-vakdiploma

27

Aantal trainingen en e-learnings permanente educatie

62

Bedrijfsresultaten

Alles draait om de klant

Klanttevredenheid over uitvaart-verzorgers in loondienst 9,3

Klanttevredenheid telefonisch contact verzekeringen 8,6

Klanttevredenheid begraaf-plaatsen en crematoria 9

Financieel tot steun zijn

Aantal verzekerden in Nederland 1.582.957

Groei aantal verzekerden Nederland 12.826

Samen voor de klant

Franchisenemers, medewerkerparticipaties en partners 54

Intermediairs 2.132

Emotioneel tot steun zijn

Marktaandeel uitvaartzorg 8,4%

Marktaandeel crematoria 8,6%

Marktaandeel Nieuwe Uitvaartverzekeringen 32,5%

Aantal uitvaarten 14.213

Aantal crematies totaal 9.827

Aantal crematies in eigen crematoria 7.408

Aantal crematies in 4 partnercrematoria 2.419

Aantal begrafenissen op 3 eigen begraafplaatsen 431

Financiële resultaten

Cijfers in miljoenen

Premie inkomen NL € 178,8

Premie inkomen DU € 27,8

Nieuwe uitvaartverzekeringen verzekerd kapitaal NL € 299,6

Nieuwe uitvaartverzekeringen verzekerd kapitaal DU € 19,64

Premie inkomen € 206,6

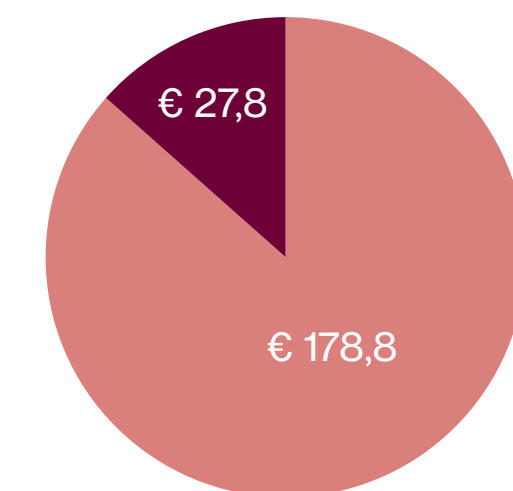
Operationeel resultaat € 6,0

Financieel resultaat voor belasting € -291,9

Solvabiliteitsratio 190%

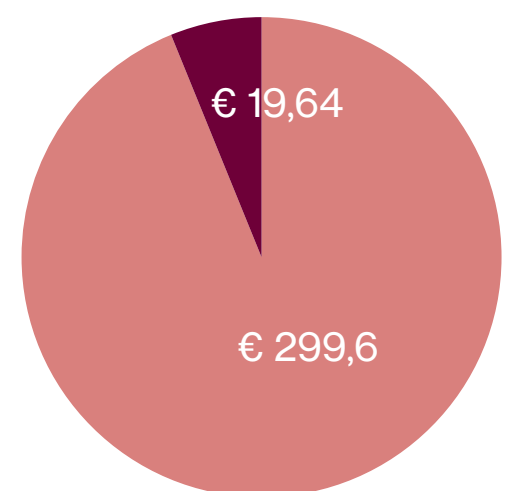
Premie inkomen

● DU
● NL

Nieuwe uitvaart-verzekeringen verzekerd kapitaal in bruto productie

● DU*
● NL

*Vanaf 31 jul 2022 productiestop nieuwe Duitse polissen doorgevoerd.

Strategie

Profiel

Visie en missie

We zetten ons in 2023 al 100 jaar in voor een afscheid met een goed gevoel. Voor iedereen. Niet voor niets wordt Monuta gevraagd bij heel bijzondere uitvaarten. En we doen nog veel meer. We organiseren herdenkingen, voeren gesprekken over het naderende afscheid en klanten kunnen bij ons hun afscheid financieel mogelijk maken met een uitvaartverzekering.

Bij Monuta weten we als geen ander hoe een afscheid met een goed gevoel eruitziet. Wij vinden dat iedereen een afscheid verdient dat bij hen past. Daarom zetten onze mensen zich elke dag in om voor iedereen een goed afscheid mogelijk te maken. Van de hospitalitymedewerker die een gast ontvangt op een uitvaart tot onze klantcontactmedewerker die in een persoonlijk gesprek een klant helpt om een vraag over de uitvaartverzekering te beantwoorden.

Onze belofte

Afscheid is voor veel mensen nog altijd een ingewikkeld onderwerp. We bespreken de dingen niet. We schuiven het voor ons uit of stoppen het weg. Omdat we het lastig vinden, zwaar, of gewoon te druk zijn met ons dagelijkse leven, praten we er weinig over. Regelen we weinig. Weten we er weinig van. Ook niet over de praktische dingen.

Wij vinden dat het anders kan. Wij geloven in openheid en eerlijkheid over afscheid. Want wij geloven dat dit helpt bij het omgaan met verlies voor nabestaanden. We willen afscheid in de breedste zin van het woord toegankelijker maken. Door al onze kennis daarover te delen met onze klanten. Daarom stimuleren we Nederland om openheid te geven aan elkaar over hun afscheid. Want openheid geeft duidelijkheid voor jezelf en je dierbaren.

November 2 Remember

We vroegen Tim Knol, singer-songwriter, om een herinneringslied te schrijven voor November2Remember. Met dit lied houden we de herinnering aan onze dierbaren levend. Want samen herinneren verbindt. En muziek luisteren biedt troost.

Het lied 'In Our Hearts' is voor iedereen die een dierbare mist. De inspiratie voor de songtekst komt uit de verhalen die mensen zelf instuurden. Het lied ging op 2 november 2022 in première. Dit was tijdens de ruim 25 herinneringsavonden in heel Nederland.

Het is nu nog terug te luisteren op [Monuta's YouTube](#), Facebook en Instagram.

Afscheid bespreekbaar maken

We werkten in 2022 mee aan verschillende podcasts. We maken in deze podcasts lastige onderwerpen zoals rouw en afscheid bespreekbaar.

Grafzaken de podcast

We aten lekkere kleffe cake en spraken met Veer en Maddie over verschillende onderwerpen. We bespraken de uitvaart van Peter R. de Vries, de MH17 ramp, hoe Nederland in rouw samenkomt. Ook gingen we op meer persoonlijke onderwerpen in. Hoe is het om uit je bed te worden gebeld tijdens kerst? En met welke emoties moeten zij zelf omgaan in dit vak?

Rouwrituelen

Rouwrituelen zijn in elke cultuur en gemeenschap anders. Socioloog Ameline Ansu en journalist Laura Iwuchukwu maken rouw op een luchtige manier bespreekbaar met hun podcast 'Rouwrituelen'. Ze maken de podcast in opdracht van Omroep ZWART voor NPO Radio 1. Ze vertellen hoe verschillende culturen omgaan met rouw. Van Nederland tot China, en van Iran tot Nigeria: rouwen is nergens hetzelfde. Hans Bleijerveld, onze directeur Team Bijzondere Uitvaarten, praatte mee als deskundige in de eerste aflevering. Hij vertelt over 'naoberschap' in de Drentse cultuur. Hij vertelt ook hoe de afscheidsrituelen steeds persoonlijker worden en de reden daarachter.

Beloften aan onze klanten

Afscheid nemen van je geliefde of dierbare is een bijzondere en belangrijke gebeurtenis. Afscheid nemen doe je maar één keer. Alles moet dan kloppen. Daarom gaan we in onze dienstverlening uit van vijf beloften aan onze klanten. En daar mogen ze ons ook aan houden. Zo maken wij een afscheid met een goed gevoel voor iedereen toegankelijk.

Open cultuur

Bij Monuta vinden we openheid heel belangrijk. Openheid naar de klant, én openheid binnen Monuta. We zijn op elk moment open naar de klant: voor, tijdens en na een uitvaart. Open over afscheid. Zo weet de klant precies hoe wij werken en wat er mogelijk is. En zo weten we allebei precies wat we van elkaar kunnen verwachten.

Bij Monuta luisteren we naar elkaar. We doen er alles aan om een sfeer en een werkomgeving te creëren waarin iedereen zich veilig voelt. En zichzelf kan zijn. Onze kernwaarden sturen ons daarin: wij willen daadkrachtig, oprecht en empathisch zijn.

Kernwaarden

Daadkrachtig
Oprecht
Empathisch

Klanten

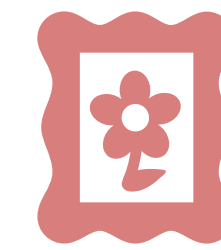
We zijn open over afscheid naar onze klanten in onze dienstverlening. Daarom voeren we persoonlijke afscheidsgesprekken onder andere met ouderen en terminale patiënten over hun naderende afscheid.

Wij zorgen altijd voor één vast en vertrouwd gezicht en aanspreekpunt. Persoonlijk en dichtbij. En dat is altijd een echt mensen-mens die als geen ander voelt waar onze klant behoefte aan heeft.

Je kunt je bij ons verzekeren voor je uitvaart. En het is altijd helder waarvoor je precies verzekerd bent.

Wij bieden klanten concrete hulp om na het afscheid verder te kunnen. We organiseren landelijke herdenkingsbijeenkomsten. Zo kunnen nabestaanden stilstaan bij het verlies van hun dierbare. Ze krijgen de ruimte om hun verlies te verwerken.

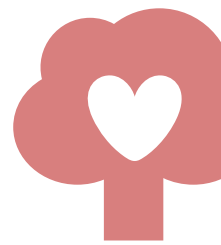
Waarom kiezen voor een afscheid bij Monuta?

Altijd een persoonlijk afscheid

Eén vertrouwd gezicht

Liefdevolle verzorging

Een persoonlijk draaiboek

Geen financiële verrassingen

Businessmodel

Monuta is opgericht in 1923 als een vereniging. Voor iedereen moest een passend afscheid mogelijk zijn. Solidair zijn met elkaar en zorgen voor elkaar waren belangrijke kernwaarden waar wij nog altijd voor staan. De eigenaar van Monuta is Monuta Stichting. De eigenaar streeft niet naar winstmaximalisatie. Wat zij en wij belangrijk vinden is dat onze dienstverlening voor zo veel mogelijk mensen toegankelijk is. En dat wij kunnen blijven bestaan zodat we klanten kunnen blijven bedienen.

Daarom gaat alle winst die we maken weer terug het bedrijf in. Met dat geld doen we investeringen om onze dienstverlening verder te verbeteren. En te moderniseren als dat nodig is. Ons doel is om op lange termijn onze beloftes waar te maken: liefdevolle uitvaarten verzorgen en de uitvaarten financieel mogelijk maken met onze uitvaartverzekeringen.

Onze strategie is daarom gericht op groei. Wij willen bereikbaar zijn voor meer mensen. En we willen ook in de toekomst onze diensten kunnen blijven leveren op een duurzame en zelfstandige manier. Onze dienstverlening is verenigd in Monuta: we sluiten uitvaartverzekeringen af en ondersteunen nabestaanden voor, tijdens en na het afscheid. Verschillende diensten binnen één Monuta.

Om ons doel te bereiken gaan wij in onze strategie van drie dingen uit:

1. Groei

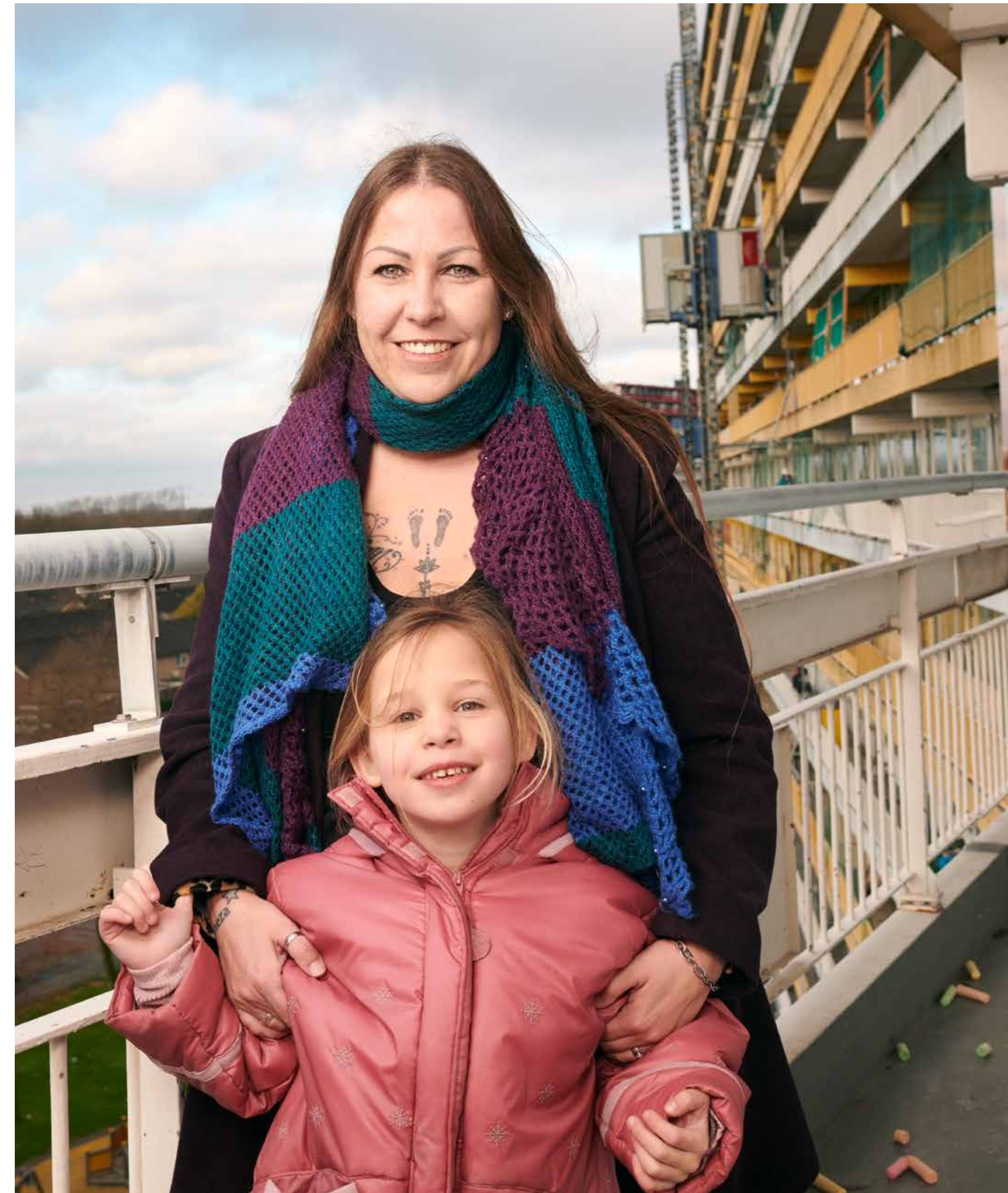
We zijn meer nabestaanden tot steun bij het verzorgen van uitvaarten in heel Nederland. Komen dichterbij onze klant. Zijn toegankelijk voor iedereen.

2. Excellente operatie

We richten ondersteunende processen efficiënt en zoveel mogelijk geautomatiseerd in. Altijd vanuit de behoefte van de klant. Op die manier hoeven onze uitvaartverzorgers minder tijd te besteden aan administratieve taken. Zo kunnen zij zich inzetten om nabestaanden op de allerbeste manier te ondersteunen. En zo krijgen onze verzekerde klanten de beste (self)service. Via het kanaal dat het beste bij hem of haar past.

3. Duurzaam

We gaan bewust om met onze maatschappelijke impact op mens, dier en milieu. Zo creëren we maatschappelijke waarde. Daarnaast zorgen we ervoor dat we ook financieel duurzaam zijn.

Marktbenadering

Wij hebben in heel Nederland uitvaartverzorgers. Zij begeleiden nabestaanden bij het vormgeven van het afscheid van hun dierbare. Onze eigen Monuta Uitvaartverzorgers leiden we zelf op tot Register Uitvaartverzorgers. Daarnaast werken we met Monuta ondernemers. Zij werken zelfstandig onder de Monuta merknaam. Deze ondernemers zijn franchise-ondernemers, medewerkerparticipaties en samenwerkingspartners (Partner van Monuta). Wij leiden deze Monuta ondernemers ook op en ondersteunen hen in hun bedrijfsactiviteiten. Zij werken onder andere volgens de processen van Monuta en zijn verplicht om zich op te leiden tot Register Uitvaartverzorger.

In heel Nederland hebben wij eigen uitvaartcentra. Daarnaast hebben we in totaal 7 crematoria en 3 begraafplaatsen. Samen met andere uitvaartorganisaties hebben wij nog 6 extra partnercrematoria. Op sommige plekken in het land huren wij dragers en uitvaartverzorgers in. Dat doen we via de organisatie Draagkracht. De dragers en uitvaartverzorgers die zij inzetten zijn net als al onze andere medewerkers getraind op de Monuta Academie. Ook zij werken dus volgens onze waarden.

Voor het financieel mogelijk maken van uitvaarten in Nederland sluiten wij uitvaartverzekeringen af. Klanten kunnen direct en gemakkelijk een uitvaartverzekering afsluiten via onze website, via een financieel adviseur of telefonisch via ons Klant Contact Center.

Prijsbeleid

Wij zijn open over afscheid. Daar hoort een helder en transparant prijsbeleid bij. Zo berekent iemand die een uitvaartverzekering wil afsluiten gemakkelijk zijn of haar premie op onze website. En sluit daar ook direct de polis af.

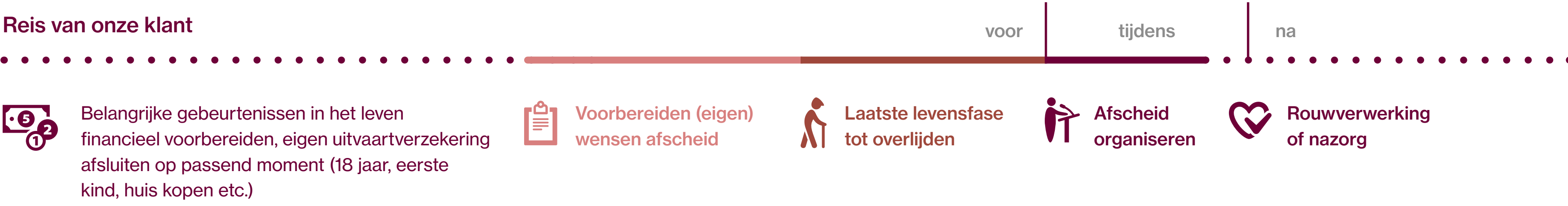
Klanten zien op onze website meteen onze prijs voor de verschillende onderdelen van een uitvaart. Hiermee kan een klant zich goed voorbereiden op een uitvaartwensengesprek met één van onze uitvaartverzorgers. Tijdens zo’n gesprek kijken we samen hoe we het afscheid persoonlijk vorm kunnen geven. En welke extra mogelijkheden er zijn om het afscheid nog meer bijzonder te maken. En dat doen we voor iedereen. Dus ook voor mensen met een smalle beurs hebben wij passende oplossingen. Dat is waar onze uitvaartverzorgers goed in zijn.

Dienstverlening

Wij verzorgen uitvaarten op een eigentijdse manier. We onderscheiden ons door openheid en duidelijkheid. Onze uitvaartverzorgers zijn vakmensen. Zij zetten hun kennis en kunde in om onze klanten, de nabestaanden, op elk moment duidelijkheid te geven. Over de vele mogelijkheden en keuzes om het afscheid goed en persoonlijk vorm te geven. En óók over de kosten ervan.

Wij hebben onze dienstverlening afgelopen jaar weer verder verbeterd. We lanceerden onze vernieuwde uitvaartwensentool. Klanten kunnen hiermee snel zien wat de mogelijkheden zijn en wat een uitvaart kost, voor zichzelf of voor een dierbare. We bieden onze klanten daarmee helderheid en overzicht. Ook over de kosten. De opbouw en opmaak van onze uitvaartwensentool komt overeen met onze openbare prijslijst, het persoonlijke draaiboek, de begroting en de factuur. Dat houdt het eenvoudig en transparant. De uitvaartverzorger neemt de factuur enige tijd na afloop van de uitvaart persoonlijk door met de nabestaanden.

Wij geven het afscheid samen met onze klanten vorm op de best mogelijke manier. Zo geven we de nabestaanden optimaal de ruimte voor het verwerken van hun verlies en verdriet. We maken het afscheid met onze uitvaartverzekering ook financieel mogelijk en bereikbaar. Onze visie ziet u ook terug in onze verzekeringen: die zijn transparant en gemakkelijk af te sluiten en te regelen.

Monuta Ontzorgt

Wij nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid serieus. Daarom richtten we in 2016 een nieuw bedrijfsonderdeel op: Monuta Ontzorgt. Wij geloven dat ouderen gezonder en gelukkiger oud worden wanneer ze regie over hun eigen leven houden. Daarom stoppen wij energie in vernieuwingen die dat mogelijk maken.

We hebben bijvoorbeeld het online platform Vief opgericht in februari 2021. Dit is een plek waar ouderen elkaar vinden en inspireren. Wij delen de ervaringen van ouderen en brengen relevante informatie. Daarnaast verbinden we hen op dit platform met relevante commerciële partners. Deze partners bieden oplossingen voor de uitdagingen die bij ouderen kunnen spelen. Zodat zij maximaal van het leven kunnen blijven genieten. En dat slaat aan! We ontvangen elke maand ruim 60.000 bezoekers op Vief.nl. En we werken eraan om ouderen grip op hun eigen leven (terug) te geven. Daarvoor werken we samen met start- en scale-ups én grote merken.

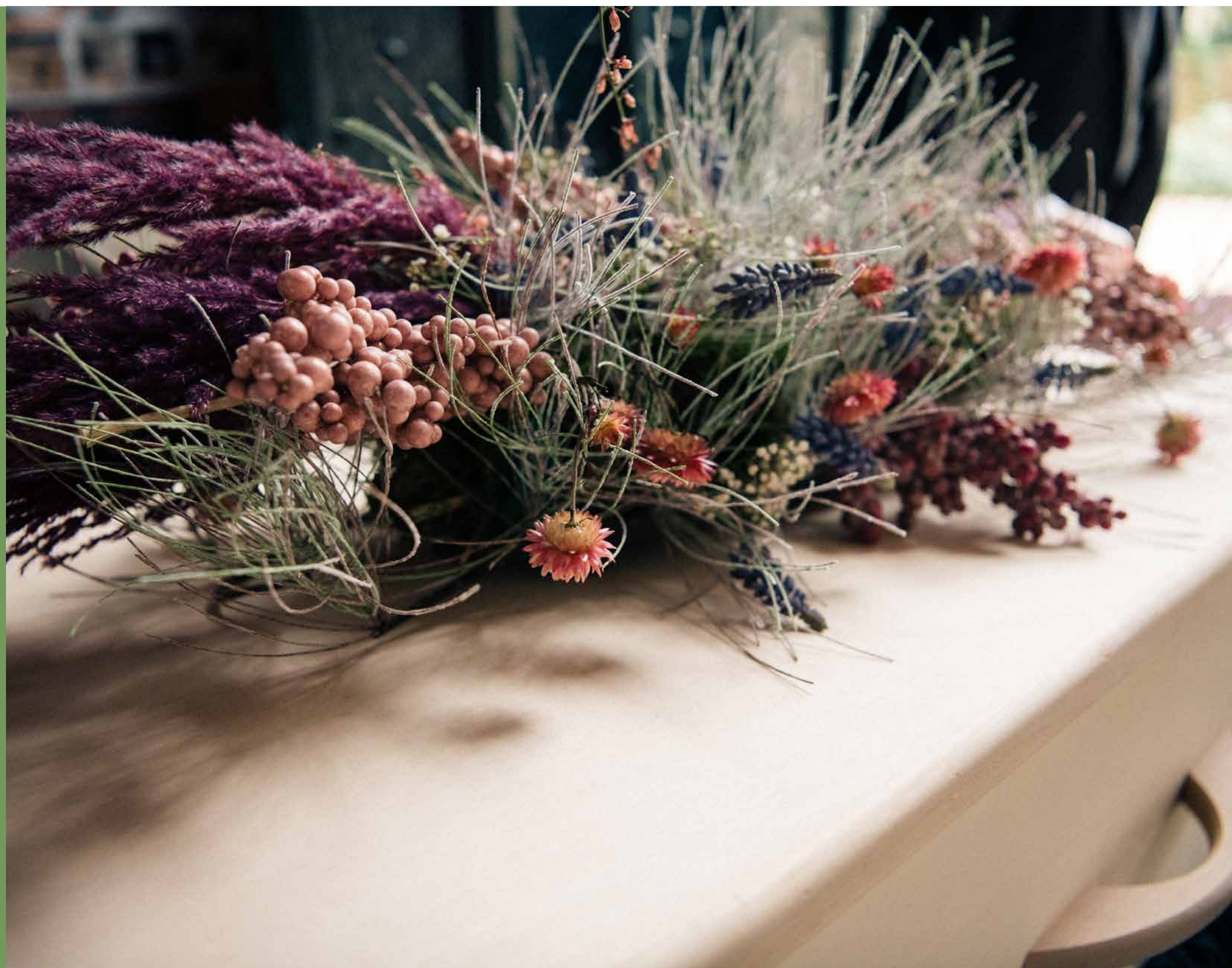
We gaan ook de uitdaging aan om ouderen meer te laten bewegen. Dat zorgt voor een betere conditie en een fit brein. We hebben met voetbalclub FC Emmen een documentaire gemaakt over een team voetballers op leeftijd. Zij doen met aanstekelijk enthousiasme aan 'walking football'. Ook zijn we nu partners met Denksport om ouderen te ondersteunen in de fitheid van hun brein en hun mentale gezondheid.

FC Vief:
Hoe Walking Football de harten en de velden van Nederland veroverd

Ontwikkelingen 2022

De sterfteontwikkeling in 2022 ging anders dan we gewend zijn. Vóór de coronapandemie zagen we minder sterfte in de zomer. Dit jaar zagen we juist oversterfte in de zomer. Onze crematoria waren in de zomervakantie van 2022 drukker dan in de jaren voor de coronapandemie. Het aantal overledenen in Nederland steeg weer in de herfst. De oversterfte bleef, met een piek in de laatste weken van het jaar. In totaal overleden in 2022 169.938 mensen in Nederland.

Branche

Steeds meer partners vinden ons als afscheidsspecialist in de markt. Verder sloten wij in 2022 een samenwerkingsverband af met het Prinses Máxima Centrum. Het Prinses Máxima Centrum richt zich helemaal op de genezing van haar jonge patiënten. Dit lukt helaas niet altijd. We wisselen kennis uit en trainen hun medische staf in onze expertise rondom afscheid nemen.

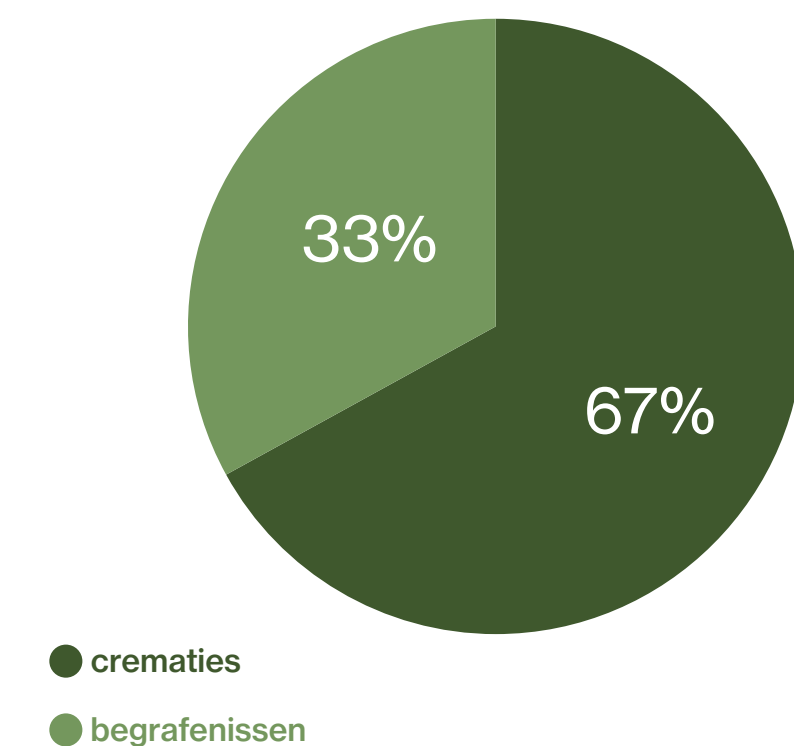
Een stroom vluchtelingen kwam in 2022 uit Oekraïne naar Nederland. Sommige vluchtelingen overleden ook in Nederland. Ons Team Bijzondere Uitvaarten (TBU) maakte voor gemeenten een uitleg voor uitvaarten van Oekraïense vluchtelingen die in Nederland overlijden. We ondersteunden een aantal keer bij het terugbrengen van overleden vluchtelingen naar Oekraïne. Zo hielpen we deze mensen met hun laatste wens in hun ongelukkige situatie.

2022 was ook een bijzonder jaar voor de financiële markten. Er kwam een einde aan de jarenlange lage rente op de kapitaalmarkten, ook door de Oekraïne crisis. De Europese Centrale bank verhoogde de rente in 2022 door de hoge inflatie. Dit had een directe invloed op de uitvaartverzekeringen die wij in 2020 op de markt brachten. Hierdoor konden we de premie eind van het jaar voor nieuwe klanten verlagen.

Ruim 67% van de nabestaanden kiest op dit moment voor crematie van de overledene. Dat is ten opzichte van 2021 gelijk gebleven (bron: Landelijke Vereniging van Crematoria). Vergeleken met 2021 sloten in 2022 iets meer mensen in algemeenheid een uitvaartverzekering af in Nederland, een stijging van 2% (bron: Data Analytics Center).

De in 2021 ingezette strategische heroriëntatie van onze Duitse activiteiten heeft ertoe geleid dat we in 2022 ons Duitse bedrijf hebben verkocht aan DELA. Hiermee wordt invulling gegeven aan de strategische koers die Monuta heeft ingezet. Voor een optimale dienstverlening aan onze klanten willen wij namelijk in een markt actief zijn waar we zowel uitvaarten verzorgen als deze financieel mogelijk maken. Alles om een afscheid met een goed gevoel mogelijk te maken. Dit laatste was in de Duitse markt niet haalbaar. In 2023 vindt de operationele afwikkeling van de verkoop plaats, zodat we ons volledig kunnen focussen op onze thuismarkt, Nederland.

Verdeling van type uitvaarten in Nederland

Handreiking

Onze zorg voor Oekraïense
ontheemden die in Nederland
komen te overlijden

Handreiking gemeenten Oekraïense vluchtelingen

Gemeenten in Nederland hebben vragen over Oekraïense vluchtelingen die in Nederland overlijden. Ook bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de veiligheidsregio's leven vragen. Team Bijzondere Uitvaarten van Monuta merkt dit. Per jaar overlijden er gemiddeld ongeveer 1.000 vluchtelingen in Nederland, volgens een berekening van Monuta. De berekening is op basis van het sterftecijfer van de 70.660 geregistreerde vluchtelingen die in ons land verblijven (Bron: Rijksoverheid). Monuta stelde voor om een uitleg te maken voor medewerkers van gemeenten en vrijwilligers. Zo leren ze hoe ze om kunnen gaan met overleden vluchtelingen uit Oekraïne en hun nabestaanden. Deze uitleg is te downloaden op de website van de VNG.

[Lees hier ons nieuwsbericht.](#)

Marktaandeel

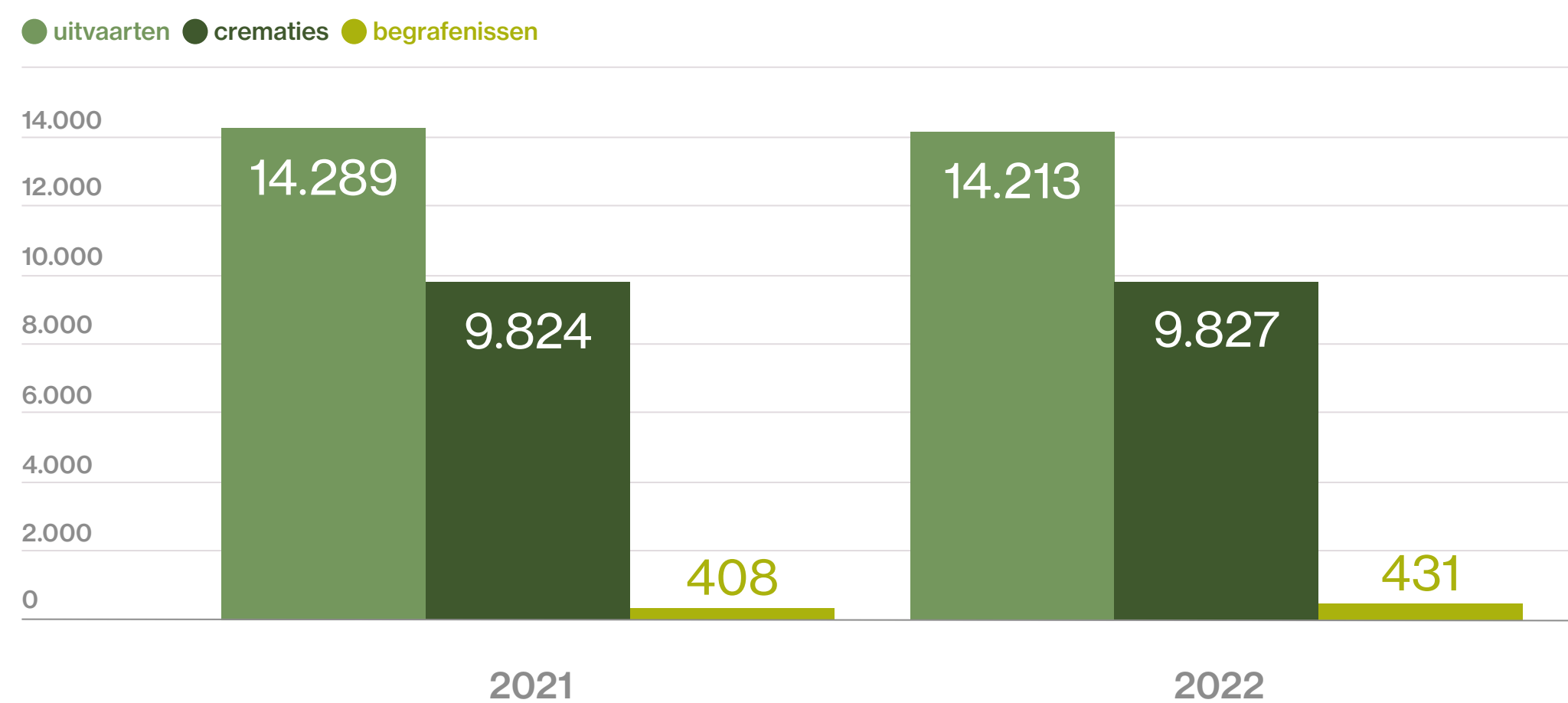
Wij investeerden dit jaar veel meer energie en middelen om ons marktaandeel te laten groeien:

- › Wij investeerden meer in marketing en communicatie,
- › We vernieuwden onze belangrijkste panden.
- › We zorgden voor meer transparantie in ons prijsbeleid.
- › We ordenden onze teams met uitvaartverzorgers in de regio.
- › We hebben in heel Nederland een vast team met gediplomeerde register uitvaartverzorgers. Daarvoor hebben we ook dit jaar weer enkele tientallen nieuwe collega's opgeleid.

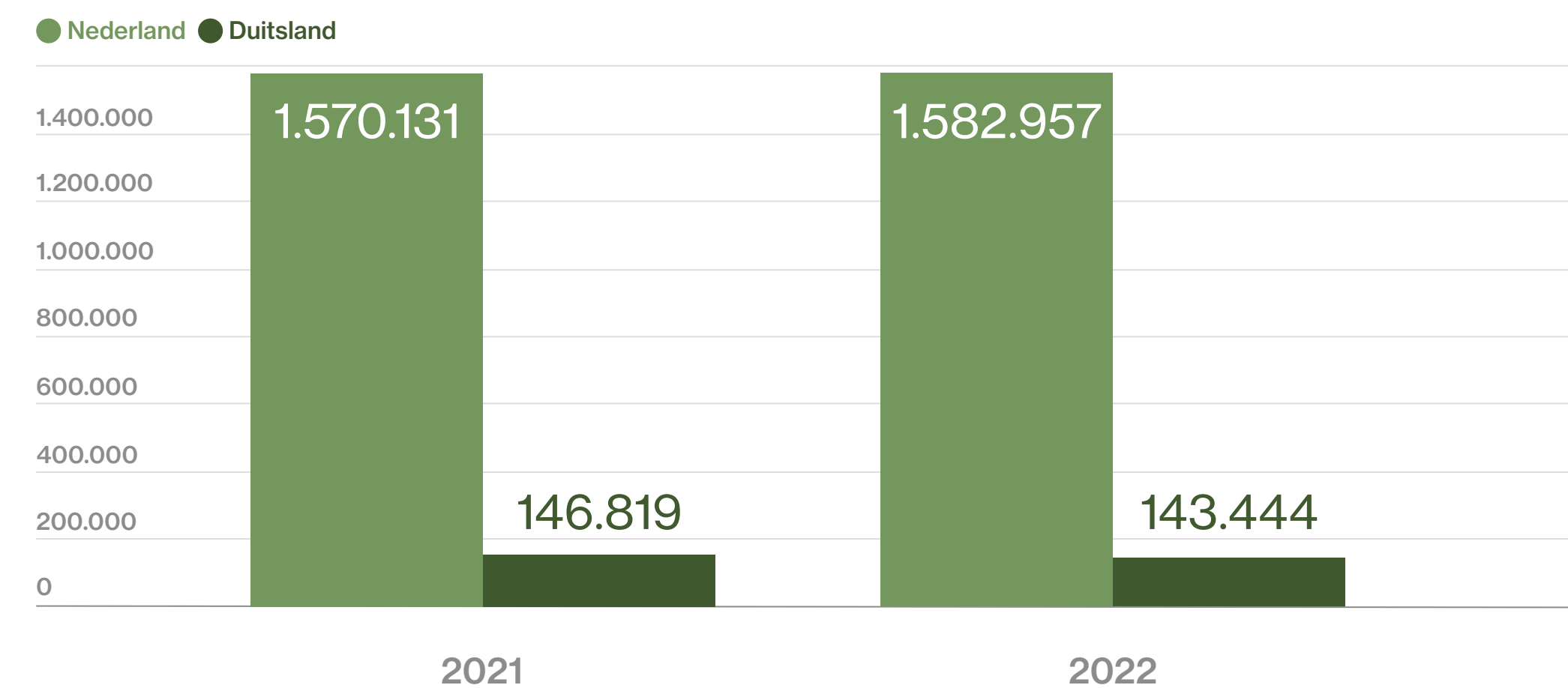
- › In totaal verzorgden wij 14.213 uitvaarten
- › In Monuta crematoria verzorgden we 9.827 crematies. Het marktaandeel van onze crematoria is daarmee 8,6%.
- › Op onze eigen drie begraafplaatsen vonden 431 begrafenissen plaats.
- › We hadden in 2022 een marktaandeel van 32,5% nieuw afgesloten uitvaartverzekeringen. Een gelijkgebleven percentage t.o.v. 2021.
- › De moderne en flexibele uitvaartverzekering sluit nog steeds goed aan op de vraag van klanten.

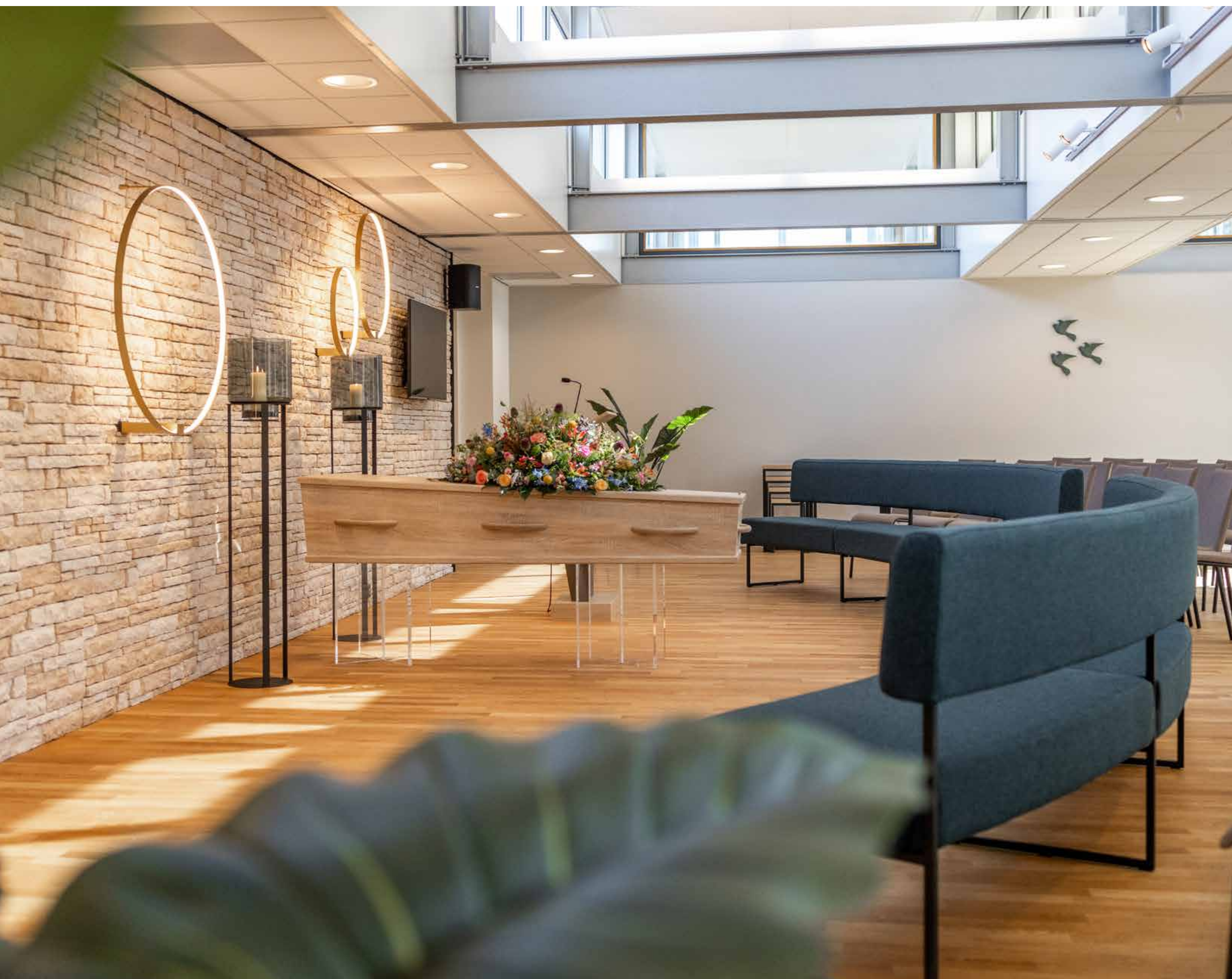
- › Het totaal aantal Monuta verzekerden in Nederland steeg in 2022 met 12.826 naar 1.582.957 eind 2022.
- › Het aantal Duitse verzekerden telde in 2022 143.444, een daling van 3.375 ten opzichte van eind 2021.
- › Op 1 november 2022 droegen we onze Duitse verzekeringsactiviteiten over. Dit deden we om strak op onze strategische koers te blijven: we focussen op groei in Nederland.

Aantal uitvaarten en crematies of begrafenissen op Monuta locaties

Aantal verzekerden Monuta

Bedrijfs- resultaten

Uitvaartcentra en crematoria

Onze merkbelofte is Open over afscheid. Dat willen we ook op onze locaties uitstralen. We hebben samengewerkt met de binnenhuis-architecten van Bleeker Concepts en met hen onze merkbelofte vertaald in een ontwerp voor de inrichting van onze locaties. De eerste gebouwen zijn helemaal onder handen genomen, met enthousiaste reacties van onze klanten als gevolg.

We vernieuwden onze locatie aan de Veenhuizerweg in Apeldoorn en de Gitstraat in Leiden. Daarnaast vernieuwden we ook Monuta Bussum, Monuta Nijmegen met onze begraafplaats Rustoord aan de Postweg en het koetshuis van onze begraafplaats Oud Eijk en Duinen in Den Haag.

We creëerden ook meer 24-uurskamers. Zo kunnen nog meer families hier gebruik van maken. In Eindhoven hebben we een volledig nieuwe 24-uurskamer gemaakt. We maakten twee 24-uurskamers in het koetshuis in Den Haag op begraafplaats Oud Eijk en Duinen. We herstelden hier ook de historische aula. We begonnen dit jaar ook met de vernieuwing van het uitvaartcentrum in Groningen.

Ons crematorium in Drachten, Wâldhof, kreeg een elektrische oven. Dit is het eerste crematorium in Friesland met zo'n oven. De zonnepanelen op het dak voorzien de oven van stroom. Dit is de vierde elektrische oven van Monuta in Nederland. [Lees hier het nieuwsbericht](#).

We organiseerden een open dag na iedere oplevering van een vernieuwd pand. Hiervoor nodigden we geïnteresseerden uit op verschillende momenten. Denk bijvoorbeeld aan de nabestaanden voor wiens overleden dierbare we een uitvaart mochten verzorgen, ondernemers, de bewoners uit de buurt en de eigen medewerkers.

Vernieuwde crematieruimte in Drachten

Uitvaartcentrum
Monuta Apeldoorn

Ondernemerschap

Lokaal ondernemerschap ontwikkelt zich steeds. Onze franchise-ondernemers zijn een belangrijk onderdeel van ons bedrijf. We professionaliseerden de ondersteuning van deze ondernemers verder in 2022. We stopten vooral energie in marketing en communicatie.

Er kwamen twee nieuwe franchise-ondernemers bij in 2022. Deze ondernemers startten met succes in Enschede en Leeuwarden. We voegden twee andere gebieden toe aan onze loondienstorganisatie omdat er ondernemers vertrokken.

Uitvaartverzekeringen afsluiten

Klanten kunnen op verschillende manieren een uitvaartverzekering afsluiten. De meeste klanten doen dit online via onze website, maar dit kan ook telefonisch. Of via een van onze samenwerkende online partners. We bieden onze uitvaartverzekeringen ook aan via onafhankelijke financieel adviseurs. Ten opzichte van 2021 vonden minder klanten ons via deze financieel adviseurs en meer rechtstreeks.

Ondernemers		● 2022	● 2021
Franchisenemers	43	43	
Medewerkersparticipanten	6	6	
Partner van Monuta	5	5	

Klanttevredenheid

Voor iedereen een afscheid met een goed gevoel. Dat is onze missie. Alleen onze klanten kunnen aangeven hoe goed we dat doen. Onze uitvaartverzorgers en andere medewerkers zoeken altijd naar manieren om klanten een nog beter gevoel te geven.

Uitvaartzorg

Onze uitvaartverzorgers deden het in 2022 geweldig. Nabestaanden beoordelen ze zelfs hoger dan vorig jaar met het prachtige cijfer van 9,3. Klanten evalueren ons met de 'Net Promotor Score (NPS)'. Via een vragenlijst waarmee we Klanttevredenheid meten.

Eén van de vragen in de vragenlijst is of de opdrachtgever ons zou aanbevelen. Onze score steeg op dat punt naar 67 in 2022. Dit is de hoogste score sinds we begonnen met de vragenlijst. We vragen in de lijst ook hoe hoog de klanten onze crematoria en begraafplaatsen waarderen. Dit steeg ook in 2022; we scoorden 72 punten afgelopen jaar. In 2021 was dat nog 68.

Onze klanten waarderen onze mensen. We zijn daar trots op. We breidden het team uit met nieuwe uitvaartverzorgers afgelopen jaar. Wij zijn bijzonder trots dat alle nieuwe collega's ondertussen Register Uitvaartverzorger zijn.

Verzekeringen

We verlaagden de premie van de ‘nieuwe’ uitvaartverzekering van Monuta die sinds 2020 kan worden afgesloten. Dat kwam door de marktrente die toenam in 2022. Bijna alle polishouders van deze verzekering betalen vanaf 1 januari 2023 een lagere premie. De waarde van hun verzekering neemt wel toe. Polishouders die vanaf 2 november 2022 een nieuwe polis afsloten, kregen meteen al een lagere premie. Dat kon door de hoge (variabele) rekenrente in deze verzekering.

Meer klanten hadden contact met Monuta via de Mijn-omgeving in 2022. Onze digitale MijnMonuta-omgeving werd door meer dan 327.000 klanten gebruikt. Wij meten de Klanttevredenheid (met NPS) nadat ze een verzekering afsluiten. En nadat klanten contact met ons hebben. NPS-score’s zijn gemiddeld hoger. Wij leren nog steeds van klantfeedback en verbeteren daarmee onze dienstverlening. Onze klanten blijven loyaal aan ons. In 2022 was er sprake van een lager verval dan in het voorgaande jaar.

Klanttevredenheid cijfers

● 2022 ● 2021

Loondienst Uitvaartverzorgers	9,3	9,2
Begraafplaatsen en crematoria	9,0	9,0
Telefonisch contact verzekeringen	8,6	8,7

Hoge rente drukt premie naturapolis Monuta; inflatie verhoogt waarde

We stopten in het voorjaar van 2020 met de ‘ouderwetse’ naturapolis met lijstjes. De premie van de uitvaartverzekering hangt nu af van de rentestand. De premies daalden voor nieuwe klanten dankzij de stijgende rente.

Directeur Verzekeringen Martin de Jong concludeert jaar dat deze innovatieve nieuwe uitvaartverzekering een succes is.

Nieuwe klanten die voor de natura-uitvaartverzekering van Monuta kiezen, krijgen de ondersteuning van de uitvaartverzorgers in het pakket, met daarnaast een vrij te besteden zelfgekozen kapitaal. Martin de Jong licht toe: “Voorheen bestond het naturaproduct vooral uit lijstjes: zoveel bidprentjes en zoveel volgauto’s. Wij hebben onderzocht waar de klant behoefte aan heeft. Er is maar één natura-element van belang en dat is dat de uitvaart georganiseerd wordt; de klant wil dat zijn nabestaanden ontzorgd en geholpen worden.”

“Ons marktaandeel is gestegen; dat is voor ons een indicatie dat het product succesvol is”, vervolgt De Jong. “Uit cijfers van het Verbond van Verzekeraars blijkt dat ons marktaandeel boven de 32 procent zit wanneer we kijken naar nieuw afgesloten producten. Bovendien stijgt de NPS-score; dat zegt natuurlijk ook veel. Het is een goede zet geweest om het natura-element tot de kern te beperken – dus de uitvaartverzorgers en voor de rest keuzevrijheid geven.”

Excellente operatie

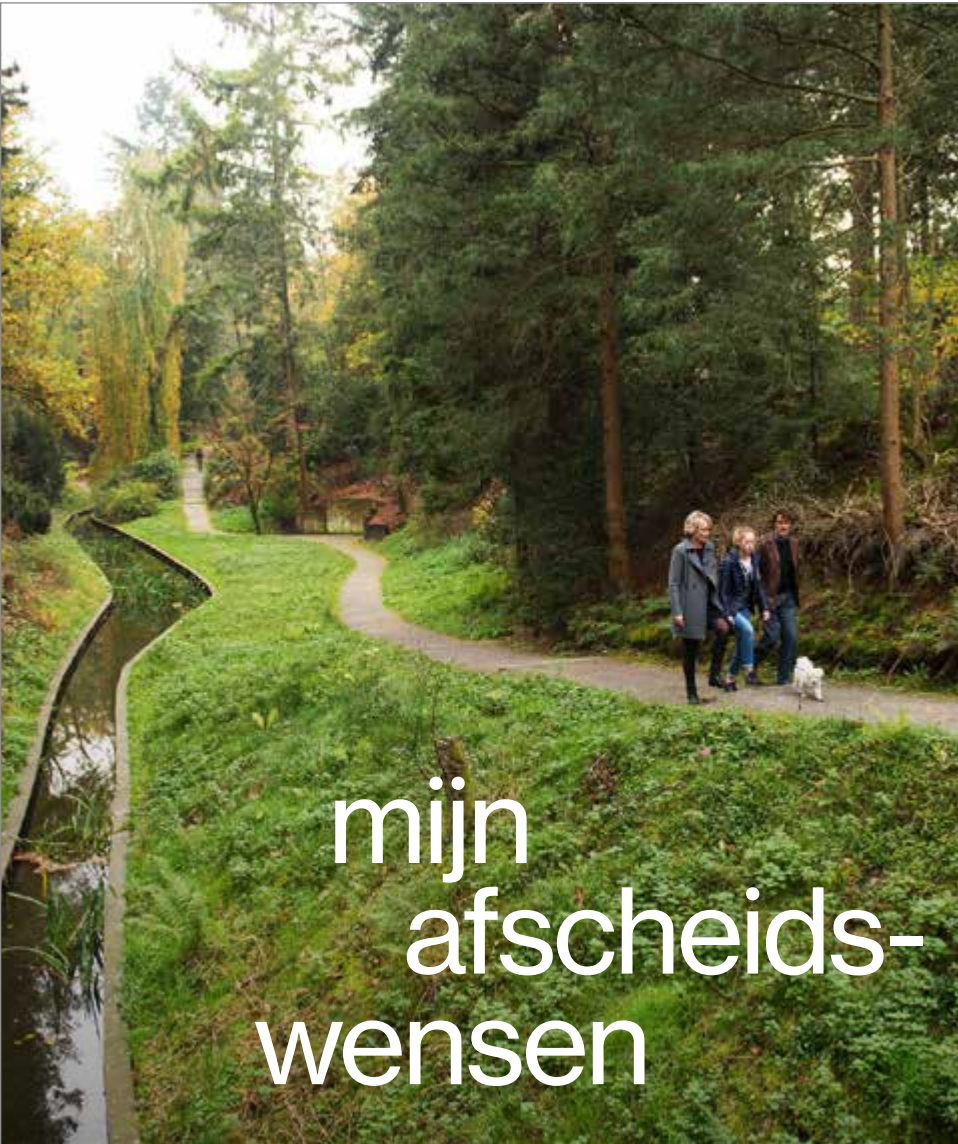
Wij geven onze klanten een heldere uitvaartverzekering en een échte Monuta uitvaart. Ons beleid is transparant en duidelijk, persoonlijk en uniek. We baseren dit op bijna 100 jaar vakmanschap.

We verbeteren onze dienstverlening nog steeds. We creëerden meer mogelijkheden in 2022 met nieuwe, moderne systemen. Hiermee zorgen we voor meer rust voor onze uitvaartverzorgers en onze medewerkers van het Klant Contact Center. Zo hebben zij meer tijd om zich op de unieke Monuta-klantbeleving te richten.

We lanceerden ook de module Uitvaartwensen. Hiermee kunnen mensen op tijd hun ideeën voor hun eigen uitvaart bespreken met hun omgeving en vastleggen. Zo kunnen ze er een open gesprek over voeren. Ook hebben we de basis gecreëerd om onze ondersteuning naar onze klanten ook na de uitvaart voort te zetten door ze te helpen om te gaan met de nieuwe situatie.

In de 5 centrale regiebureaus werken we met dezelfde systemen en processen. Daardoor winnen we aan efficiëntie in de planning en hierdoor hebben onze uitvaartverzorgers meer tijd en aandacht voor de families die zij tot steun zijn. Ook is uitwisseling van medewerkers tussen verschillende regio's mogelijk met deze werkwijze. Dat zorgt voor flexibiliteit op de plekken waar extra drukte is.

We investeerden in de verbetering van onze automatisering en de beheersing van informatiebeveiliging. Hiermee kunnen we maximaal resultaat halen uit onze digitale middelen. Zowel klanten als onze interne organisatie kunnen de systemen veilig gebruiken.

Naam

Datum

Monuta
De steun bij ieder afscheid.

Opbaren

Thuis opbaren

Opbaren in een vertrouwde omgeving kan prettig zijn voor de nabestaanden. Nabestaanden kunnen op hun eigen manier en in hun eigen tempo afscheid nemen. Als er wordt gekozen voor een thuisopbaring, dan komt de Monuta uitvaartverzorger elke dag even langs om te kijken of de opbaring goed verloopt.

Wat is een 24-uurskamer?

- Op steeds meer van onze uitvaartcentra zijn privé opbaarkamers beschikbaar.
- Nabestaanden krijgen de sleutel van deze privé opbaarkamer en kunnen de overledene op elk gewenst moment bezoeken, tot de dag van de uitvaart.
- Deze 24-uurskamers zijn huiselijk ingericht en voorzien van een zithoek, een muziekinstallatie en een keukentje, waar koffie en thee kan worden gezet.

Meer informatie? Scan de QR-code

of ga naar monuta.nl/opbaren

Opbaren in een Monuta uitvaartcentrum

Niet iedereen heeft thuis een geschikte ruimte, of vindt het prettig om hun overleden dierbare thuis op te baren. Daarom zijn er ook veel nabestaanden die kiezen voor een opbaring in het uitvaartcentrum. Veel van onze uitvaartcentra beschikken over een 24-uurskamer.

Als er geen 24-uurskamer is, of dit niet de wens is, dan kan de overledene opgebaard worden in een gewone rouwkamer. Het rouwbezoek is dan op afspraak.

Waar wilt u opgebaard worden?

☐ Thuis opbaren

☐ Bij Monuta opbaren

☐ Anders

☐ Ik wil dit later beslissen of aan mijn nabestaanden overlaten

Notities

Leg uw wensen eenvoudig digitaal vast op **monuta.nl**

Mijn afscheidswensen 11

Financiële resultaten

Premie omzet

Onze Nederlandse inkomsten uit verzekeringspremies zijn in 2022 gestegen. Dat komt doordat we meer nieuwe klanten kregen, terwijl weinig bestaande klanten hun verzekering stopzetten. Ons nieuwe product – onze verzekering met veel keuzevrijheid en flexibele premies – heeft zijn goede positie in de Nederlandse markt behouden.

Onze Duitse verzekeringsportefeuille is verkocht. De verantwoorde Duitse inkomsten uit verzekeringspremies hebben betrekking op de periode 1 januari tot en met 31 oktober 2022. Vanaf 1 november komen de inkomsten voor rekening en risico van DELA.

Premie omzet

Bedragen x € 1 miljoen	2021	2022
Nederland	173,3	178,8
Duitsland	32,9	28,0
Totaal	206,3	206,8

Beleggingen

In 2022 heeft Monuta de uitkomsten van de eind 2021 uitgevoerde ALM-studie geïmplementeerd. Dit betreft het toevoegen van een Nederlands woninghypothekenfonds, uitbreiding van de portefeuille onderhandse leningen en een verhoging van de renteafdekking. Dit zorgt voor een betere bescherming tegen lage rentestanden.

Daarnaast heeft Monuta in 2022 haar ESG-beleggingsbeleid aangescherpt. Daarbij wordt gestuurd op drie door Monuta geadopteerde SDG's van de Verenigde Naties. Om de ESG-doelstellingen te bereiken sturen we op een aantal manieren. We kunnen tegenpartijen uitsluiten, we hanteren een best-in-class benadering voor de relevante beleggingscategorieën en we zoeken de dialoog met actief stembeleid.

Voor aandelen uit ontwikkelde markten voert Monuta al een beleggingsbeleid op basis van de best-in-class benadering. Het aangescherpte ESG-beleggingsbeleid (zie ook de paragraaf over duurzaam beleggen op pagina 43) geeft aanleiding om voor een aantal andere beleggingscategorieën verdere verbeteringen door te voeren, met name rondom aandelen uit opkomende markten. Verdere verbeteringen zullen worden doorgevoerd.

Monuta hanteert een lange termijn beleggingsstrategie om zowel nu als in de toekomst de uitkeringen aan haar klanten te garanderen. De beleggingsstrategie van Monuta wordt daarmee bepaald door de verplichting richting haar klanten. Een fors gedeelte van de beleggingsportefeuille wordt daarom ingevuld met instrumenten die passend zijn bij deze strategie. Overeenkomstig deze strategie is

onder andere gekozen om te investeren in hypotheke, die over de gehele looptijd een stabiel rendement genereren.

De (on)gerealiseerde koerswinst op onze beleggingen wijkt af over 2022 ten opzichte van 2021. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn de forse rentestijgingen in 2022. De waarde van onze beleggingen daalde hierdoor. De marktwaarde (op Solvency II basis) van onze verplichtingen is echter door deze stijging nog meer afgenomen, per saldo heeft dit een positieve impact op ons vermogen gehad.

Koersresultaten

Bedragen x € 1 miljoen	2021	2022
Ongerealiseerd	29,5	-280,7
Gerealiseerd	0,2	-47,1
Totaal (on)gerealiseerde beleggings-/ koersresultaten	29,7	- 327,8

Kostenontwikkelingen

In 2022 zijn we geconfronteerd met onder andere flinke kostenstijgingen als gevolg van toename van personeelskosten in het uitvaartbedrijf. Dit was nodig voor het opschalen van gekwalificeerde uitvaartverzorgers om groei in toekomstige uitvaarten op te vangen. Deels zijn deze kostenstijgingen ook het gevolg van de flinke inflatie in 2022. De gas-, elektriciteit- en brandstofkosten liggen aanzienlijk hoger dan 2021 en ook de tussentijdse prijsaanpassingen door leveranciers zorgen voor een flinke toename van de kosten in 2022.

Operationeel resultaat

Het operationeel resultaat over 2022 (dit is het resultaat voor belastingen, inclusief genormaliseerde beleggingsresultaten, exclusief taxatieresultaten van vastgoed en verkoopresultaat Duitsland) is uitgekomen op € 6,0 miljoen. Onze kernactiviteit uitvaartzorg heeft als gevolg van toegenomen kosten ca. € 2,1 mio minder opgebracht dan in 2021. Onze kernactiviteit uitvaartverzekeringen heeft een licht verbeterd operationeel resultaat ten opzichte van 2021 (€ 0,3 mio hoger). In de tabel hieronder staan al onze operationele resultaten van 2021 en 2022.

Operationeel resultaat

Bedragen x € 1 miljoen	2021	2022
Holding	-0,4	-0,9
Uitvaartzorg	2,4	0,3
Verzekeringen	7,4	7,7
Voorzieningsfonds	-0,8	-0,4
Monuta Ontzorgt	-1,2	-0,7
Operationeel resultaat	7,4	6,0

Financieel resultaat

Het totaal gerealiseerde financieel resultaat voor belasting bedraagt € 291,9 miljoen negatief in 2022. Zoals hiervoor valt te lezen is dit voornamelijk veroorzaakt door de gestegen rente, welke heeft gezorgd voor een afname van de onge-realiseerde herwaardering van de beleggingen van de verzekeraar, waartegenover de boekwaarde van de verplichtingen niet beïnvloed wordt door de veranderde rente. Indien beide op marktwaarde worden gepresenteerd, zien we echter een positieve ontwikkeling van het eigen vermogen, zoals toegelicht in de volgende paragraaf solvabiliteit.

De verkoop van onze Duitse portefeuille heeft een positieve bijdrage geleverd aan het financiële resultaat van bijna € 40 miljoen doordat er minder liquide middelen hoefden te worden overgedragen dan er in onze boeken stond als gevolg van de marktwaarde van de portefeuille. In het kader van de verkoop van de Duitse portefeuille heeft Monuta naast het resultaat van € 40 miljoen tevens een rentevergoeding ontvangen. Deze vergoeding is opgenomen onder de beleggingsopbrengsten. Het totale resultaat op de verkoop van de Duitse portefeuille komt daarmee op € 48 miljoen. In de tabel hieronder staan onze financiële resultaten van 2021 en 2022.

Financieel resultaat

Bedragen x € 1 miljoen	2021	2022
Operationeel resultaat	7,4	6,0
(on)gerealiseerde resultaten van beleggingen van uitvaartgroep en voorzieningsfonds	-1,4	-6,0
Koersresultaten boven normrendement verzekeraar	21,2	-331,8
Verkoop Duitsland	0,0	39,9
Financieel resultaat voor belasting	27,2	-291,9

Solvabiliteit: de financiële gezondheid van Monuta

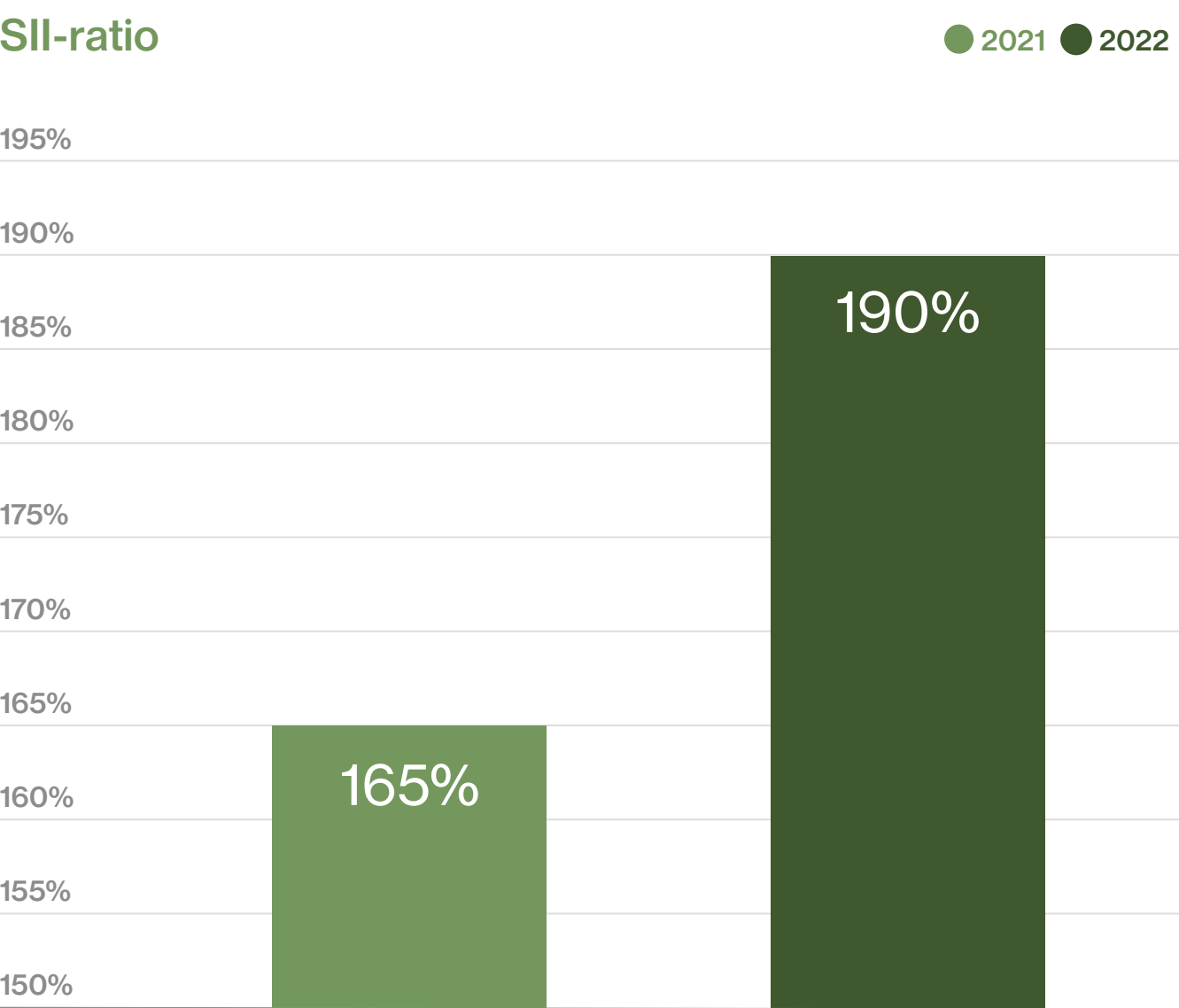
Onder invloed van onder andere de oorlog in de Oekraïne was er in de markt in 2022 sprake van grote onzekerheid, hoge inflatie en verder oplopen van de rente. Ondanks deze onzekerheid heeft de Solvency II ratio in 2022 een grote stijging doorgemaakt, van 165% naar 190%. De SII-ratio van Monuta voldoet daarmee ruimschoots aan de minimumvereiste wettelijke norm van 100% en ligt zelfs ruimschoots boven ons ambitieniveau.

Monuta voert een gedegen rente afdekkingsbeleid met als doel dat rentebewegingen slechts een beperkt effect op de ratio hebben. Per saldo zien we een stijging van de ratio omdat het effect van de rente op de waarde van de verplichtingen onder Solvency II groter was dan op de waarde van onze beleggingen.

In de eerste helft van het jaar is naar aanleiding van de uitkomsten van de ALM studie de renteafdekking op de langere termijn rente verhoogd. Dit had direct een positief effect op de Solvency II ratio, vanwege een daling van het vereiste aan te houden vermogen voor renterisico. De afdekking van het renterisico is voor Monuta een afweging tussen de economische en Solvency II impact.

In 2022 zijn verder beleggingen in hypotheek toegevoegd aan de portefeuille. De beleggingen in hypotheek zijn vooral gefinancierd vanuit geldmarktfondsen. Daarbij geldt dat het vereiste aan te houden vermogen voor hypotheek voor het tegenpartijrisico lager is dan voor geldmarktfondsen. Het effect van het toevoegen van hypotheek had daarmee direct een licht positief op de SII-ratio.

De opgelopen inflatie heeft daarentegen een drukkend effect op de ratio. Dit komt doordat toekomstige dekkingen en daarmee premies afhangen van de ontwikkeling van uitvaartkosten. De klant betaalt hier een aanvullende premie voor, maar onder de regels van SII leidt dit tot aanvullende eisen op het verplicht aan te houden vermogen (kapitaalbeslag). Het lange termijn effect van hoge inflatie schatten wij beperkt in. Daarmee is ook het effect hiervan op de ratio beperkt gebleven. De verkoop van onze Duitse portefeuille heeft ook positief bijgedragen aan de ontwikkeling van de ratio in 2022.

Wat is solvabiliteit of SII-ratio?

Via de Solvabiliteit weten we of een onderneming financieel gezond is. De solvabiliteitsratio is de verhouding van het eigen vermogen ten opzichte van het vermogen wat we verplicht zijn aan te houden. Deze verhouding geeft aan of je onderneming de schulden (in ons geval de beloofde uitbetaling van de uitvaartverzekeringen) op lange termijn kan afbetalen.

Een hoge solvabiliteit is goed voor een uitvaartverzekeraar. Dit betekent namelijk dat je grote zekerheid hebt dat je als verzekeraar tussentijdse tegenvallers gemakkelijk kunt opvangen en alle toegezegde uitkeringen gemakkelijk kunt doen.

Onze mensen

Cijfers in één oogopslag

2022 2021

Medewerkers in dienst in Nederland*	695	679
Vrouwen in dienst	65%	61%
Mannen in dienst	35%	39%
Gemiddelde leeftijd werknemer	48,1	47,4
Verzuim	5,5%	6,1%
Nieuwe werknemers	184	137

Emma van Vuurde,
Teamleider Facilitair Regio Randstad

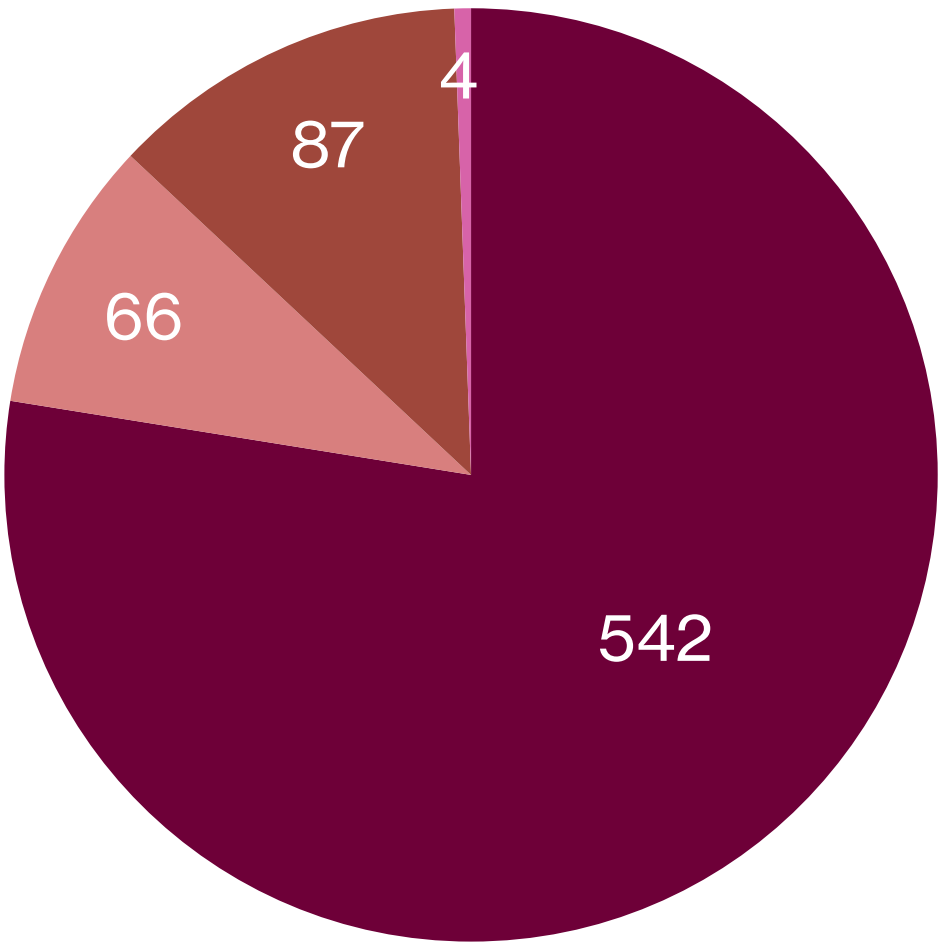
"Twee jaar geleden ben ik gestart als Teamleider Facilitair. Een nieuwe functie binnen Monuta. Als teamleider stuur ik 20 collega's aan op 5 locaties. Dit zijn hospitality medewerkers of medewerkers Uitvaart die op die locaties ondersteunen bij uitvaarten. Toen ik startte stond nog niet alles vast omdat de functie nieuw was. Samen met de Manager Facilitair heb ik toen echt mijn stempel op de invulling van mijn functie kunnen drukken. Ik houd van afwisseling en met veel verschillende mensen werken. Daarom vind ik deze baan ook zo fijn."

"Mijn allerbelangrijkste taak is zorgen dat iedereen zijn werk goed kan doen. Dat alle randzaken goed zijn geregeld. Dus roostering, de juiste middelen, werkkleding en dergelijke. Ik heb vanaf het begin gezegd tegen iedereen dat ik er voor hen ben en voor ze klaarsta. Ik merk dat dat heel erg wordt gewaardeerd en we open met elkaar in gesprek zijn. Na twee jaar ben ik echt heel trots op mijn team. Ze staan voor elkaar klaar en werken nu ook vaker op andere locaties. Bussum en Leiden zijn helemaal verbouwd naar de nieuwste normen. Dat heeft het team ook echt een boost gegeven. Ze lopen dan toch met een trots gevoel door zo'n nieuw pand en dat geeft ook nieuwe energie."

Werknemers per bedrijfsonderdeel

- Uitvaartzorg
- Verzekeringen
- Holding
- Duitsland

*op 31 december 2022

HR-visie

We vinden het belangrijk dat iedereen die bij ons werkt zich gerespecteerd voelt. Dat iedereen zich gehoord en gezien voelt. Dat iedereen zich op zijn plek voelt bij Monuta. We willen een organisatie zijn waar mensen zich kunnen ontwikkelen, zowel op persoonlijk vlak als in de kennis van het vak en zichzelf kunnen zijn. Waar collega's samenwerken om doelen te bereiken die bijdragen aan onze missie: voor iedereen een afscheid met een goed gevoel. Een organisatie waar mensen trots over vertellen.

Onderzoek onder medewerkers: FanScan

We kozen in 2022 bewust om het medewerkersonderzoek anders in te richten. We hebben gekozen voor de Fan Factory. Dit bedrijf meet het werkgeluk van medewerkers met de FanScan.

We zien graag gelukkige medewerkers bij Monuta. Deze medewerkers presteren beter in vergelijking met minder gelukkige collega's, ze zijn minder vaak ziek, ze hebben meer energie en ze zijn meer betrokken bij hun werk. Geluk werkt ook aanstekelijk. Blijde medewerkers zorgen voor een goede sfeer op de werkvloer én voor tevreden klanten. Tevreden klanten vertellen hun positieve ervaringen verder.

Hoe werkt werkgeluk?

Werkgeluk is voor iedereen persoonlijk. Het is de combinatie tussen plezier, voldoening, uitdaging en waardering. Een positieve stemming zorgt vaak voor meer creativiteit, de motivatie om nieuwe dingen uit te proberen, je met anderen te verbinden en jezelf te verbeteren. Het helpt nieuwe oplossingen te vinden. En de positieve energie draagt bij aan jouw leven en je eigen geluksgevoel.

We zagen op organisatieniveau de volgende ontwikkelingen en aandachtspunten in vergelijking met de resultaten in 2021:

eNPS is fors gestegen van 0 naar 14. Dit betekent dat meer collega's Monuta zouden aanbevelen als werkgever.

Andere opvallende resultaten uit de FanScan:

- **96%** van de medewerkers is het (helemaal) eens met de stelling: "Ik vind dat ik nuttig en zinvol werk doe".
 - **83%** van de medewerkers geeft een 8 of hoger voor de stelling: "De eigen verantwoordelijkheid die je krijgt".
 - **75%** van de medewerkers geeft een 8 of hoger voor de stelling: "Collegialiteit/ de werksfeer op je afdeling of je team".
 - De beleving van ongewenst gedrag in de organisatie is afgenomen met 3% naar **7%** in 2022.
-

Op een groot aantal thema's waren onze resultaten hoger dan de Nederlandse benchmark. Op basis van de resultaten ontving Monuta twee sterren bij het keurmerk: 'Beste Werkgevers van de Fan Factory'.

Talentmanagement

Elk van onze collega's heeft unieke talenten en vaardigheden. We willen graag weten welke dat zijn. Zo zorgen we dat elke collega op de juiste plek terechtkomt. Elke mogelijke nieuwe collega krijgt daarom tijdens de sollicitatieprocedure een TMA: een Talenten Motivatie Analyse. Eén van onze gecertificeerde TMA-professionals bespreekt de resultaten met de sollicitant. In de analyse selecteren we op drie vaardigheden: klantgerichtheid, verantwoordelijkheid en resultaatgerichtheid. Scoort een sollicitant niet goed genoeg op één van deze drie vaardigheden? Dan past hij of zij helaas niet bij onze organisatie.

Ook collega's die al in dienst zijn krijgen nog regelmatig individuele TMA-gesprekken of teamanalyses.

Beoordeling

Sinds januari 2021 voeren we beoordelingsgesprekken op een andere manier, en digitaal ondersteund. We willen dat collega's zelf de regie krijgen in een gesprek. En dat het gewoon wordt voor collega's om feedback te krijgen of daar om te vragen. De nieuwe stijl van de beoordelingsgesprekken heeft het effect gehad waar we op hoopen. Collega's beoordelen elkaar objectiever. En in de gesprekken is er meer ruimte om gericht te kijken naar de ontwikkeling van de collega.

We hebben drie gesprekken per jaar met onze medewerkers: een doelstellingengesprek, een voortgangsgesprek en een eindgesprek. De medewerker bereidt zelf het plannings- en voortgangsgesprek voor. De leidinggevende bereidt het eindgesprek voor.

We nemen het gesprek op in ons personeelsinformatiesysteem.

Opleiding & ontwikkeling

Vanaf 1 januari 2022 zijn de onderdelen Opleiding & Ontwikkeling (O&O) en Praktijkopleiding samengevoegd. Ze zijn nu één onderdeel bij de afdeling HRM binnen Monuta. Dit team doet alles wat te maken heeft met het opleiden en ontwikkelen van medewerkers. Het team O&O werkt voor de hele organisatie. We hebben al onze opleidings-activiteiten geschaard onder de ‘Monuta Academie’. Het team O&O heeft vier volledig gecertificeerde praktijkopleiders.

Monuta Academie

Monuta Academie biedt alle opleidingsactiviteiten van Opleiding & Ontwikkeling aan. Hiermee kunnen Monuta medewerkers zich persoonlijk en professioneel ontwikkelen. Dit geldt voor werknemers bij de holding tot werknemers bij Uitvaartzorg of Verzekeringen. De Monuta Academie biedt fysieke en online opleidingsactiviteiten aan.

Eigen opleidingsprogramma Uitvaartverzorgers

Uitvaartvaartverzorgers met een NaVU-diploma krijgen de titel RU achter hun naam: Register Uitvaartverzorgers. NaVU staat voor Nationaal Vakexamen Uitvaartzorg, een diploma dat bewijst dat een uitvaartverzorgers kwaliteit levert. Alle Monuta uitvaartverzorgers (loondienst, participatie en franchise) hebben het NaVU-diploma of zijn in opleiding. Al onze uitvaartverzorgers moeten elk jaar een aantal NaVU-punten behalen. De NaVU bepaalt hoeveel punten dat zijn.

Nieuwe Uitvaartverzorgers begonnen in 2022 aan hun NaVU-opleiding. 28 uitvaartverzorgers haalden hun NaVU-diploma. Lees daarover meer in ons [nieuwsbericht](#). Onze uitvaartverzorgers konden in 2022 ook meedoen aan 62 verschillende PE (Permanente Educatie)-trainingen en andere PE-activiteiten.

Opleiding & ontwikkeling uitvaartverzorgers

	2021	2022
Gestart met opleidingstraject uitvaartverzorgers	35	35
Afgerond NaVU-vakdiploma	16	27
Aantal beschikbare trainingen en E-learning	30	62

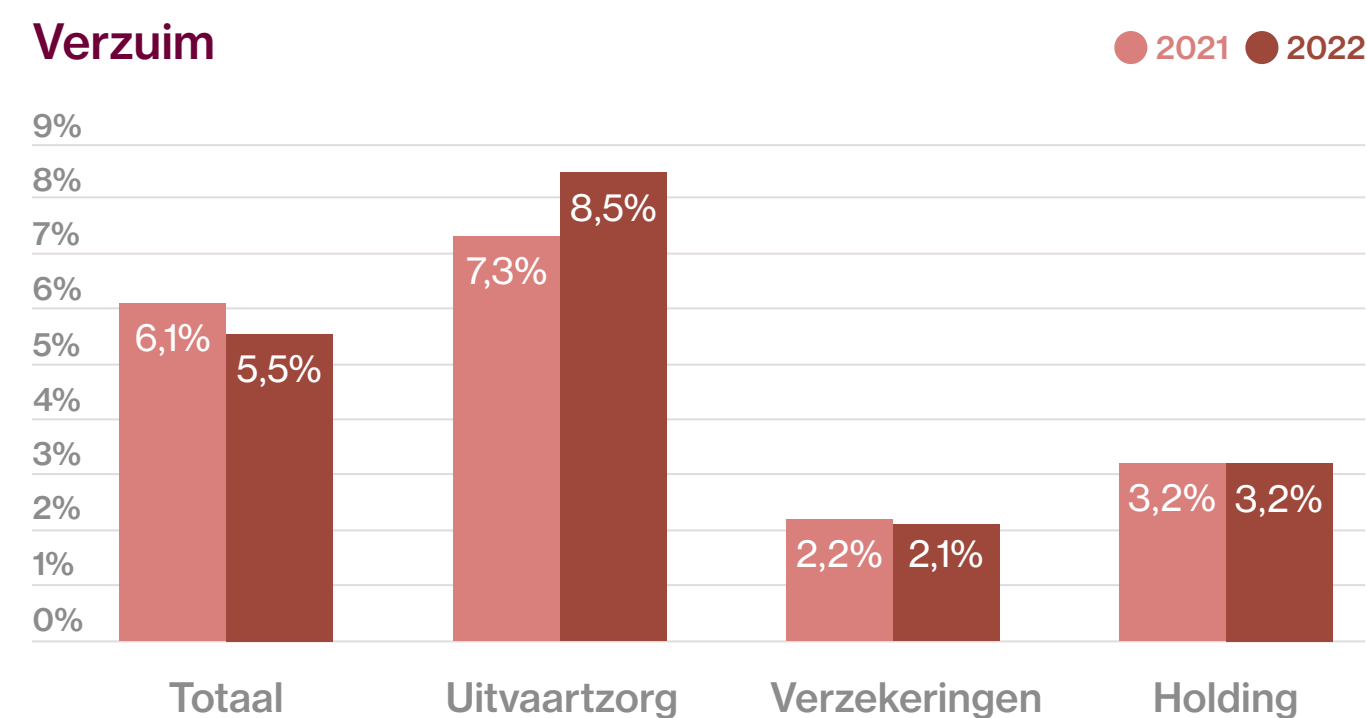
Diplomauitreiking 'Vakdiploma Uitvaartverzorgers' 2022.

Gezondheid en veiligheid

Het verzuim van heel Monuta komt eind 2022 uit op 5,5%. Binnen onze bedrijfsonderdelen Holding en Verzekeringen was het verzuim net als afgelopen jaren laag: 3,2% en 2,1%. Binnen de Uitvaartzorg is het verzuim relatief hoog met 8,5%. Dit wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren. Onze collega's in de Uitvaartzorg zijn betrokken bij hun werk en gepassioneerd voor hun vak, maar krijgen ook dagelijks te maken met een hoge psychische belasting door de emotionele kant van hun werk. En dat trekt soms een zware wissel op mensen. We doen er alles aan om te voorkomen dat afwezigheid langdurig wordt. Al onze collega's kunnen daarom terecht bij onze interne en externe hulpverleners. Zo hebben wij een BedrijfsOpvangTeam (BOT-team) binnen de organisatie. Daarnaast hebben wij een externe partner voor bedrijfsmaatschappelijk werk (GIMD), waar afgelopen jaar 39 medewerkers een hulpvraag hebben neergelegd. Inmiddels

is ook erkend door de sociale partners in onze branche dat een uitvaartverzorger kan worden beschouwd als een zogenaamd “zwaar beroep”. Hierdoor is het mogelijk om een jaar eerder met pensioen te gaan en gebruik te maken van de ‘Reden voor vervroegd uittreden’ (RVU)-regeling.

Samen met onze leidinggevenden kijken we met de bedrijfsartsen en bedrijfsmaatschappelijk werk wat er nodig is om verzuim te voorkomen. Hieronder geven we aan wat de verdeling van het verzuim voor onze verschillende bedrijfsonderdelen is en hoe die zich verhoudt tot het voorgaande jaar.

Anneloes Degenaar,
Senior Business Informatiemanager

"Monuta past bij wie ik ben, ik voel me thuis. De empathische en open sfeer spreekt me erg aan."

Werkomstandigheden

Monuta werkt al een aantal jaar samen met externe vertrouwenspersonen. Deze zijn het aanspreekpunt voor medewerkers die ongewenst gedrag ervaren van een collega of van hun leidinggevende. De vertrouwenspersoon vangt deze medewerkers op, geeft ze advies, ondersteunt bij een gesprek en verwijst ze door als dat nodig is. De taken van de vertrouwenspersoon staan beschreven in het protocol Ongewenste Omgangsvormen. Hierin staat ook informatie over de klachtenprocedure en de externe klachtencommissie.

De externe vertrouwenspersoon is in 2022 11 keer benaderd door een werknemer. Dit is fors hoger dan in 2021 toen er 4 keer contact werd opgenomen. Dit heeft waarschijnlijk te maken met het feit dat we door het jaar heen meerdere malen aandacht hebben gegeven aan het onderwerp “psychologische veiligheid”. De thema’s waar collega’s zich mee meldden hadden betrekking op: werkdruk, integriteit, pesten, onheuse bejegening en communicatieproblemen. Geen van de meldingen leidden tot een klacht op het gebied van ongewenst gedrag.

Rouwverlof

Wij hechten waarde aan onze rouwverlofregeling. Deze regeling zorgt ervoor dat we rouw niet bestempelen als ziekte. Het geeft de medewerker ruimte om afscheid te nemen en het verlies van een dierbare te verwerken. Wij hebben al sinds 2012 een aanvullende rouwverlofregeling voor al onze werknemers.

Wij vinden de normale regeling in de CAO niet genoeg bij zo’n gebeurtenis. Normaal gesproken krijgt een medewerker in de uitvaartbranche buitengewoon verlof voor verlies van partner of kind. Dat is vanaf de sterfdag tot en met de dag van de uitvaart.

Maar mensen hebben na een overlijden tijd nodig om zich te realiseren dat iemand er niet meer is. Dat besef komt niet direct. Dit weten we door ervaring en door de fasen waar iemand doorheen gaat na een overlijden.

Mensen regelen in de eerste week vooral praktische dingen. Denk aan het regelen van de uitvaart, het zorgen voor de omgeving en de administratie. Het duurt even voordat iemand ruimte heeft om na te denken. Daarna pas kan iemand zijn balans in het leven terugzoeken.

Zorgverlof

Een werknemer vraagt kort zorgverlof aan wanneer iemand ziek is en hulp nodig heeft in zijn/haar directe omgeving. Dit gaat bijvoorbeeld om een kind, partner of ouder van de werknemer. Is een van hen langere tijd ernstig ziek? Dan kan de werknemer langdurend zorgverlof aanvragen.

Diversiteit en inclusie

Bij het werven en selecteren van nieuwe collega’s kijken we of de persoonlijkheid en de kwaliteiten van iemand overeenkomen met de functie-eisen. Daarbij gaat het ons niet om wat je gender, seksuele geaardheid, religie, arbeidsbeperking of culture achtergrond is. Persoonlijke drijfveren, vaardigheden en kernwaarden: dát vinden we belangrijk. En of je in het team past waar je misschien komt te werken. Daarom werken we in de selectieprocedure ook met de TMA-analyses.

Monuta wil er voor iedereen zijn. Onze samenleving is divers. Maar dat zien we nog niet altijd terug in het bedrijfsleven. Dat moet anders. Ook bij Monuta. Daarom hebben we in 2022 besloten dat Diversiteit en Inclusie onderdeel moet uitmaken van het ESG-beleid. Inmiddels heeft zich ook een projectgroep gevormd met vertegenwoordigers vanuit de hele organisatie. We hebben de samenwerking opgezocht met het NIM, de Nederlandse Inclusiviteitsmonitor. Met hen zullen we inventariseren waar we staan en hoe we weer beter, inclusiever en diverser kunnen worden.

Vooruitlopend daarop hebben we in 2022 een aantal acties ondernomen om aan de slag te gaan met Diversiteit en Inclusie:

- 1. We zijn partner van Global People en werken er samen met hen aan om succesvolle managers en ondernemers met diverse culturele achtergronden andere talentvolle jonge managers te helpen inspireren. Op die manier willen we bijdragen om barrières te slechten en jong divers talent helpen het beste uit zichzelf te kunnen halen.
- 2. We hebben ons aangesloten bij het AWWN project “Objectief Werven en Selecteren”.
- 3. Daarnaast zijn we gericht een pilot gestart in één van onze crematoria met een medewerker met een arbeidsbeperking. In totaal hebben we 11 medewerkers in dienst met een arbeidsbeperking.

Leeftijd werknemers 2022

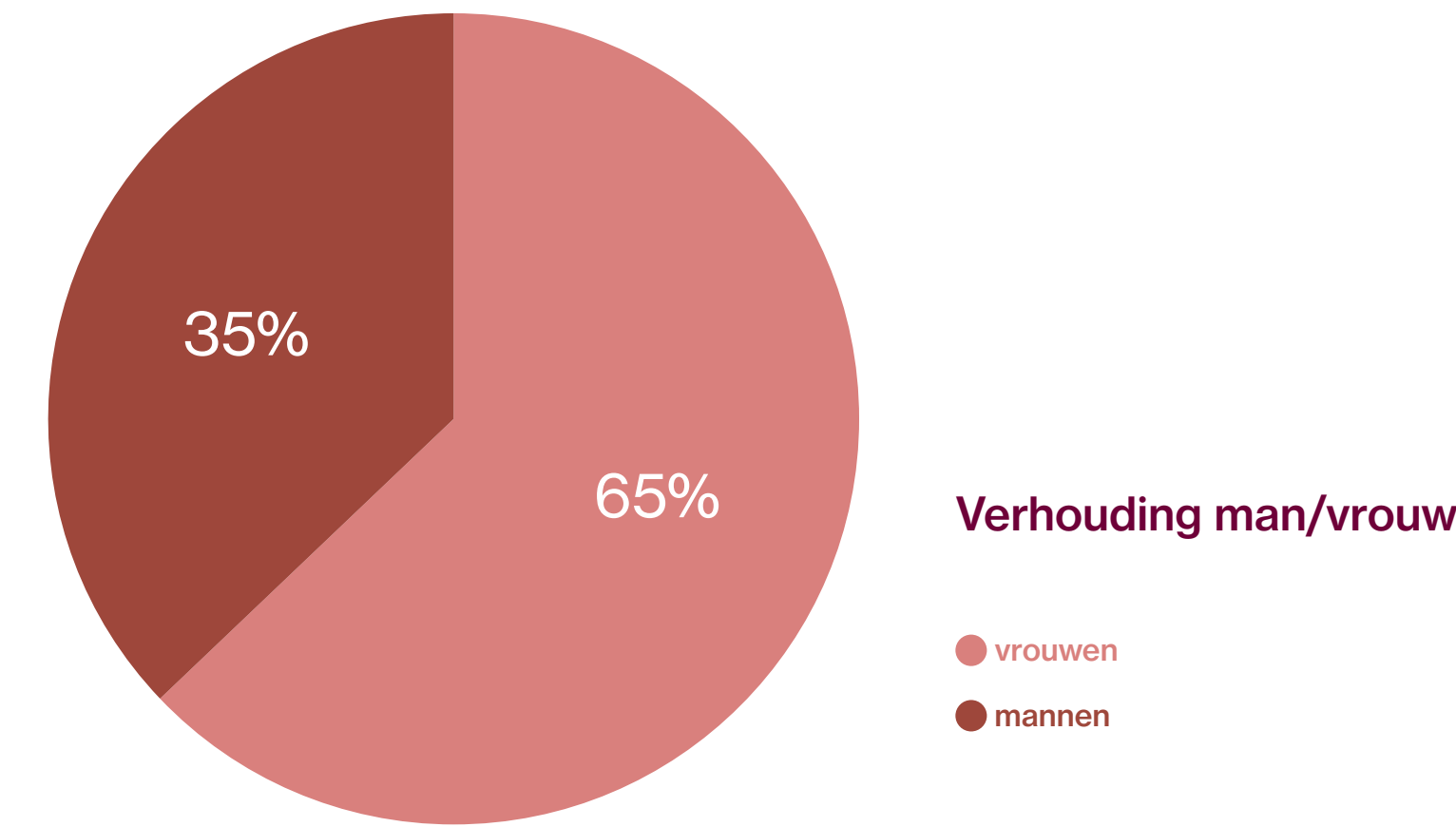
Gemiddelde leeftijd werknemer	48,1 jaar
Gemiddelde leeftijd werknemer Uitvaartzorg	48,5 jaar
Gemiddelde leeftijd werknemer Verzekeringen	45,5 jaar
Gemiddelde leeftijd werknemer Holding	47,5 jaar
Aantal werknemers 65 jaar of ouder	21

Soort dienstverband

	2021	2022
Vast contract	567 (461,81 FTE)	559 (453,05 FTE)
Tijdelijk contract	101 (73,58 FTE)	132 (100,78 FTE)
0-uren contract	1	4
Aantal medewerkers dat in deeltijd werkt	415	434
Aantal uitzendkrachten	84	87

Medewerkers met een arbeidsbeperking

0,4% man 3 mannen 1,2% vrouw 8 vrouwen

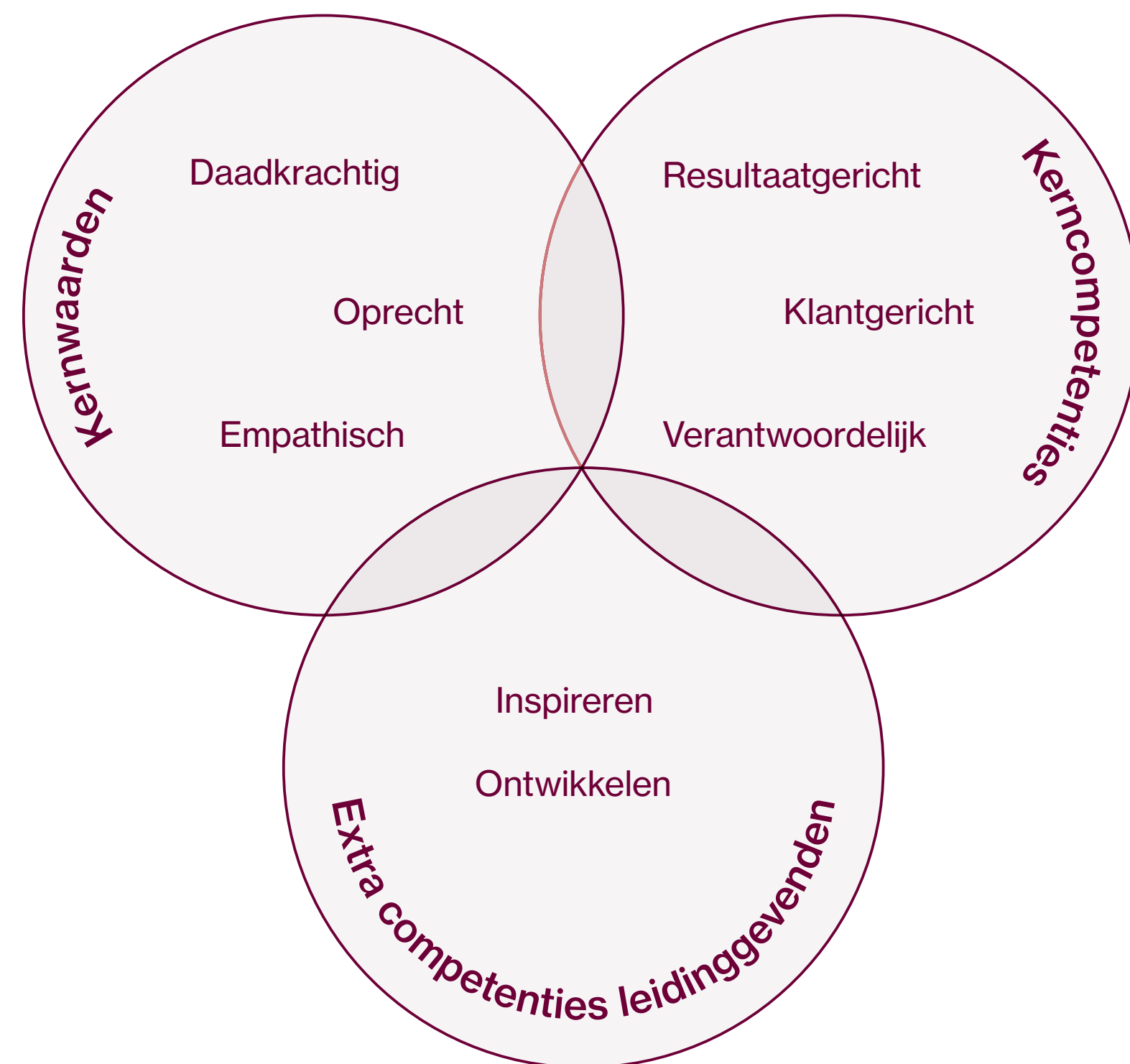

Edward Boon, voorzitter Ondernemingsraad Monuta

"Monuta wil een werkgever zijn waar iedereen zich gerespecteerd, gehoord en gezien voelt. Waar medewerkers zich op hun plek voelen, ongeacht verschillen, en waar iedereen de kans krijgt zich te ontwikkelen. De Ondernemingsraad is trots dat Monuta een werkgever is waar een gelijke man-vrouw verdeling altijd aandacht heeft en een gelijkwaardige beloning vanzelfsprekend is. Maar diversiteit en inclusie moeten breder ingevuld worden dan dat. Monuta wil een afspiegeling van de samenleving zijn. Binnen alle lagen van de organisatie. Dit vraagt een actieve inzet op deze thema's, waarbij de Ondernemingsraad constateert dat de directie van Monuta hier nadrukkelijk het initiatief in neemt.

Deze inzet ondersteunen we uiteraard als Ondernemingsraad van harte. De doorvertaling in beleid en regelingen zullen periodiek besproken worden in de commissie- of overlegvergaderingen. De Ondernemingsraad neemt zelf ook verantwoordelijkheid als het gaat om diversiteitsbeleid. In de wervingsprocedure voor een kandidaat-lid van de Raad van Commissarissen, op basis van het versterkte voordrachtsrecht van de Ondernemingsraad, is diversiteit één van de selectiecriteria."

Competenties

Leiderschap

Wij weten hoe belangrijk goed leiderschap is. Om toekomstbestendig te kunnen zijn en onze strategie te kunnen implementeren, hebben we een nieuw soort leiderschap nodig. Daarom hebben we veel geïnvesteerd in een leiderschapsontwikkelingsprogramma voor de hele managementlaag. Daarmee willen we de volgende veranderingen voor elkaar krijgen:

- › van onbewust naar bewust leiderschap;
- › van verschillende soorten leiderschap naar overal hetzelfde soort leiderschap (we hebben op papier gezet hoe dat er uitziet);
- › van leiderschap dat intern gericht is naar leiderschap dat klantgericht en verbindend is;
- › van behoudend leiderschap naar leiderschap dat openstaat voor verandering en daar vorm aan kan geven.

De basis van ons leiderschapsprogramma zijn de drie kernwaarden en kerncompetenties. Voor onze leiders voegden we twee extra competenties toe: inspireren en ontwikkelen. Dit gaat over mensen, resultaten en de organisatie zelf.

Ons leiderschapsprogramma bestond in 2022 uit drie onderdelen: leidinggeven aan jezelf, leidinggeven aan anderen en leiding geven aan verandering. We voeren een deel van deze onderdelen zelf uit of we doen dat samen met onze partner Lagerweij.

Ondernemingsraad

Wij blijven altijd in gesprek met onze collega's. We vinden het belangrijk om te horen wat er speelt in alle lagen van ons bedrijf. Alleen op die manier kunnen we maximale kwaliteit leveren aan onze klanten en stakeholders. We werken nauw samen met de ondernemingsraad omdat we het belangrijk vinden dat we het medewerkersstandpunt meenemen in onze besluitvorming. Die is onmisbaar als adviseur en als tegengeluid. Zo blijven we steeds scherp. We communiceren open en transparant met elkaar over wat er speelt, ook als er geen problemen zijn. Met de adviezen en feedback van de OR kunnen we onze bedrijfsvoering steeds verder verbeteren.

De Ondernemingsraad veranderde in 2022 omdat er verkiezingen waren waarbij een aantal nieuwe leden zijn gekozen. De verkiezing heeft plaatsgevonden in de kiesgroep Uitvaart. De verkiezing vond voor het eerst online plaats. De voltallige (nieuwe) OR volgde in oktober een training. Tijdens de training was ook een moment ingepland om de directieleden beter te leren kennen.

Maatschappelijke resultaten

Wij zijn sinds onze oprichting in 1923 sterk maatschappelijk betrokken geweest. Onze missie is niet voor niets ‘voor iedereen een afscheid met een goed gevoel’. Wij vinden het ontzettend belangrijk dat nabestaanden hun verlies en verdriet goed verwerken. Voor de nabestaanden zelf, en voor hun familie, vrienden en collega’s. Voor de hele maatschappij. Wij vinden dat onze maatschappelijke verantwoordelijkheid nog verder gaat dan dat. We zetten ons ook in om het milieu zo min mogelijk te belasten. Wij willen zo duurzaam mogelijk zijn. Monuta’s bedrijfsstrategie is dus verbonden met de strategie op het gebied van E (milieu), S (maatschappij) en G (bestuur). Wij willen op verschillende gebieden een duurzame organisatie zijn. Daarmee volgen we onze missie ‘Voor iedereen een afscheid met een goed gevoel’.

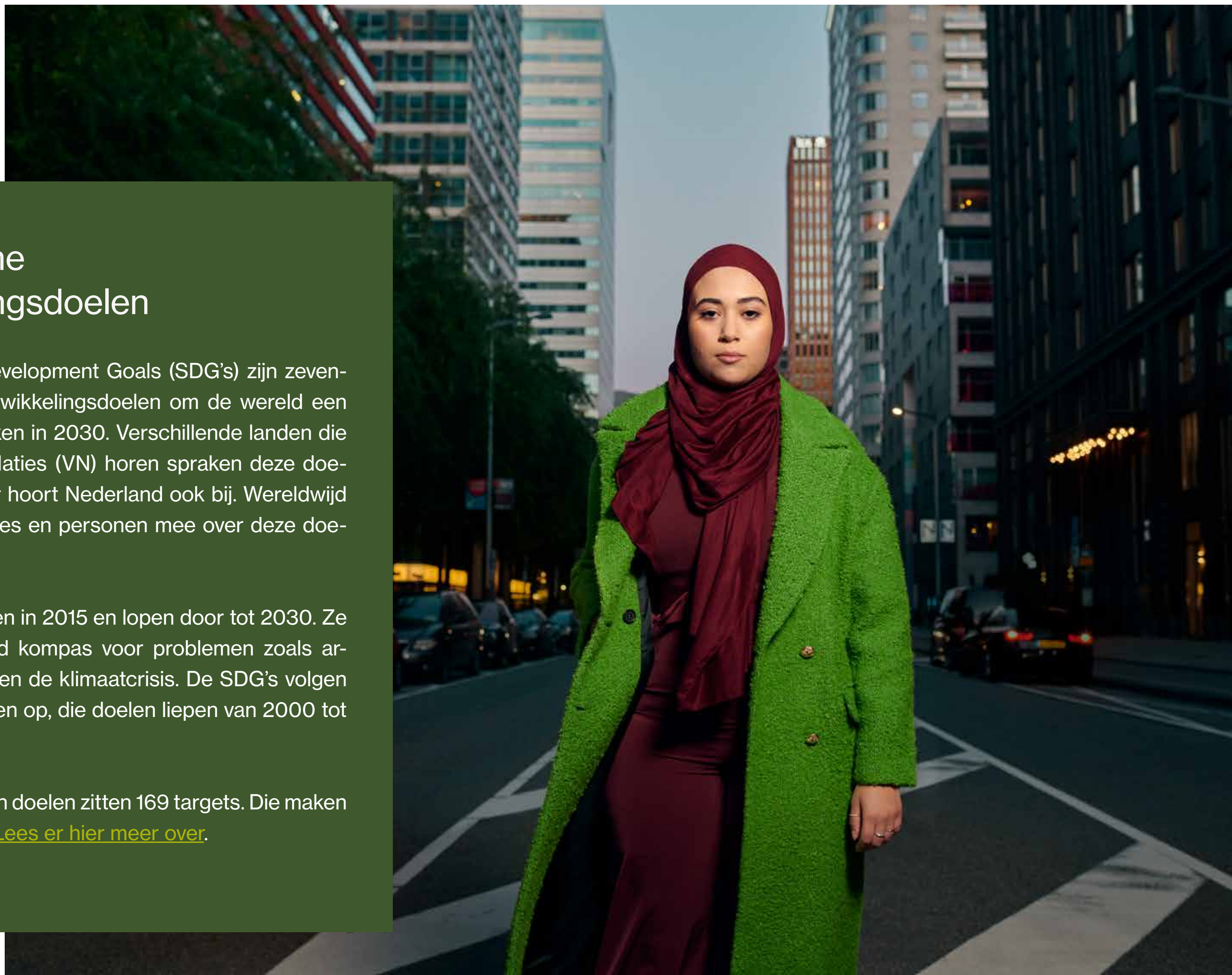
Dat komt terug in ons beleid. Wij gaan verder dan onze wettelijke duurzaamheidsverplichtingen. De afgelopen jaren heeft Monuta bij het vormgeven van haar maatschappelijke resultaten gebruik gemaakt van de Sustainable Development Goals (SDG) van de VN. Monuta heeft daarbij de keuze gemaakt om in lijn met doel 3 (goede gezondheid), 12 (verantwoorde productie) en 13 (klimaatactie) haar maatschappelijke inspanningen vorm te geven.

17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen

De Sustainable Development Goals (SDG’s) zijn zeventien duurzame ontwikkelingsdoelen om de wereld een betere plek te maken in 2030. Verschillende landen die bij de Verenigde Naties (VN) horen spraken deze doelen samen af. Daar hoort Nederland ook bij. Wereldwijd dachten organisaties en personen mee over deze doelen.

De SDG’s begonnen in 2015 en lopen door tot 2030. Ze zijn een wereldwijd kompas voor problemen zoals armoede, onderwijs en de klimaatcrisis. De SDG’s volgen de Millenniumdoelen op, die doelen liepen van 2000 tot 2015.

Achter de zeventien doelen zitten 169 targets. Die maken ze nog concreter. [Lees er hier meer over.](#)

Activiteiten 2022

Monuta bereidde zich in 2022 voor op de nieuwe Europese wetgeving CSRD. We hebben hiervoor een analyse gemaakt van de belangrijkste zaken en hoe die ons raken. Die hebben we nu nog gemaakt zonder naar onze externe stakeholders te gaan, dat gaan we in 2023 doen. Verder hebben we goed gekeken wat de EU taxonomie voor ons betekent. We volgen de ontwikkelingen rondom de EU Taxonomie en CSRD ook het komende jaar op de voet. Zo voldoen we zeker aan alle veranderingen in de wet- en regelgeving die van toepassing zijn.

In 2022 is onze duurzaamheidsstrategie verder aangescherpt. We hebben een derde SDG geadopteerd: doel 13 klimaatactie. Monuta heeft daarnaast haar aangescherpte duurzaamheidsstrategie in lijn gebracht met toekomstige nationale en internationale wetgeving en richt zich op 9 materiële thema's. We zien de onderwerpen toegankelijkheid en welzijn rondom afscheid ook als materiële onderwerpen. Deze onderwerpen spelen volgens ons een belangrijke rol in de bedrijfsvoering. Een ander goed voorbeeld is het meten en reduceren van CO₂. Monuta heeft in 2022 een CO₂-model ontwikkeld voor het uitvaartbedrijf en ontwikkelt de komende jaren een model voor de verzekeraar. Dit is vanwege de vele beleggingen wat uitdagender. Wij zien de gevolgen van klimaatverandering. We onderzoeken de komende jaren verder wat de invloed van klimaatverandering is op Monuta. De klimaatverandering zorgt ook voor nieuwe kansen. Monuta is sinds 2022 lid van Greenleave. Dit is een keurmerk dat zijn best doet voor duurzame uitvaarten. Monuta kan een voorloper zijn voor duurzame uitvaarten in Nederland.

De 9 materiële thema's waar Monuta zich op richt vallen binnen de drie gekozen SDG's. Dit zijn:

Goede gezondheid en welzijn

Wij vinden het welzijn van onze klanten, leveranciers en collega's heel belangrijk. We doen wat we kunnen om daar een positieve bijdrage aan te leveren.

Kernthema's en onderwerpen

Vitaliteit van Monuta collega's

1. Diversiteit en inclusie
2. Werkomstandigheden
3. Corporate Governance
4. Business Ethics

Goed leven vóór het afscheid en na het afscheid

5. Toegankelijkheid
6. Welzijn rondom afscheid

Verantwoorde consumptie en productie

Wij willen milieuneutraal werken. Dat geldt ook voor de grondstoffen en materialen die wij gebruiken.

Kernthema's en onderwerpen

Verduurzamen van ons verbruik

7. CO₂ uitstoot

Klimaatactie

Wij willen klimaatverandering en haar impact bestrijden.

Kernthema's en onderwerpen

Verduurzamen van onze impact

8. Duurzaam inkopen
9. Duurzaam beleggingsbeleid

De 9 duurzaamheidsthema's nader uitgelegd

Goede gezondheid en welzijn

Hoe onderstaande thema's onderdeel uitmaken van onze bedrijfsvoering wordt elders in dit jaarverslag omschreven:

- › Werkomstandigheden [Pagina 32](#)
- › Diversiteit en inclusie [Pagina 33](#)
- › Business Ethics [Pagina 48](#)
- › Corporate Governance [Pagina 51](#)

Extra onderwerpen van aandacht: Toegankelijkheid en Welzijn rondom afscheid

Monuta heeft twee extra materiële onderwerpen opgenomen: Toegankelijkheid en Welzijn rondom afscheid. Deze zijn niet verplicht volgens de CSRD en kennen geen verplichte verslagvoorschriften. Ze zijn echter wel van dusdanig belang voor onze strategie dat we ze hier kort toelichten.

We willen toegankelijk blijven door ons uitvaartproduct en ons verzekeringsproduct voor iedere (mogelijke) klant bereikbaar te houden. We meten dit indirect via het marktaandeel van Monuta. U leest meer over het marktaandeel op pagina 15.

We willen een afscheid zo goed mogelijk vormgeven. Verwerking van het verlies is daarbij een belangrijke factor, die bovendien direct bijdraagt aan het “welzijn rondom afscheid” van de nabestaanden. Maar vooraf ook rust geeft aan onze polishouders. Omdat alles goed geregeld kan worden. We meten dit indirect met de Klanttevredenheid van het uitvaartproduct en het verzekeringsproduct. U leest meer over Klanttevredenheid op pagina 13.

Verantwoorde consumptie en productie

Duurzaam inkopen

Monuta wil duurzaam inkopen. Dat doen we door een inkoop met een zo'n laag mogelijke CO₂-uitstoot en een zo hoog mogelijke circulariteit. Monuta wil in 2023 deze strategie verder invullen. Er is hier een CSRD gelinkte key performance indicator voor, welke opgenomen gaat worden in onze sturing: de CO₂ van de ingekochte goederen (conform CSRD E1-09)

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Van verzekeraars wordt verwacht dat zij een goede inschatting maken van de risico's. Wij vinden het daarbij belangrijk dat naast financiële aspecten, ook milieu-, sociale en governancefactoren worden meegewogen in keuzes. Wij beschikten reeds over een ESG-beleid voor onze beleggingen. ESG is een onderwerp dat volop in ontwikkeling is. Wij hebben in 2022 daarom ons beleid daaromtrent herschreven en in lijn gebracht met onze opvattingen op ESG-thema's en bij de eisen die passen bij deze tijd. Belangrijk daarbij is geweest om een beleid te

ontwikkelen dat aansluit bij de wijze waarop ons beleggingsproces is vormgegeven opdat ook een zeer krachtige, effectieve en eenduidige aansturing kan worden bewerkstelligd.

Het Duurzaam beleggingsbeleid is integraal onderdeel van ons strategische beleggingsbeleid. Wij hanteren daarbij een aantal beleggingsprincipes, uitgangspunten en overtuigingen:

- › Onze dienstverlening richt zich op een afscheid met een goed gevoel. Belangrijk daarin zijn juist ook de nabestaanden. Het kan dan ook niet anders dan dat we óók middels onze beleggingen het verkleinen van de negatieve impact op de planeet meewegen in onze beleggingsbesluiten;
- › Gezien de zeer lange beleggingshorizon van Monuta voelen wij een extra verantwoordelijkheid om de impact van ESG mee te wegen in onze besluiten en middels onze beleggingen deze risico's helpen verkleinen en zo een bijdrage te leveren aan een toekomstbestendige planeet;
- › Wij geloven dat maatschappelijk betrokkenheid niet ten koste gaat van financieel rendement;
- › Wij geloven dat door te beleggen in bedrijven met een sterk(er) ESG profiel we per saldo beleggen in bedrijven die op lange termijn een lager risico profiel hebben;
- › Bij elke belegging denken wij goed na over de risico's. Dat zijn naast de beoordeling van de financiële risico's, ook een beoordeling van risico's voor maatschappij en milieu (ESG).

Ons maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid is zichtbaar in de volgende zaken:

- › Een duidelijk uitgeschreven en werkbaar ESG beleid met aansluitend actieplan;
- › Wij ondersteunen het IMVO-convenant van het Verbond van Verzekeraars;
- › Onze externe vermogensbeheerders werken volgens onze principes wat betreft uitsluitingen (minimaal UN Global Impact);
- › Onze externe vermogensbeheerders verwerken duurzaamheid in hun beleggingsprocessen en beleid;
- › Onze externe vastgoedfondsen investeren volgens de Global Real Estate Sustainability Benchmark (GRESB);
- › We monitoren de uitvoering van ons beleggingsbeleid aan de hand van onze ESG doelstellingen;
- › Duurzaamheid is een vast en op resultaat gericht agendapunt in de bespreking met externe vermogensbeheerders;
- › Alvorens in nieuwe beleggingscategorieën te stappen wordt de impact van de categorie op gebied van ESG onderzocht en meegewogen.

Klimaatactie

CO₂-uitstoot

Monuta wil CO₂* neutraal opereren. We zetten elk jaar stappen om de CO₂-uitstoot te verminderen. We doen dit bijvoorbeeld door crematie-ovens en het rouwvervoer elektrisch te maken.

Het Greenhouse Gas Protocol (wereldwijd het meest gebruikte protocol om uitstoot van broeikasgassen te berekenen) noemt een drietal scopes:

- › Scope 1: directe CO₂-uitstoot, veroorzaakt door eigen bronnen binnen de organisatie. Het betreft de uitstoot door eigen gebouwen-, vervoer- en productiegerelateerde activiteiten.
- › Scope 2: indirecte CO₂-uitstoot, door opwekking van ingekochte en verbruikte elektriciteit- of warmte.
- › Scope 3: indirecte CO₂-uitstoot, veroorzaakt door bedrijfsactiviteiten van een andere organisatie. Het betreft dan uitstoot door bronnen die niet in het bezit zijn van de eigen organisatie en waar ze ook geen directe invloed op kan uitoefenen.

Monuta streeft ernaar op scope 1 en scope 2 geen CO₂-uitstoot meer te hebben of die te compenseren, bijvoorbeeld door bomen te planten. In 2023 wordt bepaald wanneer we dat gerealiseerd willen hebben.

Monuta wil de CO₂ van Scope 3 zo klein mogelijk maken. Deze scope gaat over alle upstream en downstream activiteiten, en ook de beleggingen.

* CO₂ of CO₂ equivalenten

Duurzaam beleggen in 2022

In 2022 hebben wij verdere stappen gezet op het gebied van duurzaam beleggen. Dat deden we op de volgende manieren.

ESG beleggingsbeleid

Het ESG beleggingsbeleid is zoals gezegd opnieuw opgezet, daarbij is aandacht besteed aan relevante wetgeving, ambitie en doelstellingen, strategie en thema's, implementatie (per beleggingscategorie), governance, verantwoording en rapportage. Wij hebben daarbij expliciet verankering aangebracht bij de drie door ons geselecteerde Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties.

Wij willen onze ESG-doelstellingen behalen door in de basis een constructieve aanpak middels best-in-class beleggingen aangevuld met gewenste uitsluitingen van beleggingen op specifieke thema's, verduurzaming van vastgoed en het voeren van dialoog met onze vermogensbeheerders en via onze vermogensbeheerders met bedrijven. De combinatie van instrumenten is afhankelijk van de beleggingscategorie waar in belegd wordt.

Monuta voert een uitsluitingsbeleid van beleggingen aan de hand van de volgende thema's:

> UN Global compact
> Anti corruptie
> Milieu
> Mensenrechten
> Arbeid
> Tabak
> Controversiële wapens

Beoordelen gevolgen

Wij beoordelen de uitvoering van het ESG beleggingsbeleid mede aan de hand van de CO₂ uitstoot van bedrijven, de ESG ratings van bedrijven en overheden op basis van MSCI en/of Sustainalytics, de Board diversity van bedrijven en deGRESB scores en energielabels van vastgoed (waaronder dat van vastgoed dat als onderpand dient). Deze beoordeling wordt in onze Beleggingsadviescommissie en het Directieteam besproken. In 2022 hebben wij naar aanleiding van het aangescherpte ESG beleid specifiek voor aandelen uit opkomende markten de ESG-impact

vanuit deze categorie meegewogen in de Investment Case. Op basis hiervan zijn er gesprekken geëntameerd met de externe vermogensbeheerder van deze categorie met als doelstelling het fonds waarin Monuta belegt nog verder te verduurzamen. De concrete uitwerking hiervan wordt door de vermogensbeheerder in 2023 vormgegeven.

Beoordelen uitvoeren van beleid

In 2022 is een ESG-rapportage van Monuta Verzekeringen over haar beleggingsportefeuille opgezet. Daaruit blijkt dat de beleggingsportefeuille van Monuta (waar data beschikbaar voor is) beter scoort op ESG-gebied dan de marktbrede benchmarks, dit geldt ook voor de impact op klimaat (gemeten in CO₂e-uitstoot). Dit ontstaat vanuit de best-in-class benadering voor aandelen uit ontwikkelde markten alsmede de gehanteerde uitsluitingen.

Mede vanuit deze rapportage onderkennen wij dat verdere stappen nodig zijn in de uitvoering van het beleid, ook om te kunnen voldoen aan (minimaal) de klimaatdoelstellingen vanuit het Akkoord van Parijs (een belangrijke pijler in ons ESG beleid). Dit betreft met name :

- > De gesprekken die wij voeren met de externe vermogensbeheerder van aandelen uit opkomende markten over hoe dit fonds verder te verduurzamen.

- › Het beleggingsproces rondom onze credit portefeuille volledig consistent maken met onze best-in-class aanpak zoals reeds volledig geïmplementeerd voor de strategie van aandelen uit ontwikkelde markten.
- › Klimaatactie: wij hebben de ambitie om op het gebied van onze beleggingen minimaal Paris Aligned te zijn. Op dit moment scoort de beleggingsportefeuille van Monuta op het gebied van CO₂e uitstoot (en andere criteria) reeds beter dan de marktbrede benchmarks. Echter we hebben, om volledig Paris Aligned te zijn, reeds vervolgstappen ingezet.

Wat betreft databeschikbaarheid en dataconsistentie op het gebied van ESG merken wij op dat de data niet altijd volledig is en dat data van verschillende dataleveranciers inconsistentie vertoont. Wij geloven er in dat er voor sturen op verbetering voldoende handvatten liggen, en dat daar prioriteit ligt.

Bijsturing

We hebben doorlopend gesprekken met onze vermogensbeheerders op het gebied van duurzaamheid. Daarbij bevragen we onze vermogensbeheerders op engagement- en voting-resultaten op de SDG's 3, 12 en 13. Ook middels engagement door onze vermogensbeheerders willen wij impact maken op deze thema's. Mocht dit onvoldoende resultaat hebben, dan kan middels aanscherpen van mandaten en de selectie van vermogensbeheerders door Monuta worden bijgestuurd. Omdat Monuta passief en middels fondsen belegt, is Monuta voor

de uitvoering van engagement en voting met bedrijven aangewezen op haar externe vermogensbeheerders. ESG (waaronder de uitvoering van engagement) is daarom onderdeel van de beoordeling van vermogensbeheerders, waarbij selectie van vermogensbeheerders voor Monuta een instrument is om mee bij te sturen. De wijze waarop de gesprekken worden aangegaan met onze vermogensbeheerders worden op dit punt verder aangescherpt en gestructureerd.

We hebben deelgenomen in een intervisiegroep opgezet door het Verbond van Verzekeraars

Daarin bespraken we, gebruikmakend van de kracht van ons beleggingsproces, hoe we het ESG beleid voor beleggingen vorm kunnen geven binnen het gedachtegoed van het IMVO-convenant.

We spraken over duurzaamheid met onze externe vermogensbeheerders

Dat deden we ieder kwartaal met de vermogensbeheerders.

We stelden een vragenlijst op voor onze externe vermogensbeheerders

Daarin vragen we de vermogensbeheerders de fondsen waar wij in beleggen te evalueren. Zo willen wij in beeld krijgen of deze fondsen ook echt hun duurzaamheidsdoelen halen. In de vragenlijst komen onderwerpen aan de orde over het klimaat (biodiversiteit, CO₂e), het uitsluitingenbeleid, het stemgedrag op aandeelhoudersvergadering en de maatschappelijke betrokkenheid.

IMVO-convenant

Op 5 juli 2018 heeft de verzekeringssector een overeenkomst gesloten met een brede coalitie van niet-gouvernementele organisaties (ngo's), ministeries en een vakbond. Die overeenkomst heet de 'IMVO-convenant'. De verzekeringssector werd vertegenwoordigd door de brancheverenigingen Verbond van Verzekeraars en Zorgverzekeraars Nederland. De afspraken in het IMVO-convenant gaan over het beleggingsbeleid van Verzekeraars. Alle andere activiteiten, zoals het aanbieden van verzekeringsdiensten, vallen buiten de overeenkomst.

Met de IMVO-convenant willen de partijen die meedoen zorgen voor een positieve bijdrage aan thema's op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur (ESG). Ook willen zij in actie komen tegen partijen die het milieu of de maatschappij schade toebrengen.

We onderschrijven het belang van het IMVO-convenant. Ons ESG beleid hebben we getoetst aan de vereisten van dit convenant, en geconcludeerd dat dit hieraan voldoet.

Risicomanagement

Risicomanagement-organisatie

Monuta wordt voortdurend blootgesteld aan risico’s die een bedreiging kunnen vormen voor het behalen van de strategische doelen. Een goed functionerend risicomanagementsysteem helpt Monuta bij het realiseren van de strategie en andere bedrijfsdoelstellingen. Voor een doelmatige beheersing van risico’s, hanteert Monuta het three-lines-of-defense’(3LoD)-model. Het 3LoD model verduidelijkt en versterkt de onderliggende principes van risicomanagement en licht toe hoe de organisatorische rollen tezamen werken bij het organiseren en ondersteunen van een sterk governance en risicomanagement. Volgens dit model zijn onder toezicht van de directie drie lijnen van verantwoordelijkheden ingericht:

- Eerste lijn: het management en het eigenaarschap van risico’s en de controle hierop;

Operationeel management

- Tweede lijn: het monitoren en onafhankelijk adviseren over het beheersen van risico’s én het reviewen van de door de eerste lijn uitgevoerde beheersmaatregelen;

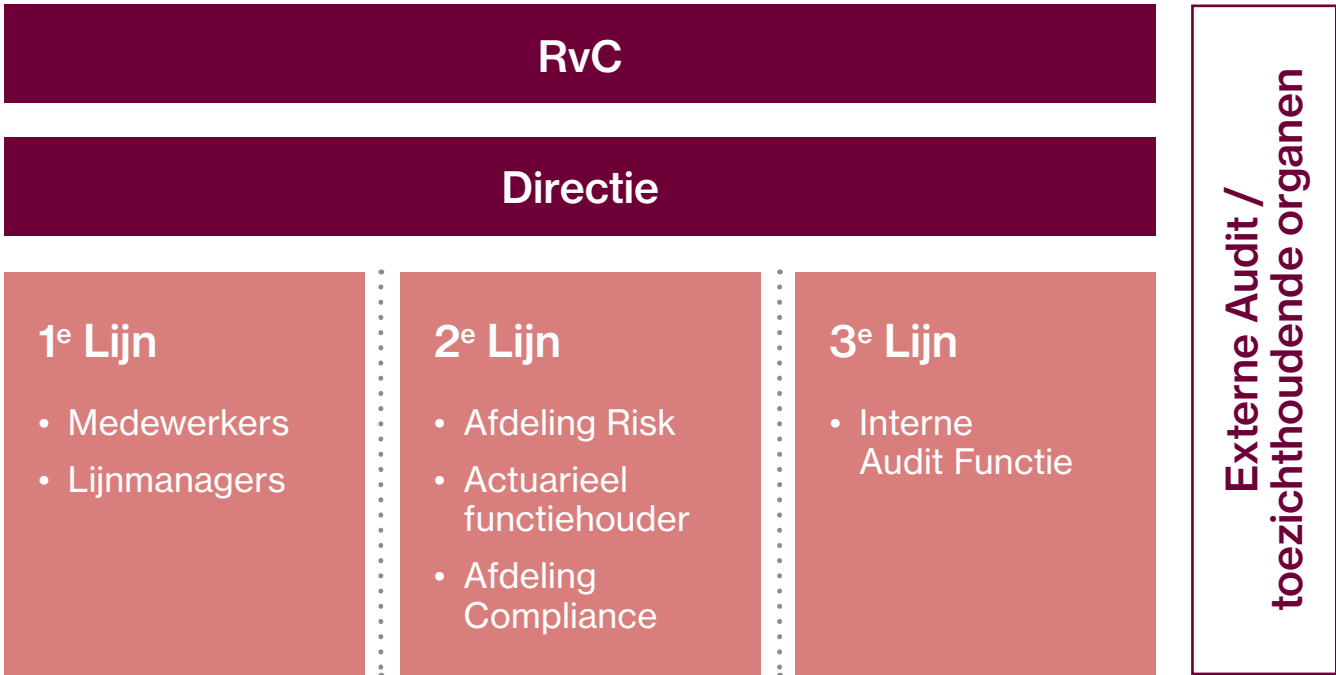
Risicomanagement functie, Actuariële functie en de Compliance functie

- Derde lijn: het verstrekken van onafhankelijke assurance aan de directie over de effectiviteit van het risicomanagement;

Internal audit functie

Elke lijn heeft een eigen afgebakende rol met betrekking tot Compliance en Risicomanagement. Om een goede werking van het ‘three-lines-of-defense’-model te borgen, zijn de lijnen van verantwoordelijkheden onafhankelijk van elkaar ingericht. Wanneer iedere lijn haar taken en verantwoordelijkheden op de juiste wijze invult, is de kans groter dat Monuta erin slaagt om risico’s adequaat te beheersen. Risico-eigenaren zijn verantwoordelijk voor a) de tijdige signalering en inventarisatie, b) adequate beheersing en monitoring, én c) een doelmatige rapportage van risico's.

Inrichting 3LoD model bij Monuta

Dit alles dient te gebeuren binnen de opgestelde risicomanagement beleidskaders, zoals de Risk Appetite Statement en de daarin vastgestelde Key Risk Indicators. De 2e-lijn toetst onder andere dat de controle- en risicomanagement-processen effectief door de 1e-lijn op de juiste manier ontworpen en geïmplementeerd zijn, en werken zoals bedoeld.

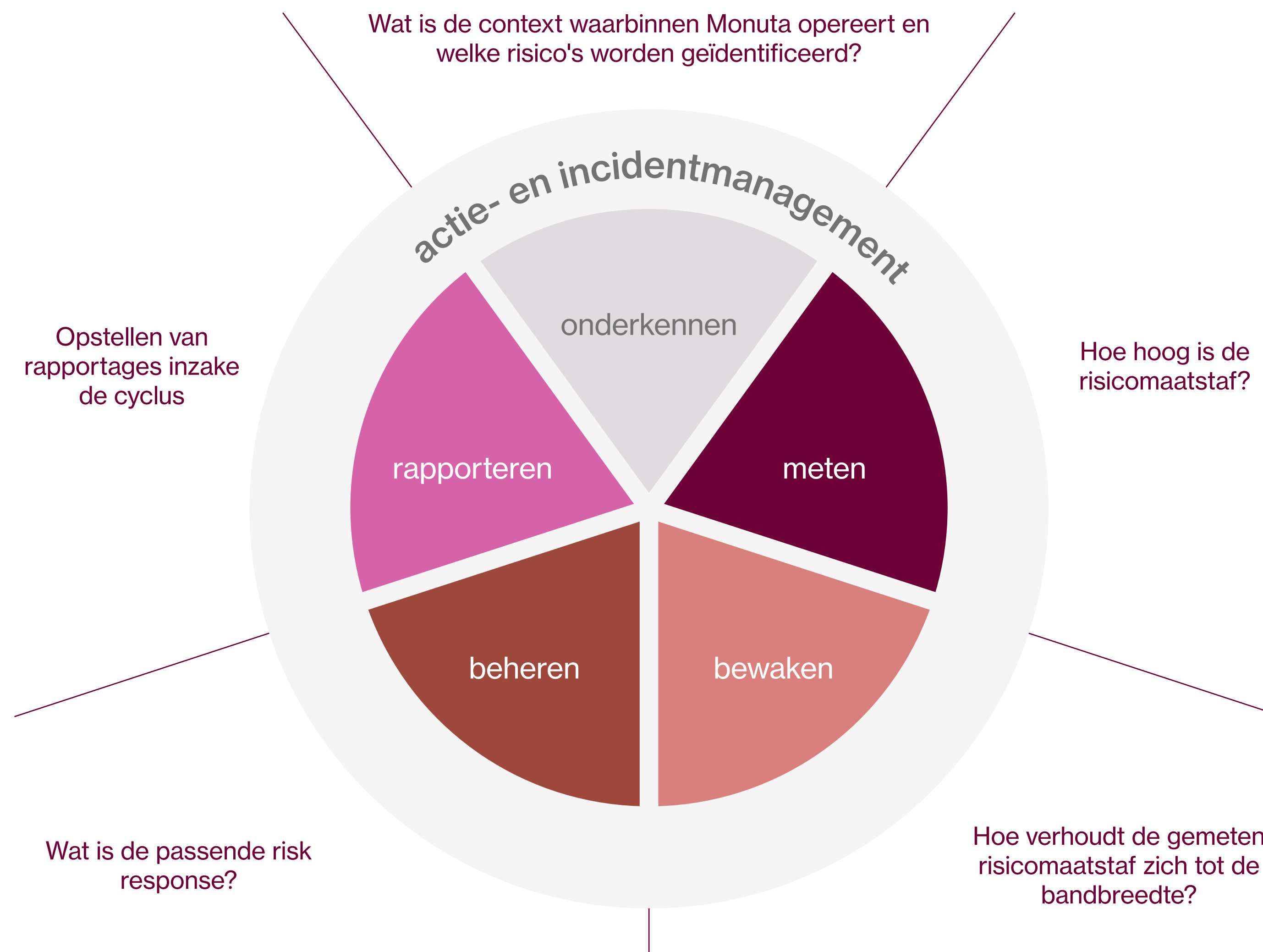
De besluitvorming voor risicomanagement onderwerpen binnen Monuta vindt plaats in de Risk Board. In dit overleg wordt in brede zin de werking van het risicomanagement binnen heel Monuta besproken. De Risk Board volgt de activiteiten in het kader van risicomanagement. Bovendien is de Risk Board het platform om voorstellen over risico-acceptaties te bespreken.

In 2022 is een verdere stap gemaakt in volwassenheid van de wijze waarop risicobeheersing plaatsvindt. Gedurende het jaar heeft actieve monitoring en toetsing van beheersmaatregelen plaatsgevonden. Tevens zijn de controls welke noodzakelijk zijn voor de financiële verslaglegging beschreven en is ook de 2e lijns rol in de beheersing op deze processen geformaliseerd. Tot slot zijn er ook grote stappen gezet op het verduidelijken en verbeteren van de informatiebeveiligings controls en verdere ontwikkeling van applications controls doordat op key IT General Controls gesteund kan gaan worden.

Risicomanagement- proces

Het managen van risico's is een continu proces waarvoor Monuta onderstaande risicomanagement-cyclus hanteert. Met deze cyclus wordt mede invulling gegeven aan de vereisten van Solvency II en de Wft om procedures te definiëren waarmee risico's worden onderkend, gemeten, gemonitord, gemanaged en gerapporteerd. De eerste lijn is samen met directie en het Management verantwoordelijk voor het voortdurend doorlopen van de risicomanagementcyclus en wordt daarop getoetst door de tweede én derde lijn.

We hanteren voor onze strategische doelen vooraf bepaalde succesdoelen: de 'kritische performance indicatoren' oftewel KPI's. Het behalen van deze doelen kan door risico's worden bedreigd. Met diverse analyses maken we een inventarisatie én beoordeling van risico's die de strategische doelen van Monuta kunnen bedreigen, én onderkennen we de belangrijkste strategische risico's. Vervolgens leggen we in de Risk Appetite Statement (RAS), de bereidheid tot het nemen van risico's, de tolerantiegrenzen én de waarschuwingssignalen voor de strategische risico's vast. Met 'kritische risk indicatoren', oftewel KRI's, monitoren we regelmatig de strategische risico's in relatie tot de tolerantiegrenzen en waarschuwingssignalen. De RAS en de bijbehorende KRI's worden elk jaar geactualiseerd, rekening houdend met de nieuwste inzichten. De KRI's zijn eenduidig meetbaar en worden periodiek gemonitord. Dit geeft de concrete handvatten om de risico's in de bedrijfsvoering te beheersen. De volgende cyclus wordt daarbij periodiek doorlopen:

Risicocategorieën

Voor het definiëren van de strategische risico's, maakt Monuta gebruik van risicocategorieën. Deze categorieën zorgen voor duidelijke clustering van de risico's en een betere plaatsing van de risico's binnen de organisatie. Solvency II en Wft wetgeving vormen de basis voor deze categorisatie. Daarbij wordt ook de inrichting van de organisatie in acht genomen. Op basis hiervan onderscheidt Monuta de hierna weergegeven risicocategorieën.

Financiële marktrisico's	Verzekeringstechnische risico's	Operationele risico's	IT en informatie-beveiligingsrisico's	Compliance risico's
> Continuïteitsrisico > Renterisico > Pricingrisico > Asset-gerelateerde risico's		> Uitbestedings- en samenwerkingsrisico > Procesrisico > Peoplesrisico	> Beschikbaarheids-, data-integriteits en vertrouwelijkheidsrisico's > IB-risico's DNB normenkader	> Integriteitsrisico > Privacyrisico > ESG-risico > Governance-risico > Zorgplichtrisico

Financiële marktrisico's

Met financiële marktrisico's bedoelen we risico's die materialiseren door ontwikkelingen in de financiële markten. Bijvoorbeeld een wijziging in de rentestand of aandelenmarkt. Monuta voert periodiek een asset-liability management (ALM)-studie uit om te bepalen op welke manier de beleggingen optimaal kunnen worden afgestemd op de verplichtingen. Hierbij speelt een bewuste afweging tussen rendement en risico (ten opzichte van de verplichtingen) een grote rol. De uit deze studie voortvloeiende resultaten worden in het beleggingsbeleid omgezet en uitgevoerd, waarbij dit binnen de kaders van het Kapitaalbeleid dient te passen.

Verzekeringstechnische risico's

Dit is het risico op verliezen óf op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door een ondeugdelijke prijsstelling of door inadequate verzekeringstechnische aannames met betrekking tot de voorziening. Voor de onderliggende risico's maken we gebruik van de verzekeringstechnische risico's die Solvency II onderscheidt.

Operationele risico's

Operationele risico's zijn de risico's op directe of indirecte verliezen als gevolg van inadequate of falende interne processen (personeel, procedures en systemen) of door externe gebeurtenissen. Monuta wil de operationele risico's zoveel mogelijk mitigeren, mede door de opzet, het bestaan en de werking van beheersmaatregelen in (operationele) processen.

Informatiebeveiligings- en IT-risico's

De informatiebeveiligings- en IT-risico's zijn de operationele risico's die gekoppeld zijn aan de informatiebeveiliging en IT, die ook een externe oorzaak kunnen hebben. We willen IT- en informatie beveiligingsrisico's binnen de uitvaart- en verzekeringsprocessen zoveel mogelijk mitigeren, tegen een acceptabele prijs. We werken met een informatiebeveiligingsbeleid, het informatiebeveiligingsplan en het awareness plan. Het een en ander wordt met IT Risk management met elkaar verbonden, zodat we op een structurele risico gebaseerde manier aantoonbaar en transparant in controle te zijn.

Compliance-risico

Dit is het risico van wettelijke of regulatieve sancties óf van materieel, financieel of reputatieverlies dat een organisatie kan lopen, als gevolg van niet of onvoldoende naleving van wet- en regelgeving, richtlijnen, interne regels en gedragsregels die van toepassing zijn op de activiteiten van de organisatie respectievelijk van de medewerker.

Own Risk and Solvency Assessment

Via ons Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) als onderdeel van het Solvency II raamwerk hebben wij ook dit jaar de risico's die wij lopen in verhouding tot het eigen vermogen dat wij ter beschikking hebben om deze risico's te kunnen dragen beoordeeld. Dit doen we, naast alle andere activiteiten gedurende het jaar om onze risico's te beheersen. In dit jaar hebben we in het ORSA proces veel aandacht besteed aan het integreren van de actualiteiten en ontwikkelingen in de wereld. Vanuit de vastgestelde risicobereidheid is onderzocht of we nu en in de toekomst kunnen voldoen aan de gestelde normen. Hierbij is aangesloten op de KRI's die uit de Risk Appetite Statement (RAS) en de kaders die uit het Kapitaalbeleid volgen. De ORSA heeft ons laten zien dat we goed in staat zijn risico's te absorberen. De 2^e-lijn voert jaarlijks een inhoudelijke review uit op de ORSA. De 3^e-lijn voert periodiek een audit uit op het ORSA-proces.

Vooruitzichten

De strategie van Monuta is gericht op continuïteit. Wij willen, ook voor de lange termijn, in staat zijn om de beste dienstverlening aan onze klanten te bieden in het afscheidsdomein. Alles wat we doen, draagt daaraan bij. Wij beloven onze klanten te ontzorgen en tot steun te zijn in de laatste fase van het leven en bij het afscheid van dierbaren. En we maken dit natuurlijk financieel mogelijk. Met onze activiteiten zoeken we aansluiting bij de veranderende markt en de continu ontwikkelende klantwensen. En dat zullen we blijven doen.

Voor 2023 is ons jubileum een rode draad door het jaar, zowel in onze organisatie als in onze externe communicatie. In 2022 hebben we ‘Open over afscheid’ uitgedragen door campagnes te lanceren die bijdragen aan het bespreekbaar maken van afscheid. We willen Nederland helpen om open te zijn over afscheid, voor, tijdens en na een verlies. Daar gaan we mee door. In 2023 willen we meer mensen bereiken met onze campagnes. En zo óók een bijdrage leveren aan het vergroten van de transparantie rondom afscheid nemen en het verwerken van verlies.

Net als in 2022 staat groei centraal in het hele bedrijf. We willen graag méér mensen bijstaan om het afscheid van hun dierbare goed vorm te geven. Zo kunnen we onze kennis en ons vakmanschap ten dienste stellen aan een grotere groep. Ook zetten we continu in op het samenwerken in de uitvaartbranche om de klantervaring en kwaliteit van uitvaardienstverlening in de gehele keten te verbeteren.

Met de nieuwe premie voor onze verzekeringen verwachten we dat meer mensen voor ons zullen kiezen. Zo besteden we veel aandacht

aan het vergroten van de transparantie van de communicatie over onze uitvaartverzekeringen onderbouwd met klantonderzoek. Onze processen en systemen gaan we verder professionaliseren om een nog betere service te kunnen verlenen. We blijven erop gericht om voor meer klanten financiële zekerheid te bieden voor hun toekomstige uitvaart.

Daarnaast zullen we op de kosten blijven letten in ons gehele bedrijf. Vooral gezien de prijsstijgingen. We streven naar duurzame winstgevendheid voor Monuta. Zodat we onze diensten ook over 100 jaar nog steeds op hetzelfde hoge niveau kunnen aanbieden.

Maar we gaan ook investeren. We gaan dóór met het vernieuwen van onze uitvaartlocaties. Zodat ze goed aansluiten bij de tijdgeest en de huidige klantbehoeften. We zullen onze processen en systemen ook blijven verbeteren om onze klanten nóg beter van dienst te kunnen zijn.

Onze mensen zijn elke dag nabestaanden tot steun. Daarom blijven we investeren in onze mensen. Zij zorgen voor de Monuta beleving. De Monuta Academie is er om de leden van onze uitvaartteams permanent van actuele kennis te voorzien. Zo kunnen zij onze diensten op de best mogelijke manier aan blijven bieden. De Monuta Academie is er ook voor onze andere medewerkers en onze managers. Via ons doordachte leiderschapsontwikkelingstraject investeren we in leiders die er zijn voor hun mensen en verandering goed kunnen begeleiden.

De samenwerking tussen uitvaartverzorging en verzekeringen is in 2022 al geïntensiveerd. In 2023 zullen we hier nog meer stappen in zetten door de klantreis nog makkelijker te maken en meer polishouders er van te overtuigen dat een Monuta uitvaart de best mogelijke keuze is. Ook zullen we onze verzekerden informeren over het (terug) krijgen van grip en regie over het leven met Vief.nl. We voorzien onze polishouders dus steeds gericht van relevante informatie. Dat kan zijn over het voorbereiden op het eigen afscheid, afscheid nemen of rouw.

Nu we een grote stap hebben gezet in het creëren van een ESG-beleid zal dit thema in 2023 naar een volgend niveau getild worden. Een groener Monuta.

Wij zijn al onze medewerkers, franchise-ondernemers, medewerker-participanten en partners dankbaar voor de inzet die zij elke dag tonen om een afscheid met een goed gevoel voor iedereen waar te maken.

Apeldoorn, 24 april 2023

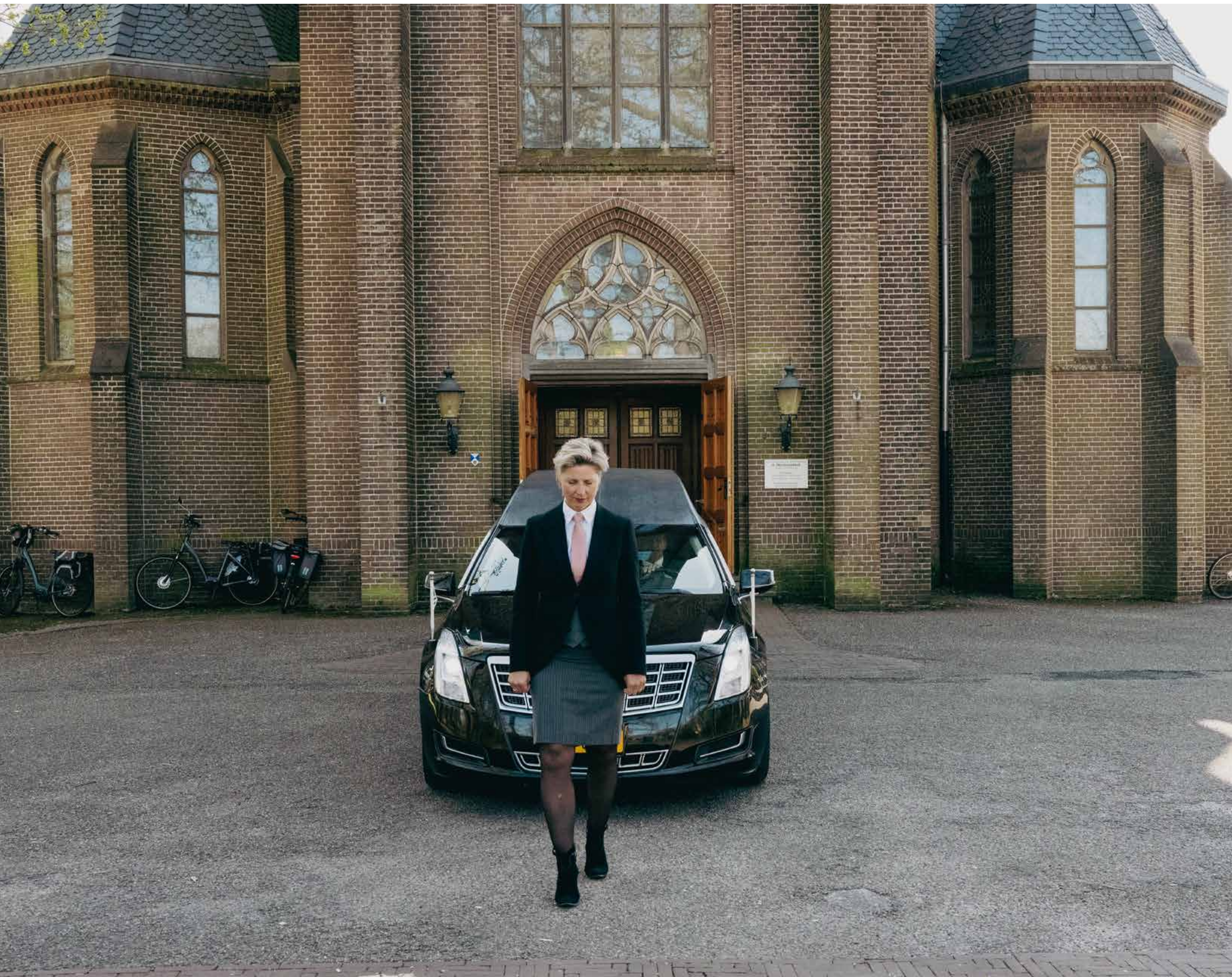
Directie

drs. Q.F.A. Fraai

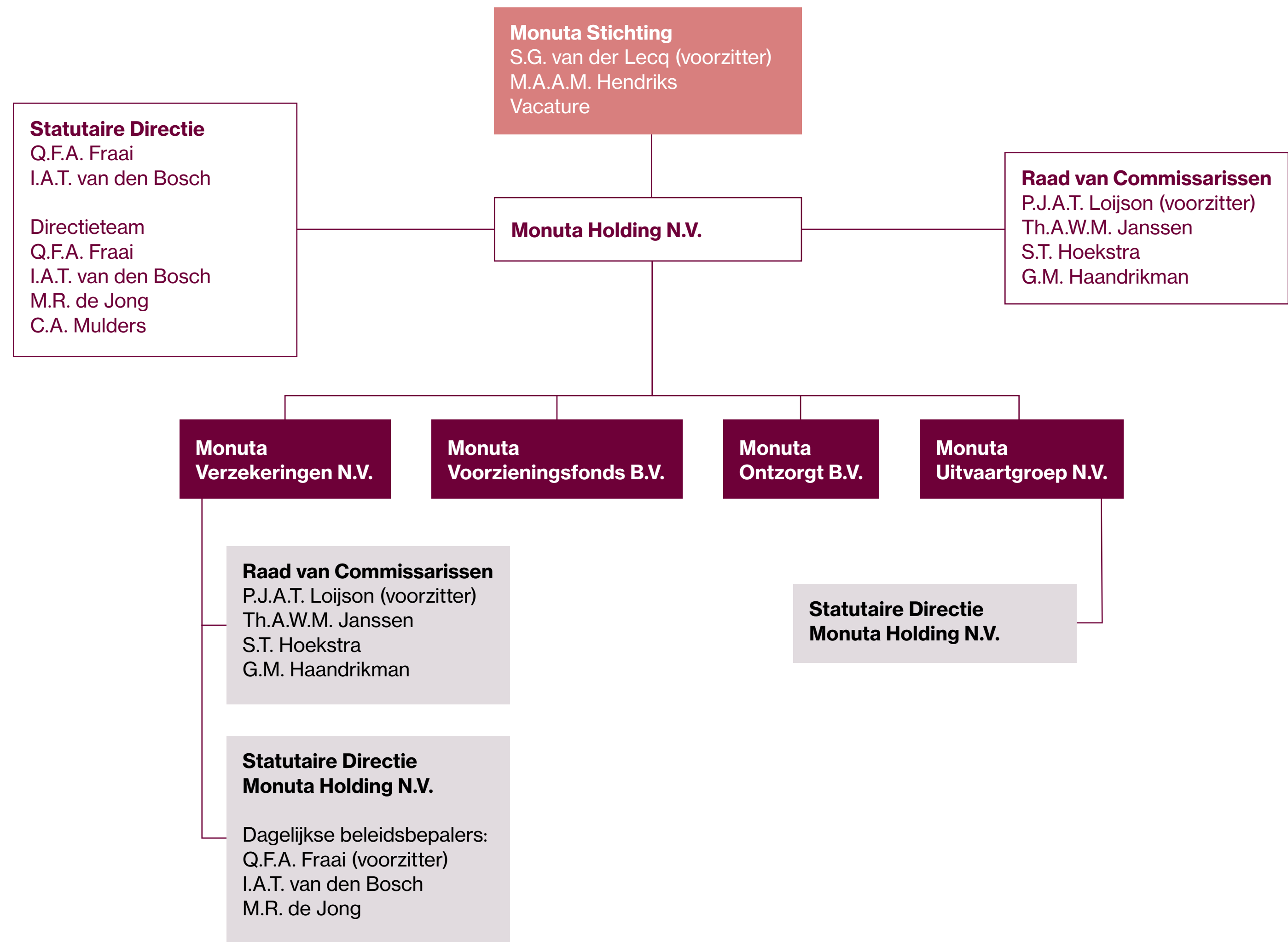
drs. I.A.T. van den Bosch

drs. M.R. de Jong

drs. C.A. Mulders

Governance

Organisatiestructuur

Bestuurlijke structuur

Monuta Holding N.V. kent drie statutaire organen: de Aandeelhouder, de RvC en de Directie. Een volledige omschrijving van de taken en bevoegdheden van de verschillende entiteiten, organen en rollen heeft Monuta beschreven in de verschillende reglementen en statuten, waarvan de belangrijkste zijn:

- > de statuten van Monuta Stichting;
- > de statuten van Monuta Holding N.V.;
- > het reglement voor het bestuur van Monuta Holding N.V.;
- > het reglement voor de RvC van Monuta Holding N.V.;
- > het reglement voor de ARC;
- > het reglement voor de selectie- en remuneratiecommissie;
- > het Beleid Sleutelfuncties.

Aandeelhouder: Monuta Stichting

Monuta Stichting houdt de aandelen van Monuta Holding N.V.. In 2021 is een wijziging van de statuten van Monuta Stichting voorbereid. Dit vond plaats na een intensief traject waarin bij diverse externe partijen advies is ingewonnen over de gewenste governance. De belangrijkste wijzigingen gaan over de onafhankelijkheid van bestuursleden. Er is meer focus in de statutaire doelomschrijving en financiële onafhankelijkheid. Bij gelegenheid van de wijziging van de statuten heeft ook een bestuurswissel plaatsgevonden. Deze wijzigingen zijn per 24 januari 2022 geëffectueerd. Sinds die datum bestaat het bestuur van Monuta Stichting uit drie onafhankelijke leden. Per 1 oktober is de voorzitter van de Stichting afgetreden. Daarop is mevrouw S.G. van der Lecq benoemd tot voorzitter en staat de positie van secretaris van de Stichting vacant.

Monuta is een structuurvennootschap waardoor de rol van de algemene vergadering van aandeelhouders beperkter is dan bij gewone vennootschappen. De aandeelhoudersvergadering:

- › stelt de jaarrekening vast;
- › dechargeert de RvC voor het gehouden toezicht en de Directie voor hun taakuitoefening;
- › keurt majeure overnames goed;
- › benoemt commissarissen op voordracht van de RvC;
- › stelt de bezoldiging van commissarissen vast (bezoldiging is onafhankelijk van resultaten van de vennootschap);
- › kan besluiten tot wijziging van de statuten van Monuta;
- › kan besluiten tot ontbinding van Monuta;
- › kan besluiten tot uitkering van winst;
- › kan besluiten tot uitkering van (interim) dividend; en
- › kan besluiten tot uitkering ten laste van het uitkeerbaar deel van het eigen vermogen.

Profiel directie

Quinten Fraai
Chief Executive Officer (CEO)

Ilse van den Bosch
Chief Financial & Risk Officer (CFRO)

Corné Mulders
Directeur Uitvaartzorg

Martin de Jong
Directeur Verzekeringen

Profiel raad van commissarissen

drs. G.M. Haandrikman AAG

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: 1 juli 2017, lid van de audit- en riskcommissie

Nevenfuncties:

- › Voorzitter raad van commissarissen, Onderlinge van 1719
- › Lid raad van commissarissen en audit- en riskcommissie, Centramed B.A.
- › Lid raad van commissarissen en voorzitter AC, NSI N.V.
- › Voorzitter raad van commissarissen Lemonade NV.
- › Lid raad van toezicht, Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen
- › Lid van het bestuur van de Stichting for the Holding and Administration of Shares under de RDS Share Plans
- › Lid van de raad van toezicht en voorzitter AC van Stichting RADAR inc

S.T. Hoekstra MBA

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: 1 juni 2017, voorzitter van de selectie- en remuneratiecommissie

Huidige/laatste functie: Directeur Rode Kruis Nationale Hulp & Verenigingsmanagement

Nevenfuncties:

- › Voorzitter raad van commissarissen, Baker Tilly
- › Lid raad van toezicht, Reinier de Graaf Gasthuis Delft

drs. Th.A.W.M. Janssen

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: 1 mei 2014, voorzitter van de audit- en riskcommissie

Huidige/laatste functie: Aqua-Spark BV, Boardmember Portfolio companies

drs. ir. P.J.A.T. Loijson

Nationaliteit: Nederlandse

Benoemd: 5 juli 2018, voorzitter van de raad van commissarissen, lid van de selectie- en remuneratiecommissie

Laatste functie: Algemeen directeur, Onderlinge Levensverzekering Maatschappij 's Gravenhage U.A. (tot 1 mei 2017)

Nevenfuncties:

- › Voorzitter raad van toezicht, Stichting Reizigerstegoeden Translink
- › Lid Raad voor Economische Aangelegenheden (REA) van het Bisdom Rotterdam, tevens lid van de Financiële Commissie van de REA
- › Lid raad van commissarissen Tulip B.V.

Veranderingen in de raad van commissarissen

In 2022 liepen de benoemingstermijnen van mevrouw Haandrikman en mevrouw Hoekstra af. Conform de benoemingsprocedure is de herbenoeming in gang gezet. In de AVA van 31 mei zijn mevrouw Haandrikman en mevrouw Hoekstra herbenoemd tot aan de in 2026 te houden AVA vergadering.

De raad van commissarissen heeft in het vorige verslagjaar besproken of zij naar behoren is samengesteld. Daarbij is vastgesteld dat het wenselijk is om een lid met bewezen deskundigheid en ervaring op het gebied van hospitality/uitvaart en voor Monuta relevante distributievormen toe te voegen aan de raad van commissarissen. Op basis van een opgestelde profielschets is aan de Ondernemingsraad de gelegenheid geboden gebruik te maken van haar aanbevelingsrecht tot het doen van een voordracht op grond van artikel 2:268 lid 6 van het Burgerlijk Wetboek. De Ondernemingsraad heeft in 2022 aangegeven van dit recht gebruik te willen maken. Op basis hiervan heeft de Ondernemingsraad een voordracht gedaan voor een vijfde lid van de raad van commissarissen. Op dit moment vinden hier de voorbereidende gesprekken van plaats.

Daarnaast heeft de voorzitter van de raad van commissarissen aangegeven na zijn eerste termijn om persoonlijke redenen niet beschikbaar te zijn voor herbenoeming. Medio 2022 is de opvolgingsprocedure voor de benoeming van een nieuwe voorzitter van de raad van commissarissen in gang gezet. De verwachting is dat de nieuwe voorzitter in april 2023 door de AVA benoemd kan worden.

Evenwichtige verdeling

De raad van commissarissen en directie hebben gezamenlijk acht leden waarvan drie vrouw zijn. Monuta zal ook bij de invulling van toekomstige posities rekening houden met een gewenste evenwichtige verdeling van de zetels tussen man en vrouw.

Raad van commissarissen

Maybritt Fokkema,
Management Assistent,
Monuta Uitvaartzorg

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directie van Monuta, de strategie en de (algemene) gang van zaken binnen de vennootschap, de met haar verbonden ondernemingen en de aan Monuta gelieerde rechtspersonen. Bovendien staat de raad van commissarissen de directie met raad terzijde. In het Reglement voor de raad van commissarissen zijn de taken en bevoegdheden van de raad, de taakverdeling en de werkwijze nader uitgewerkt en vastgelegd. Dit Reglement is in 2022 herzien. De herziene versie is op 28 juni 2022 in werking getreden.

Samenvatting werkzaamheden in 2022

In 2022 zijn in totaal 8 vergaderingen gehouden. Naast de reguliere vergaderingen is ad hoc telefonisch overlegd en heeft er regelmatig bilateraal overleg plaatsgevonden met de directie en sleutelfunctionarissen. Een drietal van de vergaderingen vond digitaal plaats. Daarnaast heeft de raad van commissarissen in juni een tweedaagse sessie gehouden, waarvan de eerste dag een strategische reflectie betrof op de koers van Monuta en de tweede dag een reguliere commissarissenvergadering.

Met de externe accountant is ook buiten aanwezigheid van de directie gesproken.

Onderwerpen die gedurende 2022 door de raad van commissarissen zijn besproken, zijn onder andere:

- › de strategie en de risico's van de onderneming in Nederland en Duitsland en de uiteindelijke verkoop van de onderneming in Duitsland;
- › de algemene gang van zaken in het Verzekerings- en Uitvaartbedrijf;
- › vervanging van de polisadministratie;
- › Environment, Social & Governance (ESG);
- › IT-visie en strategie, IT controls en informatiebeveiliging;
- › de inrichting van de IAF;
- › governance en interne organisatie (o.a. statutenwijziging Monuta Holding N.V. en wijziging directiereglement);
- › marktontwikkelingen binnen Nederland en Duitsland;
- › de kwaliteit van de dienstverlening en de commerciële ontwikkeling;

- › merkpositionering;
- › het prijsbeleid;
- › de begroting en meerjarenplanning;
- › beheerste bedrijfsvoering;
- › samenstelling en profiel RvC;
- › de jaarrekening 2021, het accountantsverslag, het actuariële rapport;
- › de managementletter;
- › de risk appetite en het riskmanagement framework;
- › diverse beleidsstukken sleutelfuncties;
- › de uitkomsten van interne risico-, beheersings- en controlesystemen, de legal letter, compliance rapportages, Interne Audit rapportages en risicomanagementrapportages;
- › het Asset Liability Management (ALM)- en beleggingsbeleid;
- › de solvabiliteit onder Solvency II, het kapitaalbeleid en risicomanagement;
- › de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA);
- › diverse HRM-onderwerpen waaronder: opvolgingsplanning, het salarishuis en beloningsbeleid, het medewerkersonderzoek, cultuur en leiderschapsontwikkeling;
- › toezicht AFM en DNB;
- › nieuwe wet- en regelgeving.

Functioneren en samenstelling raad van commissarissen

De, op initiatief van de raad van commissarissen samen met de directie en het bestuur van Monuta Stichting, uitgevoerde evaluatie van de governance van Monuta Stichting heeft in 2021 een vervolg gekregen en geleid tot aanpassing van de statuten van Monuta Stichting. Deze wijzigingen zijn per 24 januari 2022 in werking getreden. Bij die gelegenheid zijn drie nieuwe onafhankelijke bestuursleden van Monuta Stichting benoemd en zijn de vorige bestuursleden afgetreden.

De raad van commissarissen is de afgetreden bestuursleden van Monuta Stichting, en in het bijzonder de voorzitter de heer Mr. H. Bonga, bijzonder erkentelijk voor hun jarenlange inzet voor de belangen van Monuta.

De raad van commissarissen is zodanig samengesteld dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen, waarbij complementariteit, collegiaal bestuur, onafhankelijkheid en streven naar diversiteit voorwaarden zijn voor een goede taakvervulling van de raad van commissarissen.

Functioneren

De vergaderingen van de raad van commissarissen worden in de regel bijgewoond door de voltallige directie. Commissievergaderingen worden afhankelijk van de besproken onderwerpen ook bijgewoond door sleutelfunctionarissen en eventueel andere bij het onderwerp betrokken medewerkers.

Beschikbaarheid van de leden van de raad van commissarissen:

	Aanwezig raad van commissarissen	Aanwezig audit- en riskcommissie	Aanwezig selectie en renumeratie- commissie
drs. G.M. Haandrikman AAG	100%	100%	
S.T. Hoekstra MBA MCM	100%		100%
drs. Th.A.W.M. Janssen	100%	86%	
drs.ir. P.J.A.Th. Loijson	100%		100%

De leden waren voldoende beschikbaar en bereikbaar om hun functie binnen de raad van commissarissen en de commissies waarvan zij deel uitmaken naar behoren te vervullen.

Samenstelling

De samenstelling van de raad van commissarissen is sinds 1 januari 2022 als volgt:

drs. G. M. Haandrikman AAG

commissaris sinds 2017

lid audit- en riskcommissie

Huidige zittingstermijn t/m 2026: herbenoembaar in de jaarvergadering 2026

S.T. Hoekstra MBA MCM

commissaris sinds 2017

voorzitter selectie- en remuneratiecommissie

Huidige zittingstermijn t/m 2026: herbenoembaar in de jaarvergadering 2026

drs. Th.A.W.M. Janssen

commissaris sinds 2014

voorzitter audit- en riskcommissie

Huidige zittingstermijn t/m 2022: herbenoembaar in de jaarvergadering 2023

drs. ir. P.J.A.T. Loijson

commissaris sinds 2018

voorzitter raad van commissarissen

lid selectie- en remuneratiecommissie

Huidige zittingstermijn t/m 2022: herbenoembaar in de jaarvergadering 2023

Permanente educatie

De voorzitter van de raad ziet toe op deelname aan het programma van permanente educatie. De leden van de raad van commissarissen nemen op individuele basis deel aan bijeenkomsten in het kader van permanente educatie. In 2022 zijn twee interne Permanente Educatie (PE) sessies georganiseerd, in gezamenlijkheid met de directie. De volgende onderwerpen zijn, naast veranderingen in wet- en regelgeving, extra aan de orde geweest:

- › Toezichtaspecten bij een veranderend IT-landschap;
- › ESG en duurzaamheid | trends, ontwikkelingen en toezichtaspecten.

Zelfevaluatie

De raad van commissarissen bespreekt jaarlijks zijn functioneren. Elke drie jaar vindt de zelfevaluatie plaats onder leiding van een externe partij. In december 2021 heeft een zelfevaluatie plaatsgevonden onder externe begeleiding, waardoor de zelfevaluatie in 2022 onderling heeft plaatsgevonden.

De ondernemingsraad

De raad van commissarissen woont jaarlijks een of meer vergaderingen van de ondernemingsraad bij. In 2022 hebben mevrouw Hoekstra, de heer Loijson, de heer Jansen en mevrouw Haandrikman een (verschillende) Overlegvergadering bijgewoond. In het verslagjaar is door de Remuneratiecommissie, c.q. de voorzitter daarvan, gesproken met een afvaardiging van de Ondernemingsraad over de voorgenomen voordracht door de OR van een kandidaat voor een vacature in de Raad van Commissarissen.

Audit- en Riskcommissie

De audit- en riskcommissie (ARC) bereidt, binnen haar taakgebied de besluitvorming van de raad van commissarissen voor en adviseert de raad. In het reglement audit- en riskcommissie is vastgelegd welke taken en bevoegdheden zijn belegd bij de audit- en riskcommissie. Namens de raad van commissarissen zijn de heer drs. Th. A.W.M. Janssen (voorzitter) en mevrouw drs. G.M. Haandrikman AAG lid van de audit- en riskcommissie. Bij de vergaderingen zijn naast de directievoorzitter, de directeur financiën & riskmanagement (CFRO) en de directeur Verzekeringen, ook de concerncontroller, de manager risk, de manager compliance & privacy, de manager actuariaat & beleggingen, de manager internal audit, de actuariel

functiehouders en de secretaris van de raad van commissarissen en de externe accountant aanwezig. De audit- en riskcommissie spreekt de sleutelfunctionarissen uit de organisatie ook buiten de formele vergaderingen om.

De audit- en riskcommissie brengt onder andere advies uit aan de RvC ten behoeve van de voordracht door de RvC aan de AvA (algemene vergadering van aandeelhouders) voor de benoeming van de externe accountant. De directie heeft samen met de externe accountant het jaarwerk 2021 geëvalueerd en heeft de aanpak en het auditplan jaarwerk 2022 besproken, tevens zijn de bevindingen uit de interim-controle 2021 besproken. De audit- en riskcommissie is op de hoogte gesteld van de uitkomsten van deze evaluatie en heeft deze besproken. De commissie valideert (eventueel) het insourcen van sleutelfunctionarissen. Daarnaast adviseert de ARC de raad van commissarissen omtrent de integriteit en betrouwbaarheid van de financiële rapportage van Monuta, het risicobeheer en de informatietechnologie.

In 2022 heeft de audit- en riskcommissie vijf keer regulier vergaderd. Naast de reguliere vergaderingen is er tweemaal in klein comité vergaderd over specifieke onderwerpen. Dit betrof de renteafdekking; Solvency and Financial Condition Report (SFCR) en Regular Supervisory report (RSR); een deep dive IT, de begroting 2023 en het kapitaalbeleid. Ook tussen de vergaderingen door is regelmatig overleg geweest tussen de directeur financiën & risicomanagement (CFRO) en de (individuele) commissarissen die lid zijn van de audit- en riskcommissie.

In de februarivergadering is gesproken over de SIRA die in het na-jaar van 2021 voor de tweede keer binnen Monuta is uitgevoerd. In maart 2022 stond de reguliere vergadering in het teken van de

jaarcijfers 2021. Met de bespreking van de jaarrekening 2021 is de commissie in formele vergadering bijeengewees met de directie van Monuta Holding N.V. en de controlerend accountant en actu-arieel functiehouders. Voor aanvang van de vergadering in maart 2022 hebben de leden van de audit- en riskcommissie alleen met de controlerend accountant en de actu-arieel functiehouders gespro-ken over de performance van Monuta en over het jaarwerkproces. Tevens heeft de ARC een evaluatie gehouden ten aanzien van de Internal Audit Functie en is intensief gesproken over de verkoop van de onderneming in Duitsland. In de vergadering van mei 2022 is de evaluatie van PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. als con-trolerend accountant aan de orde geweest. In de vergadering van september is gesproken over de outsourcing van de Internal Audit Functie (IAF) per 1 november 2022.

De vergadering in november 2022 stond in het teken van het be-spreken van de Risk Appetite Statement (RAS), de jaarplannen van de IAF en het updaten van diverse beleidsstukken.

Selectie- en remuneratiecommissie

De selectie- en remuneratiecommissie bereidt, binnen haar taakge-bied, de besluitvorming van de raad van commissarissen voor. De selectie- en remuneratiecommissie bestaat uit: mevrouw S.T. Hoekstra MBA MCM (voorzitter) en de heer drs. Ir. P.J.A.T. Loijson.

Bij de vergaderingen zijn de directievoorzitter, de manager HRM en de bestuurssecretaris aanwezig. De vergaderingen worden voorbereid door de directie, de manager HRM en de bestuurssecretaris.

De selectie- en remuneratiecommissie bereidt besluitvorming door de raad van commissarissen voor over onder meer:

- › het beloningsbeleid;
- › de performancecriteria (IPM-/KPI-afspraken) van de directie en sleutelfunctionarissen;
- › de performance en remuneratie van de directie;
- › de performancebeoordling van de material risk takers;
- › de benoeming van directieleden en leden van de raad van commissarissen;

In 2022 heeft de selectie- en remuneratiecommissie vijf keer regulier vergaderd. Naast de reguliere vergaderingen is er regelmatig contact geweest tussen de voorzitter van de selectie- en remuneratiecom-missie, de CEO en manager HRM.

In 2022 zijn daarnaast de volgende bijzondere onderwerpen aan de orde geweest:

- › Monuta Stichting;
- › Vacature raad van commissarissen;
- › Aanstelling bestuurssecretaris;
- › Rooster van aftreden RvC-leden;
- › Overzicht meldingen vertrouwenspersoon;
- › Leiderschapsontwikkeling en cultuur Monuta;
- › Opvolgingsplanning;
- › Medewerkersonderzoek.

Beloningsbeleid

Het beloningsbeleid is transparant en kenmerkt zich door aandacht voor de maatschappelijke context waarin de directie en medewerkers van Monuta werken.

In het verzekeringsbedrijf is al geruime tijd geen sprake meer van het uitkeren van variabele beloning. Voor de functies binnen het uitvaartbedrijf van Monuta is de variabele beloning afgeschaft per 1 januari 2021.

Remuneratie directie

Hieronder het overzicht van de vaste beloning van de vier directieleden (bedragen * € 1.000):

Vaste beloningen	Pensioenen en overig	Variabele beloning (constant)	Totaal	Aantal begunstigten
1.416	111	3	1.530	3,5

Alle beloningscomponenten zijn onvoorwaardelijk toegekend.

Voor de beloningsgegevens van de material risk takers en een verdere toelichting op het beloningsbeleid van Monuta wordt verwezen naar www.monuta.nl.

Remuneratie Raad van Commissarissen

De totale remuneratie van de raad van commissarissen bedraagt per jaar (bedragen * € 1.000):

Totaal 233

Deze vergoeding is niet afhankelijk gesteld van het resultaat. Eventueel verschuldigde btw komt voor rekening van de vennootschap. De bezoldiging van de raad van commissarissen wordt vastgesteld door de algemene vergadering.

Jaarrekening 2022

Volgens het bepaalde in de statuten heeft de raad van commissarissen de jaarrekening in zijn vergadering van 24 april 2023 besproken met de directie en de onafhankelijke accountant. De jaarrekening is door accountantskantoor PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC) gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Wij stellen de aandeelhouder voor de jaarrekening vast te stellen en decharge te verlenen aan de directie voor het gevoerde beleid en aan de raad van commissarissen voor het gehouden toezicht.

Het jaar 2022 stond in het teken van de nasleep van de Covid-19 crisis en de door Rusland gestarte oorlog in Oekraïne met alle gevolgen van dien. Door de pandemie hebben velen te maken gekregen met ziekte en het overlijden van dierbaren. Door de oorlog hebben we vervolgens een energiecrisis zien ontstaan, heeft de inflatie recordhoogtes bereikt en is de rente weer gaan stijgen. In weerwil van alle daaruit voortkomende gevolgen is er met volle inzet gewerkt om ervoor te zorgen dat Monuta haar belangrijke functie waarmaakt en klanten met raad en daad terzijde staat, ook als de omstandigheden waaronder dit gebeurt uitzonderlijk zwaar zijn.

De raad van commissarissen heeft grote waardering voor het behaalde resultaat, de inzet en betrokkenheid van alle medewerkers, ook de oud-medewerkers in Duitsland, de directie en velen die zich in 2022 voor Monuta hebben ingezet.

Apeldoorn, 24 april 2023

Raad van commissarissen

drs. G.M. Haandrikman AAG

S.T. Hoekstra MBA

drs. Th.A.W.M. Janssen

Drs. ir. P.J.A.T. Loijson (voorzitter)

Jaarrekening 2022

Geconsolideerde balans per 31 december 2022

in €, voor resultaatbestemming

ACTIVA	31 dec 2022	31 dec 2021
Software	359.222	636.401
Goodwill	192.109	225.474
Immateriële vaste activa (1)	551.331	861.875
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	83.939.126	84.257.629
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	986.378.662	1.151.352.102
Derivaten	166.835.068	24.525.527
Obligaties	689.495.199	623.937.223
Vorderingen uit hypothecaire leningen	1.239.401	1.273.086
Vorderingen uit andere leningen	261.400.753	265.652.136
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	6.130.941	6.119.699
Beleggingen (2)	2.195.419.149	2.157.117.402
Voorraad	507.890	528.905
Vorraden en onderhanden werk (3)	507.890	528.905
Vorderingen uit directe verzekeringen	15.289.680	17.224.174
Belastingen en premies sociale verzekeringen	14.866.878	6.478.243
Overige vorderingen	177.613.662	16.812.368
Vorderingen (4)	207.770.220	40.514.785
Actieve belastinglatentie	60.878.179	3.369.240
Materiële vaste activa	8.386.505	8.621.681
Liquide middelen	52.738.460	204.157.940
Overige activa (5)	122.003.144	216.148.861
Overlopende rente	5.785.751	4.911.369
Overlopende activa	5.785.751	4.911.369
Activa	2.532.037.485	2.420.083.197

PASSIVA	31 dec 2022	31 dec 2021
Gestort en opgevraagd kapitaal	11.344.506	11.344.506
Agio	1.776.216	1.776.216
Herwaarderingsreserve	16.621.194	19.380.518
Wettelijke reserve	6.429.525	5.127.760
Overige reserves	554.868.226	536.651.596
Resultaat boekjaar	-216.669.821	16.759.071
Eigen vermogen (6)	374.369.846	591.039.667
Aandeel derden	241.099	303.097
Technische voorziening voor niet-verdiende premies	4.215.221	4.258.886
"Technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering"	1.695.054.371	1.677.836.107
Overlopende acquisitiekosten	-104.572.995	-135.488.475
Overige technische voorziening	-3.153	-4.510
Technische voorzieningen (7)	1.594.693.444	1.546.602.008
Voorziening voor belastingen	107.839.074	130.828.936
Overige voorzieningen	2.234.540	2.036.375
Voorzieningen (8)	110.073.614	132.865.311
Stortingens deposanten	48.320.915	50.693.104
Schulden aan kredietinstellingen	6.960.874	4.086.062
Derivaten	330.693.202	4.938.330
Overige langlopende schulden	10.309.794	9.737.168
Langlopende schulden (9)	396.284.785	69.454.664
Schulden uit directe verzekeringen	10.147.697	10.177.675
Aflossingverplichtingen	1.143.717	775.035
Vooruitontvangen bedragen	17.485.756	19.153.743
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	6.784.304	6.641.373
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.512.347	2.917.451
Schulden ter zake van pensioenen	0	701.461
Overige schulden	18.300.877	39.451.711
Kortlopende schulden (10)	56.374.698	79.818.449
Passiva	2.532.037.485	2.420.083.197

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022

in €

TECHNISCHE REKENING VERZEKERAAR	2022	2021
Bruto premies	206.859.292	206.529.902
Uitgaande herverzekeringspremies	-56.804	-58.407
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies eigen rekening	- 245.312	-176.139
Verdiende premies eigen rekening (11)	206.557.176	206.295.356
Terreinen en gebouwen	3.165.872	2.942.507
Overige beleggingen	-20.130.124	21.505.381
Opbrengst uit beleggingen (12)	-16.964.252	24.447.888
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (13)	0	34.319.039
Uitkeringen eigen rekening (14)	-61.893.347	-62.999.279
Voorziening voor levensverzekering en natura- uitvaartverzekering	-132.439.147	-125.368.390
Mutatie overlopende acquisitiekosten	-4.010.698	-3.960.413
Wijziging technische voorzieningen (15)	-136.449.845	-129.328.803
Rentestandskorting (16)	-1.357	-1.885
Bedrijfskosten (17)	-40.058.082	-39.512.079
Beleggingslasten (18)	-1.064.908	-630.606
Niet-gerealiseerde verlies op beleggingen (19)	-274.739.357	-3.418.818
Overig technisch resultaat (20)	39.951.650	0
Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen (21)	21.675.964	-58.433.192
Resultaat technische rekening levensverzekering	-262.986.358	-29.262.379

TECHNISCHE REKENING UITVAARTGROEP	2022	2021
Omzet (22)	65.520.462	64.939.866
Kostprijs van de omzet (23)	-11.483.734	-11.741.986
Brutomarge	54.036.728	53.197.880
Overige opbrengsten (24)	-113.031	1.029.915
Totaal opbrengsten	53.923.697	54.227.795
Personeelskosten (25)	-29.722.480	-28.197.495
Afschrijvingen (26)	-1.614.403	-1.437.661
Huisvesting	-8.620.940	-8.390.607
Autokosten	-2.128.667	-1.756.638
Kantoorkosten	-1.241.150	-1.083.373
Verkoopkosten	-1.694.678	-1.038.838
Algemene kosten	-234.889	-737.034
Andere kosten overhead	-8.883.485	-9.675.847
Totaal kosten	-54.140.692	-52.317.493
Bedrijfsresultaat uitvaartgroep	-216.995	1.910.302
Opbrengst beleggingen	-1.764.158	-550.797
Financiële baten & lasten (27)	-594.390	-716.457
Resultaat technische rekening uitvaartgroep	- 2.575.543	643.048

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022

in €

	2022	2021
Resultaat technische rekeningen levensverzekeringen en uitvaartgroep	-265.561.901	-28.619.331
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening	-21.675.964	58.433.192
Andere baten (28)	1.728.470	1.030.746
Andere lasten (29)	-7.531.432	-4.461.047
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting	-293.040.828	26.383.560
Belastingen (30)	75.216.656	-10.410.038
Resultaat deelnemingen (31)	1.232.314	924.109
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting	-216.591.858	16.897.631
Resultaat aandeel derden	-77.963	-138.560
Netto resultaat	-216.669.821	16.759.071
Totaal resultaat	-216.669.821	16.759.071

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022

in €

	2022	2021		2022	2021
Netto resultaat	-216.669.821	16.759.071	Investeringen en aankopen		
Mutatie aandeel derden	-61.998	86.091	Immateriele vaste activa (1)	-470.785	-127.676
Rechtreekse vermogensmutatie (6)	0	-208.955	Materiele vaste activa (5)	-1.236.251	-2.954.655
Herzien netto resultaat	-216.731.819	16.636.207	Desinvesteringen, aflossingen en verkopen		
(On)gerealiseerd koersresultaat op terreinen, aandelen, aandee l bewijzen en andere niet-vastrentende			Immateriele vaste activa	347.653	0
waardepapieren en derivaten (2)	326.923.327	96.521.591	Materiële vaste activa (5)	4.121	107.983
Terreinen en gebouwen eigen gebruik (investering) (2)	-4.805.231	-2.935.159	Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-1.355.263	-2.974.348
Aandelen, aandee l bewijzen en					
andere niet-vastrentende waardepapieren (investering) (2)	-1.790.010.875	-2.198.338.957	Lopende schulden (9)	1.075.250	988.182
Derivaten (investering) (2)	0	-5.197.980	Kasstroom uit financieringsactiviteiten	1.075.250	988.182
Vastrentende beleggingen (investering) (2)	-524.086.299	-735.248.455		-151.419.481	51.657.166
Terreinen en gebouwen eigen gebruik (desinvestering) (2)	0	704.674			
Aandelen, aandee l bewijzen en					
andere niet-vastrentende waardepapieren (desinvestering(2))	1.854.782.175	2.310.905.685	Mutatie liquide middelen		
Derivaten (desinvestering) (2)	-39.381.223	2.490.227	Stand liquide middelen 31 december	52.738.460	204.157.940
Vastrentende beleggingen (desinvestering) (2)	462.813.391	426.162.293	Stand liquide middelen 1 januari	204.157.940	152.500.774
Dividend deelnemingen (2)	1.217.859	1.990.610		-151.419.481	51.657.166
Mutatie technische voorzieningen (7)	17.175.956	125.325.813			
Mutatie overige voorzieningen (8)	-22.791.697	-14.418.787			
Mutatie overlopende acquisitiekosten (7)	30.915.480	3.960.413			
Afschrijving immateriele vaste activa (1)	433.677	549.970			
Afschrijving materiele vaste activa (5)	1.467.306	1.609.506			
Mutatie kortlopende schulden (10)	-23.443.751	26.556.011			
Mutatie voorraden en onderhanden werk (3)	21.016	80.240			
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-225.638.760	-3.710.571			
Kasstroom uit operationele activiteiten	-151.139.468	53.643.332			

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Grondslagen voor de consolidatie

Monuta Holding N.V. staat aan het hoofd van een groep van ondernemingen.

In de consolidatie zijn opgenomen:

Monuta Holding N.V.	Apeldoorn
Monuta Verzekeringen N.V.	Apeldoorn
- Monuta Vastgoed Beheer II B.V.**	Apeldoorn
- Samenwerking Crematorium B.V. (50%)	Alkmaar
- Crematorium La Grande Suisse B.V. (50%)	Maastricht
Monuta Voorzieningsfonds B.V. *	Apeldoorn
Monuta Uitvaartgroep N.V. *	Apeldoorn
Monuta Uitvaartverzorging N.V. *	Apeldoorn
- Arcada Uitvaartverzorging B.V. *	Enschede
- Monuta Wilco Leukenhaus B.V.*	Deventer
- Monuta Adriënne Klein B.V.*	Vlissingen
- Monuta John Bres B.V.*	Apeldoorn
- Crematorium en Uitvaartcentrum	Alkmaar B.V. (50%) Alkmaar
- Monuta Heidi Markus B.V.	Apeldoorn
- Monuta Jacqueline Reijers B.V.	Apeldoorn
Uitvaartcentrum Zwolle B.V. (50%)	Zwolle
Monuta Franchise B.V. *	Apeldoorn
- Monuta Participatie I B.V. *	Apeldoorn
Monuta Participatie B.V. *	Apeldoorn
- Monuta Participatie Wageningen B.V.*	Apeldoorn
Monuta Crematoria Exploitatie B.V. *	Apeldoorn
- Maatschap Crematorium Kranenburg Zwolle (50%)	Zwolle
- Maatschap Crematorium De Meerdijk (50%)	Emmen
- Exploitatie Crematorium La Grande Suisse B.V. (50%)	Maastricht

Monuta Begraafplaats Exploitatie B.V. *
- Humator B.V. *

Apeldoorn
's-Gravenhage

Monuta Vastgoed Beheer B.V. *
- Exploitatiemaatschappij Oud Kralingen B.V.

Apeldoorn
(50%) Rotterdam

Monuta Tom van Dijk B.V.*

Apeldoorn

Monuta Ontzorgt B.V.

Apeldoorn

* Voor deze vennootschappen heeft Monuta Holding N.V. een aansprakelijkheidsverklaring conform artikel 403, boek 2, titel 9 Burgerlijk Wetboek verstrekt. Bij de Kamer van Koophandel te Apeldoorn is een lijst van deze deelnemingen gedeponeerd waarvoor Monuta Holding N.V. (KvK nummer 08054738) een aansprakelijkheidsstelling heeft afgegeven.

** Voor deze vennootschap heeft Monuta Verzekeringen N.V. een aansprakelijkheidsverklaring conform artikel 403, boek 2, titel 9 Burgerlijk Wetboek verstrekt. Bij de Kamer van Koophandel te Apeldoorn is een lijst van deze deelnemingen gedeponeerd waarvoor Monuta Verzekeringen N.V. (KvK nummer 08027773) een aansprakelijkheidsstelling heeft afgegeven.

Monuta Stichting (gevestigd te Apeldoorn) is een groepsmaatschappij, echter gezien het te verwaarlozen belang niet meegeconsolideerd.

Deelnemingen waarvan het belang beperkt is en die geen activiteiten ontplooien, zijn niet in bovenstaand overzicht vermeld.

De financiële gegevens van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen, zijn - zover niet anders vermeld - volledig in de consolidatie opgenomen, onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen. De onderlinge tansacties zijn als gevolg van de opzet van de winst- en verliesrekening niet geëlimineerd. Belangen van derden zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Niet-geconsolideerde deelnemingen:

Uitvaartcentrum Oost Groningen B.V. te Winschoten, 33,33% in geplaatst kapitaal
Het Herinneringshuys Wageningen B.V. te Wageningen, 40% in geplaatst kapitaal
Maatschap Monuta van der Spek en Monuta van de Spek B.V. te Apeldoorn, 55% in geplaatst kapitaal van Monuta van der Spek B.V.

De maatschappen Crematorium Kranenburg Zwolle en Crematorium "De Meerdijk", alsmede Uitvaartcentrum Zwolle B.V., Crematorium en Uitvaartcentrum Alkmaar B.V., Samenwerking Crematorium B.V., Crematorium La Grande Suisse B.V., Exploitatie Crematorium La Grande Suisse B.V. en Exploitatiemaatschappij Oud Kralingen B.V. worden proportioneel geconsolideerd conform de zeggenschapsverhouding.

Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt conform de voorschriften voor de jaarrekening van verzekeringsmaatschappijen (Boek 2, Titel 9 Burgerlijk Wetboek, afdeling 15) en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, inclusief de voor verzekeraars van toepassing zijnde RJ605, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Alle op balansdatum uitstaande aandelen worden gehouden door Monuta Stichting.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Opmaken en vaststellen van de jaarrekening

De jaarrekening 2022 is opgemaakt door de directie op 24 april 2023. De opgemaakte jaarrekening wordt ter vaststelling voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 24 april 2023. De jaarrekening 2021 is in de algemene Vergadering van Aandeelhouders van 25 april 2022 conform voorstel vastgesteld.

Aard van de bedrijfsactiviteit

Monuta Holding N.V. is groepshoofd en houdt een belang in Monuta Verzekeringen N.V., Monuta Voorzieningsfonds B.V., Monuta Ontzorgt B.V., Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen.

Monuta Verzekeringen N.V. is verzekeraar van levens- en uitvaartverzekeringen. Deze producten worden verkocht via assurantietussenpersonen, gevolmachtigde agenten, businesspartners, eigen callcenter en online.

Monuta is zowel op de Nederlandse markt als op de Duitse markt (tot en met 31 oktober 2022) actief.

Monuta Voorzieningsfonds B.V. is beheerder van uitvaartdeposito's.

Monuta Ontzorgt B.V. is investeerder in (minderheids)participaties binnen het domein afscheid.

Monuta Uitvaartgroep N.V. is uitvaartverzorger en stichter en exploiteerder van uitvaartcentra, crematoria en begraafplaatsen. Haar producten worden aangeboden op de Nederlandse markt via eigen vestigingen en aangesloten franchisenemers.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen van Monuta Holding N.V. en de partijen waarop een groepsmaatschappij van Monuta Holding N.V. direct of indirect zeggenschap uitoefent, worden aangemerkt als verbonden partij van Monuta Holding N.V. Partijen die direct of indirect zeggenschap uitoefenen op Monuta Holding N.V. of op één van haar groepsmaatschappijen worden eveneens aangemerkt als verbonden partijen van Monuta Holding N.V. Bestuurders en commissarissen van de vennootschap zijn eveneens als verbonden partijen aangemerkt.

Alle transacties met verbonden partijen vinden plaats op basis van het 'at arms length'-principe.

Monuta Verzekeraar keert haar natura uitvaartverzekeringen altijd voor 100% uit. Indien een uitvaart van een dergelijke verzekering

niet door Monuta wordt uitgevoerd, ontvangt de nabestaande cf. de polisvoorwaarden 75% van de pakketwaarde en keert de verzekeraar, zoals contractueel overeengekomen, de resterende 25% uit aan de uitvaartgroep in het kader van het aanhouden van capaciteit om deze uitvaarten uit te voeren. In verband met het ontbreken van de effectieve jaarlijkse vraag van hoeveel capaciteit het uitvaartbedrijf aanhoudt en het jaarlijks bijhouden van de effectieve uitnutting van die capaciteit, is er niet getoetst of de 25% uitkering aan uitvaartgroep een 'at arms length'- uitkering is.

In 2022 was sprake van hoge inflatie. Dit heeft impact op onze kosten gehad. Mede als gevolg van het prijssettings proces heeft dit in het jaar nog niet geheel geleid tot bijbehorende omzetwijziging. Om deze rede is er een aanvullende bijdrage gedaan aan het uitvaartbedrijf vanuit de verzekeraar. Er is niet getoetst of de bijdrage een 'at arms length'-uitkering is.

Stelselwijziging agent-principaal

De Richtlijn voor de Jaarverslaggeving (RJ 270) is aangescherpt inzake hoe de omzet, kostprijs en brutomarge te verantwoorden daar waar Monuta als agent optreedt. Op basis van de aanscherping van RJ270 is de classificatie van de omzet als agent/principaal heroverwogen en op basis daarvan is geconcludeerd dat op basis van de aangescherpte criteria een deel van de omzet en daarmee gepaard gaande het corresponderende deel van de kostprijs omzet niet meer kan worden verantwoord als omzet dan wel kostprijs omzet gezien de rol als agent. Als gevolg van het doorvoeren van de stelselwijziging is de omzet 2021€ 18,9 miljoen lager, de kostprijs van de omzet € 18,1 miljoen lager en de overige bedrijfsopbrengsten € 0,8 miljoen hoger. Deze stelselwijziging verandert de hoogte van het vermogen per begin en eind 2021 niet en tevens verandert het de hoogte van het resultaat 2021 niet.. De stelselwijziging heeft alleen impact op de samenstelling van de brutomarge en de overige bedrijfsopbrengsten als onderdeel van de technische rekening uitvaartgroep. De vergelijkende cijfers 2021 zijn aangepast.

Vergelijkend cijfer

De cijfers voor 2021 zijn, waar nodig, geherrubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken. Deze herrubricering heeft betrekking op de doorgevoerde stelselwijziging (zie kopje stelselwijziging) en op het splitsen van de actieve en passieve latentie. In verband met de marktontwikkelingen zijn er een aantal materiële actieve latenties ontstaan, waarvoor geen deugdelijke juridisch instrument bestaat om de latent te vorderen belasting te verrekenen met de latent verschuldigde belasting. In het kader van de vergelijkbaarheid zijn de actieve latenties die eind 2021 waren gesaldeerd met de passieve latenties separaat gepresenteerd. Tevens is in het kader van het inzichtsvereiste de vordering uit hoofde de verliesverrekening oude fiscale eenheid Monuta Holding niet langer als acute vordering maar als actieve belastinglatentie verantwoord, omdat in 2023 niet de verwachting bestaat dat de oude fiscale eenheid Monuta Holding een belastbare winst zal behalen, waardoor de vordering een looptijd heeft van langer dan 1 jaar.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening vormt de leiding van de vennootschap zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De balansposten met de grootste schattingen zijn de beleggingen, de solvabiliteitsberekening en de technische voorziening. Voor een nadere duiding van het schattingselement wordt verwezen naar de grondslagen van deze posten en de toelichtingen 2, 6 en 7 op de geconsolideerde balans.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Immateriële vaste activa

De bij overname van ondernemingen en verzekeringsportefeuilles betaalde goodwill wordt gewaardeerd tegen de aanschaffingskosten verminderd met afschrijvingen. De lineaire afschrijving is gebaseerd op de economische levensduur, die tussen 10 en 20 jaar gesteld is.

De software is gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde, vermeerderd met geactiveerde uren, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen hierover. De afschrijvingen (20% - 33%) over in het boekjaar aangeschafte activa geschieden vanaf het moment van ingebruikneming.

De vennootschap onderzoekt jaarlijks of er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de realiseerbare waarde van een actief of groep van activa lager ligt dan de boekwaarde. De realiseerbare waarde wordt bepaald op basis van de indirecte opbrengstwaarde, welke wordt berekend op basis van de door het management verwachte toekomstige kasstromen.

Beleggingen

Onder de beleggingen zijn begrepen: terreinen en gebouwen, aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren, obligaties, vorderingen uit hypothecaire leningen, vorderingen uit andere leningen en beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen.

Beleggingen in terreinen en gebouwen voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Taxaties vinden periodiek plaats (iedere 3 jaar) door een externe taxateur. Op rotatiebasis, waardoor jaarlijks ca. een derde deel van de vastgoedportefeuille wordt getaxeerd. De hieruit voortvloeiende waarde-correcties zijn verantwoord in het resultaat en indien van toepassing (voor het gedeelte dat marktwaarde hoger is dan de historische kostprijs) wordt via de resultaatbestemming de herwaarderingsreserve (ten laste van/ten gunste van overige reserves) gemuteerd. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de vastgoed-markt beoordeelt Monuta ieder jaar of er een hertaxatie moet worden uitgevoerd.

De crematoria jonger dan 3 jaar worden gewaardeerd op basis van de stichtingskosten, aangezien deze periode als opstartfase wordt aangemerkt. Daarnaast wordt met een intern rekenmodel getoetst of er een bijzondere waardevermindering moet plaatsvinden.

Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet vastrentende waardepapieren zijn gewaardeerd tegen de actuele waarde per het einde van het boekjaar, waarbij de waardeveranderingen direct in de winst- en verliesrekening worden verwerkt. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde winsten en verliezen ten gevolge van verkopen en waardeveranderingen van aandelen worden in de resultatenreke-ning verantwoord. Transactiekosten worden rechtstreeks in de resultatenrekening verwerkt.

Derivaten, waaronder interest rate swaps en valutatermijncontracten worden gewaardeerd tegen de actuele waarde per einde van het boekjaar, waarbij de waardeveranderingen direct in de winst- en verliesrekening worden verwerkt. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde winsten en verliezen ten gevolge van verkopen en waardeveranderingen van aandelen worden in de resultatenreke-ning verantwoord. Transactiekosten worden rechtstreeks in de resultatenrekening verwerkt. Indien derivaten een negatieve waarde hebben, worden deze op de balans gerubriceerd onder de langlopende schulden.

Obligaties en vorderingen uit andere leningen zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs aangezien de intentie is deze beleggingen aan te houden tot en met einde looptijd. Indien marktontwikkelingen daartoe aanleiding geven wordt beoordeeld of afwaardering naar lagere marktwaarde noodzakelijk is.

Vorderingen uit hypothecaire leningen zijn gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Deelnemingen waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd tegen de netto vermogenswaarde per het einde van het boekjaar. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis wordt uitgeoefend worden gewaardeerd tegen kostprijs. De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming. Indien de waardering van de deelneming volgens de nettovermogenswaardemethode nihil is geworden, zal deze methode niet langer worden toegepast en zal de deelneming op nihil worden gewaardeerd. Monuta Holding N.V. staat in voor de schulden van de deelnemingen respectievelijk heeft het stellige voornemen de deelnemingen tot betaling van haar schulden in staat te stellen, waarvoor een voorziening wordt getroffen.

Vorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen inkooprijzen, verminderd met een voorziening voor incourantheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs, verminderd met een voorziening voor dubieuze vorderingen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde of stichtingskosten, verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen hierover en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen over in het boekjaar aangeschafte activa, geschieden vanaf het moment van inge-bruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:			
Gebouwen (huurdersinvesteringen)	3%	-	5%
Machines	7%	-	20%
Inventarissen (incl. computerprogrammatuur)	10%	-	35%
Vervoermiddelen	20%	-	20%

Technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering

Monuta biedt de onderstaande categorieën Uitvaartverzekeringen in Nederland en actief aan in de markt. De voorziening verzekeringsverplichtingen is berekend met inachtneming van de volgende grondslagen:

Uitvaartverzekeringen

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling gesloten voor 1 november 1999:

de overlevingstafel GBM 1985-1990, zowel voor mannen als voor vrouwen zonder leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 4%.

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling gesloten vanaf 1 november 1999:

de overlevingstafel GBM 1990-1995, voor mannen zonder leeftijdsterugstelling en voor vrouwen deels zonder en deels met leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 3%.

Voor uitvaartverzekeringen tegen koopsombetaling:

zowel de overlevingstafel GBM 1976-1980 als GBM 1985-1990, voor mannen zonder leeftijdsterugstelling en voor vrouwen deels zonder en deels met leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 4%.

Voor oude natura-uitvaartverzekering wordt een rekenrente van 0% gehanteerd.

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling en koopsombetaling vanaf 21 december 2012:

Prognosetafel 2010-2060 (jaar 2012) 50% mannen/50% vrouwen met een intrestvoet van 3%.

Voor uitvaartverzekeringen tegen premiebetaling (m.u.v. pakketverzekering tegen gelijkblijvende premie) en koopsombetaling vanaf 1 september 2016:

Prognosetafel 2010-2060 (jaar 2012) 50% mannen/50% vrouwen met een intrestvoet van 2,5%.

Verhogingen of indexeringen op bestaande verzekeringen (m.u.v. 1) pakketverzekering tegen gelijkblijvende premie en 2) koopsommen gesloten vóór 21 december 2012 vinden vanaf 1 september 2016 plaats tegen een intrestvoet van 2,5%.

Vanaf 11 juli 2019:

Prognosetafel 2010-2060 (jaar 2012) 50% mannen/50% vrouwen met een intrestvoet van 1,5%.

Verhogingen of indexeringen op bestaande verzekeringen m.u.v. 1) pakketverzekering tegen gelijkblijvende premie en 2) koopsommen gesloten vóór 21 december 2012 vinden vanaf 11 juli 2019 plaats tegen een intrestvoet van 1,5%.

Vanaf 30 januari 2020:

Voor nieuwe verzekeringen, verhogingen of indexeringen op bestaande verzekeringen, m.u.v. 1) pakketverzekering tegen gelijkblijvende premie en 2) koopsommen gesloten vóór 21 december 2012 wordt vanaf 30 januari 2020 een intrestvoet van 0,5% gehanteerd.

Vanaf 7 oktober 2022:

Voor verhogingen of indexeringen op bestaande verzekeringen, m.u.v. 1) pakketverzekering tegen gelijkblijvende premie en 2) koopsommen gesloten vóór 21 december 2012 wordt vanaf 7 oktober 2022 een intrestvoet van 1,5% gehanteerd.

Vanaf 7 april 2020 voor nieuwe producten:

AG Prognosetafel 2018-2189 (jaar 2020) 50% mannen/50% vrouwen met intrestvoet afhankelijk van de leeftijd. De overige onderstaande categorieën worden niet meer actief aangeboden.

Kloppersingel

Voor de Kloppersingelportefeuille de overlevingstafel GBM/V 1990-1995, zowel voor mannen als voor vrouwen zonder leeftijdsterugstelling, met een intrestvoet van 4%.

Overlopende acquisitiekosten

Voor verzekeringen met een spaarelement wordt als acquisitiekosten in het jaar van afsluiten:

	Uitkeringen in geld	Uitkeringen in diensten
- Nederland vanaf 21-12-2012 via directe kanaal	2%	2%
- Nederland vanaf 21-12-2012 via indirecte kanaal	0%	0%
- Nederland vanaf 2010	3%	5%
- Nederland tussen 2001 en 2009	5%	5%
- Nederland voor 2001	4%	4%

van het verzekerd bedrag geactiveerd en in 3/4 van de premiebetalingsduur, met een maximum van 30 jaar, afgeschreven.

In het verzekerd bedrag is indexering van verzekeringen inbegrepen.

Rentestandkorting

Op de technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering is de rentestandkorting in mindering gebracht. De rentestandkorting wordt gewaardeerd tegen de geactiveerde kortingen verminderd met de jaarlijkse afschrijvingen hierover. De geactiveerde rentestandkorting wordt in 10 jaar lineair afgeschreven.

Batepremie

De batepremie is gelijk aan de nettopremie. Met verhogingen wegens extra medisch risico is rekening gehouden. Met termijnbetaling, medeverzekering van invaliditeitsrisico, enz. is geen rekening gehouden.

Leeftijd en duur

Door de overgang op de polisapplicatie "Mona Lisa" worden voor de berekening van de VVP leeftijden en duren op dagen nauwkeurig bepaald. Bij de bepaling van de voorziening verzekeringsverplichtingen met betrekking tot polissen van vóór 1 april 2002 wordt de leeftijd met -181 dagen gecorrigeerd om per 1 april 2002 de voorziening van de polisapplicatie weer op dezelfde hoogte te krijgen als voorheen. Vóór het tijdperk van de polisapplicatie "Mona Lisa" werd namelijk de (naar beneden afgeronde) burgerlijke leeftijd gebruikt.

Uitkering na overlijden

Met de uitkering dadelijk na overlijden is rekening gehouden bij het berekenen van de netto grootheden.

Onverdiende premie

De niet verdiende premie betreft dat deel van de bruto premie dat betrekking heeft op een periode die ligt na de balansdatum. Onverdiende bruto termijnpremie is opgenomen in de VVP; verschuldigde rente komt niet voor.

Negatieve voorzieningen

Negatieve voorzieningen worden per polis op nul gesteld.

Toekomstige administratiekosten

Ter dekking van toekomstige kosten wordt een administratiekostenvoorziening gevormd volgens de inventarismethode.

Reservering voor winstdelingsgaranties

Bij de zogenaamde hardkapitaal-verzekeringen is een winstdelingsgarantie bij vooroverlijden en/of expiratie verleend, volgens een op te bouwen staffel. Bij een premiebetalingsduur van 20 jaar of langer wordt het maximum percentage winstgarantie behaald.

Ter bepaling van de voorziening winstgaranties wordt het (winstdelings)kapitaal lineair in 15 jaar opgebouwd.

Toereikendheidstoets

Voor de berekeningen van de Toereikendheidstoets wordt gebruik gemaakt van diverse vervalcijfers, kosten, inflatiepercentages. Monuta gebruikt daarbij de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door EIOPA. Dit is een curve met Ultimate Forward Rate (UFR), waarbij de eenjarige forward rentes vanaf looptijd 20 jaar in 40 jaar convergeren naar een UFR van 3,45%.

Voorziening voor belastingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen ter grootte van de som van deze verschillen vermenigvuldigd met het geldende belastingtarief. Op deze voorziening worden in mindering gebracht de in de toekomst te verrekenen belastingbedragen uit hoofde van beschikbare voorwaartse verliescompensatie, voor zover het waarschijnlijk is dat de toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor verrekening.

Voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen

De voorziening voor jubileumuitkeringen is actuarieel berekend, rekening houdend met de volgende uitgangspunten:

- Rekenrente 3%
- Pensioendatum aangepast aan actuele wetgeving
- Overlevingstafel Prognose tafel 2010-2060 (jaar 2012)

De voorziening voor langdurig zieken is bepaald op basis van gemiddelde loon per maand rekening houdend met vakantiegeld, eindejaarsuitkeringen en het werkgeversgedeelte van de sociale lasten en pensioen, rekening houdend met de volgende uitgangspunten:

-Bij langdurig ziekte zonder uitzicht op herstel is het maal het aantal maanden berekend dat de medewerker nog arbeidsongeschikt is tot 2 jaar.

-Bij langdurig ziekte met uitzicht op herstel is per ziektegeval een inschatting gemaakt voor herstel.

- Voor het eerste jaar van ziekte is er een 100% loonbetalingsverplichting.
- Voor het tweede jaar van ziekte is er een 70% loonbetalingsverplichting.

Overige schulden

De schulden worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbouw

Monuta heeft in het kader van het verschaffen van de juiste inzichten gekozen om de winst- en verliesrekening te splitsen in een technische rekening verzeke- raar, technische rekening uitvaartgroep en niet technische rekening. In de niet technische rekening zijn de resultaten van Monuta Holding N.V. (enkelvoudig), Monuta Voorzieningsfonds B.V., Monuta Ontzorgt B.V. en het niet technische resultaat van Monuta Verzekeringen N.V. verantwoord. Binnen de drie onderdelen zijn intercompany transacties geëlimineerd, echter tussen de onderdelen zijn deze niet geëlimineerd, omdat dit het inzicht niet ten goede komt. In de toelichting op de geconsolideerde winst-en verliesrekening staat weergegeven of er sprake is van een intercompany post.

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld wordt het resultaat bepaald op basis van historische kosten. Baten en lasten worden zoveel mogelijk toegerekend in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Voor de berekening van de wijziging in de technische voorzieningen, die ten laste van het resultaat wordt gebracht, wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen.

De opbrengsten uit premies bestaan uit brutopremies, de uitgaande herverzekeringspremies en de mutatie in de technische voorziening niet-verdiende premies.

Onder beleggingsopbrengsten worden begrepen: huuropbrengsten uit beleggingen in onroerende zaken, dividenden uit deelnemingen, dividenden van aandelen, interest op beleggingen in vastrentende waarden, gerealiseerde winst bij verkoop van beleggingen. Rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met deverantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen. De ongerealiseerde resulta- ten op beleggingen zijn afkomstig uit waardeveranderingen van effecten en onroerende zaken.

De opbrengsten uit uitvaarten komen voort uit de verzorging van de uitvaart van een natuurlijke persoon, waarbij de verzekeraar zich verbindt tot het uitkeren van de verzekerde waarde als overledene verzekerd was bij Monuta.

Belastingen naar het resultaat worden berekend op basis van het bedrijfseconomisch resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

In de winst- en verliesrekening worden de aan het boekjaar toe te rekenen overige baten en lasten verantwoord op basis van historische kosten.

Belastingen naar het resultaat worden berekend op basis van het bedrijfseconomisch resultaat, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Grondslagen voor het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele activiteiten, investerings- en beleggingsactiviteiten en financieringsactiviteiten.

Management van verzekeringstechnische en financiële risico's

Risicomanagement is een essentieel onderdeel van de bedrijfsvoering van Monuta. Gedegen risicomanagement stelt Monuta in staat bedrijfsdoelstellingen te behalen en tegelijkertijd te kunnen voldoen aan de verplichtingen richting haar polishouders. Hiertoe heeft Monuta haar risicomanagement zodanig ingericht dat Monuta risico's kan identificeren, waarderen en beheersen. Dit stelt Monuta in staat om haar risico's op een continue basis te monitoren en waar nodig acties te ondernemen wanneer risicoblootstellingen veranderen.

Monuta maakt in haar risicomanagement onderscheid naar hoofd- en subcategorieën.

Financiële marktrisico's

Binnen de financiële marktrisico's onderscheiden we de volgende risico's:

- Continuïteitsrisico: het risico dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt, dit door solvabiliteits- of liquiditeitsrisico.
- Renterisico: het risico dat de waarde van de beleggingen zich anders ontwikkelt dan de waarde van de voorziening voor verzekeringsverplichtingen, als gevolg van veranderende markttrentes.
- Pricingrisico: het risico dat de premie waarvoor Monuta het verzekeringsproduct heeft verkocht niet kostendekkend is.
- Asset-gerelateerd risico: Monuta belegt in het belang van de verzekeringnemers en begunstigen. Daarbij loopt Monuta beleggingsrisico. De asset-gerelateerde risico's zijn het aandelenrisico, onroerend goed risico, spreadrisico en wisselkoersrisico.

Verzekeringstechnische risico's

Voor de onderliggende risico's in deze categorie maken we gebruik van de verzekeringstechnische risico's die Solvency II onderscheidt.

- Kortlevenrisico: het risico dat een verzekerde korter leeft dan op basis van de gehanteerde sterftekansen wordt verwacht.
- Vervalrisico: het risico dat wanneer er meer verzekerden dan verwacht hun polis opzeggen voordat de premiebetalende periode is voltooid.
- Kostenrisico: het risico dat de feitelijke kosten hoger zijn en/of sneller stijgen dan vooraf is ingeschat.

Operationele risico's

Binnen de operationele risico's onderscheiden we de volgende risico's:

- Uitbestedingsrisico: het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van uitbestede werkzaamheden wordt geschaad.
- Reporting risico: het risico dat foutieve of incomplete financiële verslagleggingsinformatie wordt verstrekt.
- Procesrisico: het risico als gevolg van een inadequate beheerste bedrijfsvoering.
- People-risk: het risico dat de bedrijfsprocessen niet op de juiste manier kunnen worden uitgevoerd door mensen, met als gevolg dat er fouten of onnodige vertragingen optreden.

Informatiebeveiligings- en IT-risico's

In het informatiebeveiligings- en IT-risico wordt onderscheid gemaakt in

- Beschikbaarheidsrisico
- Informatiebeveiligingsrisico's

Compliance-risico

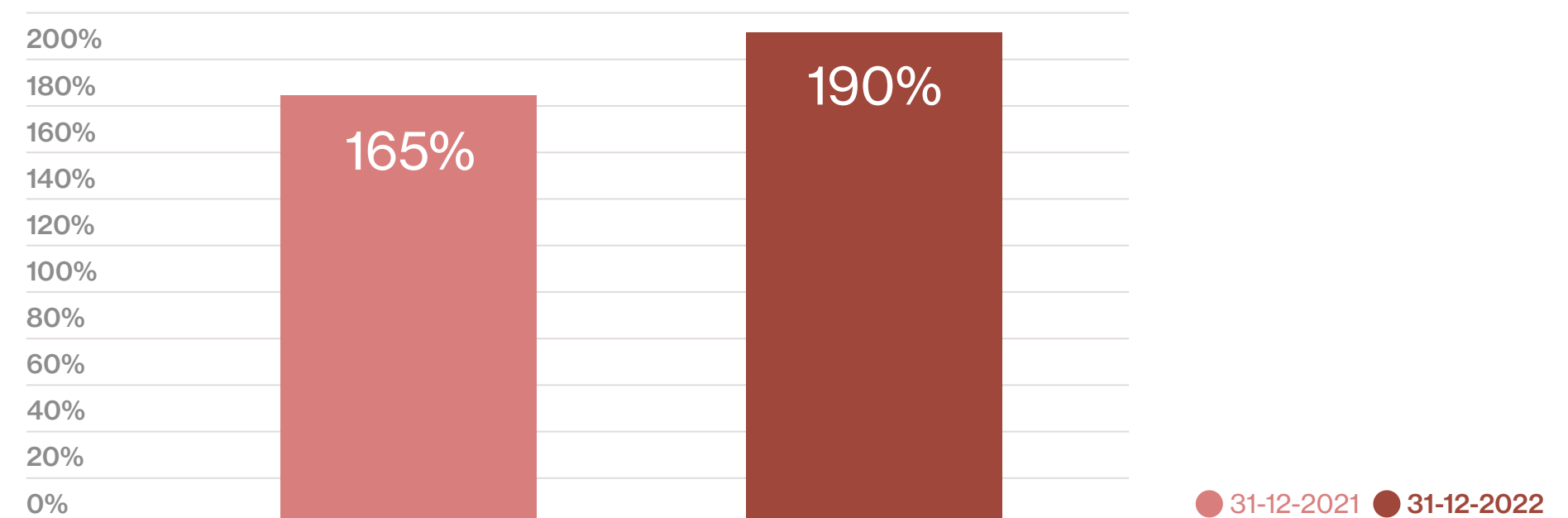
We onderkennen de volgende categorieën binnen het compliancerisico

- Integriteit: het risico dat de financiële belangen en/of de reputatie wordt geschaad door een niet integere bedrijfsvoering van Monuta en/of van partijen waar werkzaamheden aan zijn uitbesteed.
- Privacy: het risico dat de verwerking van persoonsgegevens niet aan de AVG voldoet en het risico op het lekken van privacygevoelige data.
- ESG: het risico dat de financiële belangen en/of de reputatie wordt geschaad door een niet integere bedrijfsvoering van Monuta op het gebied van Environment, Social & Governance (ESG).
- Governance: het risico dat de financiële belangen en/of de reputatie wordt geschaad doordat de wijze van besturing van Monuta qua opzet, bestaan of werking niet voldoet aan Governance vereisten.
- Zorgplicht: het risico dat de bedrijfsvoering van Monuta, zoals de ontwikkeling van nieuwe verzekeringsproducten en de dienstverlening aan klanten, niet voldoet aan de zorgplichtvereisten.

Solvabiliteit

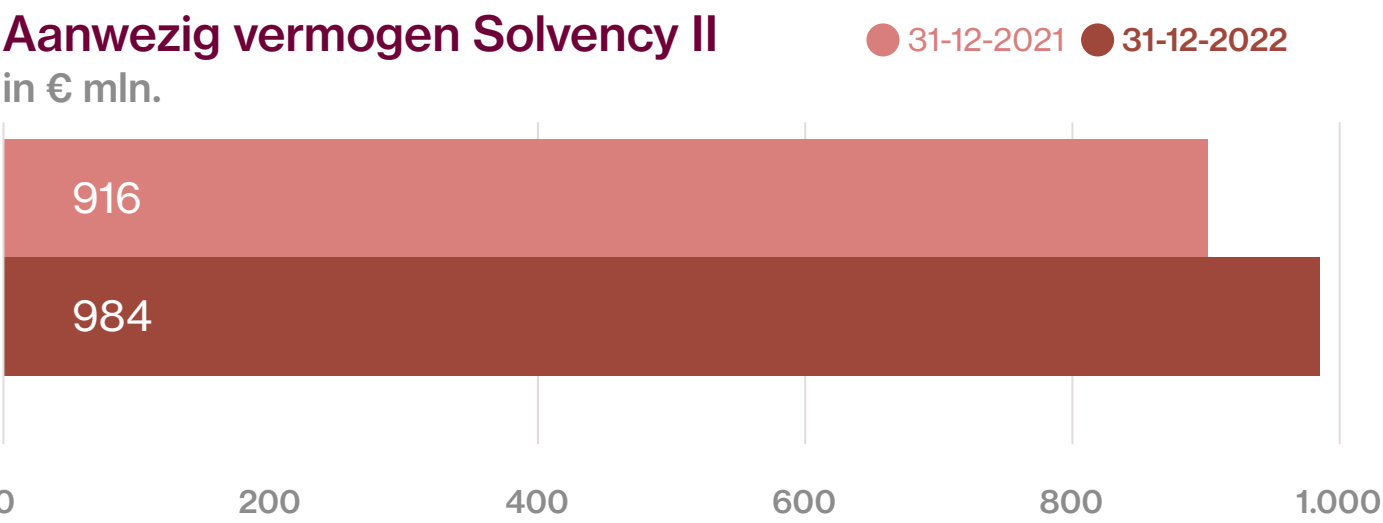
De SII-ratio van Monuta Verzekeringen N.V. is in 2022 toegenomen van 165% naar 190%. Enerzijds is het aanwezig vermogen onder Solvency II van Monuta in 2022 afgenomen, met name door de ontwikkelingen op de financiële markten. Anderzijds is het vereiste kapitaal ook afgenomen, met name vanwege een lager vereist kapitaal voor rente- en aandelenrisico én verzekeringstechnischje risico's. Per saldo heeft dit geleid tot een stijging van de SII-ratio. De hoogte van de SII-ratio voldoet ook in ruime mate aan de interne minimumnorm (145%), die is gesteld in het Kapitaalbeleid, om de reguliere bedrijfsvoering te kunnen blijven uitvoeren. Monuta blijft doorlopend onderzoeken hoe het beschikbare kapitaal optimaal kan worden ingezet. De verkoop van de verzekeringsportefeuille Duitsland heeft een positieve impact gehad op onze ratio.

SII-ratio

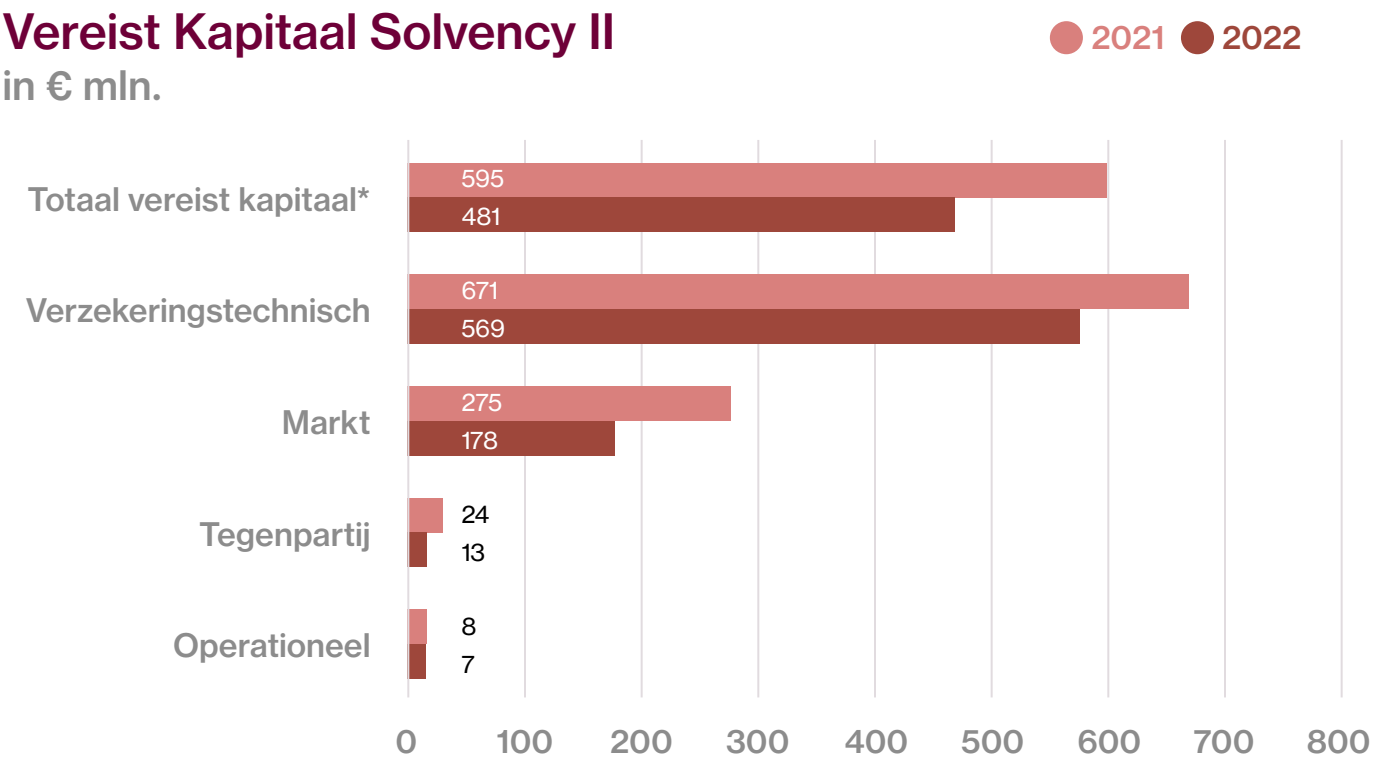

Samenstelling aanwezig vermogen en vereist kapitaal

Het aanwezige vermogen van Monuta onder Solvency II bestaat volledig uit Tier 1 vermogen én mag dus volledig worden gebruikt als dekking van het vereiste kapitaal. In 2022 waren de ontwikkelingen op de financiële markten niet gunstig voor de waarde van beleggingen. Daarbij zoekt Monuta een optimale balans tussen Solvency II en de economische realiteit voor de afdekking van het renterisico. In 2022 was de gerealiseerde afdekking van het renterisico onder Solvency II overwogen (hoger renterisico van beleggingen dan verplichtingen), terwijl deze in de economische realiteit nog onderwogen is (lager renterisico van beleggingen dan verplichtingen). Onder Solvency II heeft de afdekking van het renterisico door de fors gestegen rentes tot een lager aanwezig vermogen geleid. Monuta stuurt verder op een gezonde waarde van nieuwe productie, wat een positief effect heeft op het aanwezig vermogen onder Solvency II. Monuta is niet voornemens om op voorzienbare termijn het aanwezig vermogen aan te wenden voor dividenduitkeringen.

Het vereiste kapitaal voor marktrisico is in 2022 gedaald, dit zowel door externe factoren (marktomstandigheden) als door risicomitigerende maatregelen. Het vereiste kapitaal voor operationeel risico is voor Monuta relatief beperkt. Desalniettemin heeft Monuta veel aandacht voor een adequate beheersing van de operationele risico's binnen de gehele organisatie. Voortdurend voert Monuta risicobeoordelingen uit op processen én de effectiviteit van de operationele beheersmaatregelen wordt periodiek getoetst

* Na diversificatie en LACDTHet aanwezige vermogen van Monuta onder Solvency II bestaat volledig uit Tier 1 vermogen én mag dus volledig worden gebruikt

als dekking van het vereiste kapitaal. In 2022 waren de ontwikkelingen op de rente gunstig, wat een positief effect heeft op de op de waarde van de verplichtingen van Monuta (deze zijn meer in waarde gedaald dan die van de vastrentende waarden portefeuille). Daarnaast stuurt Monuta op een gezonde waarde van nieuwe productie, wat een positief effect heeft op het aanwezig vermogen onder Solvency II. Monuta is niet voornemens om op voorzienbare termijn het aanwezig vermogen aan te wenden voor dividenduitkeringen.

De Solvency II solvabiliteitspositie is gevoelig voor marktschommelingen. De onderstaande tabel geeft inzicht in die gevoeligheden ten opzichte van de solvabiliteitspositie ultimo jaar.

Solvency II gevoeligheden

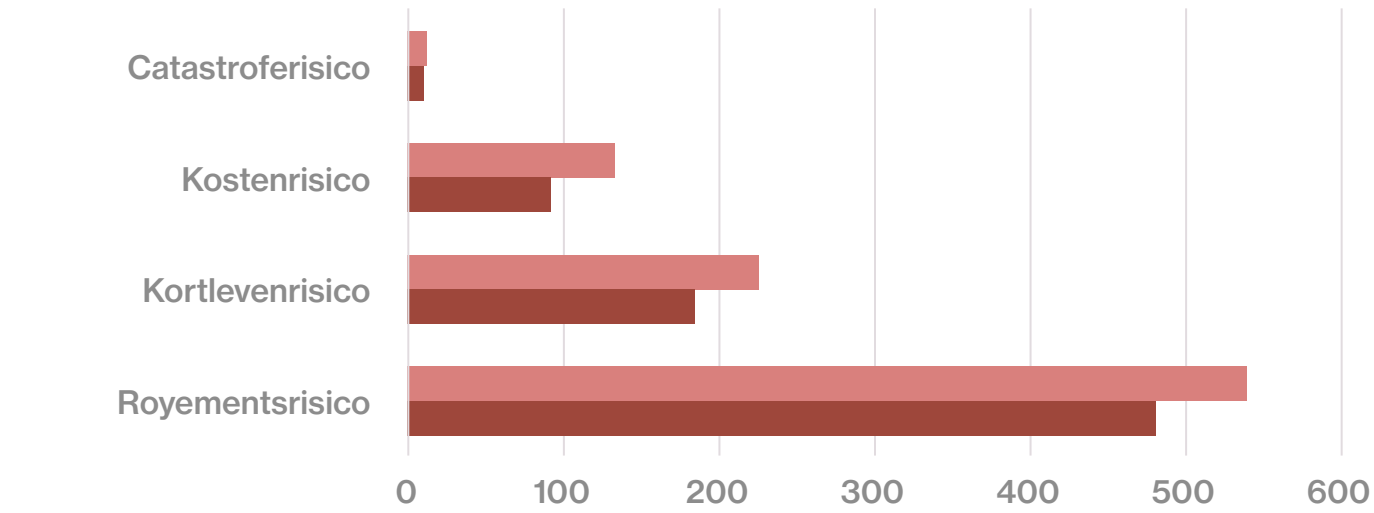
	31 december 2022			31 december 2021		
	Impact SII eigen vermogen	Impact vereist kapitaal	Impact SII ratio (%)	Impact SII eigen vermogen	Impact vereist kapitaal	Impact SII ratio (%)
Rente -35 bps	32,6	3,5	5,4%	18,5	17,3	-1,6%
Aandelen -15%	-27,0	-5,7	-3,4%	-31,4	-8,7	-2,9%

Verzekeringstechnische risico’s

Het vereiste kapitaal voor verzekeringstechnische risico’s wordt met name gedreven door het royementsrisico (vervalrisico). Het royementsrisico betreft een onverwachte stijging van de afkoop en het premie vrijmaken van verzekeringspolissen. Het afkopen en premie vrijmaken van verzekeringspolissen heeft voor Monuta namelijk een negatieve impact op het aanwezig vermogen. Onder het standaardmodel van Solvency II dient voor royementsrisico onder andere kapitaal te worden aangehouden voor het geval dat 40% van de verzekeringspolissen wordt afgekocht of premie vrijgemaakt. Omdat Monuta nog een relatief jonge verzekeringsportefeuille heeft, heeft dit scenario van Solvency II een grote impact voor Monuta. De praktijk leert dat het onnatuurlijke verval (afkopen en premievrij maken) in de portefeuille van Monuta slechts beperkt is. Echter, Monuta heeft onder het standaardmodel van Solvency II nauwelijks mogelijkheden om het vereist kapitaal voor royementsrisico te beperken.

Het vereiste kapitaal voor kortlevenrisico is voor het geval dat de verzekeringspopulatie van Monuta korter leeft dan verwacht. In een dergelijk scenario ontvangt Monuta minder verzekeringspremies én moet zij eerder het verzekerd kapitaal uitkeren. Dit heeft uiteraard een negatieve impact op het aanwezige vermogen van Monuta. Het catastroferisico is daarbij ook een vorm van kortlevenrisico, maar dan veroorzaakt door incidentele gebeurtenissen. Monuta ziet het kortleven- en catastroferisico als een inherent risico behorende bij haar kernactiviteiten. Monuta is daarom bereid dit risico te accepteren zolang het haar financiële positie niet in gevaar brengt. Het vereiste kapitaal voor kostenrisico betreft een stijging van de bedrijfskosten als gevolg van inflatie óf een minder efficiënte bedrijfsvoering. Het kostenrisico beheerst Monuta door een zorgvuldige sturing van de bedrijfskosten én middels het doorvoeren van procesverbeteringen. Omdat de verzekeringsportefeuille van Monuta normaal gesproken zal groeien, zal het vereiste kapitaal van het verzekeringstechnische risico naar verwachting toenemen. Echter, dit jaar is mede door de verkoop van de Duitse portefeuille het verzekeringstechnische risico afgenomen. Mede middels een adequate én eerlijke prijsstelling van nieuwe productie, zorgt Monuta ervoor dat zij ook in de toekomst over voldoende vermogen blijft beschikken.

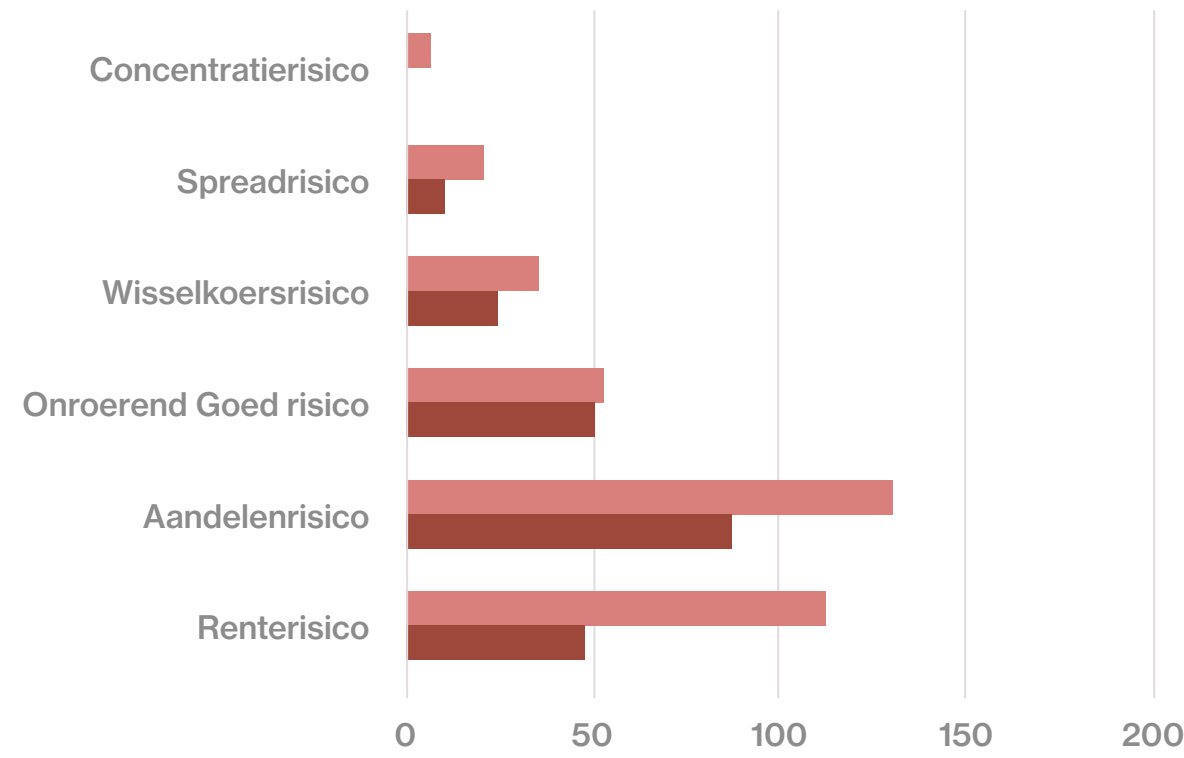
Vereist Kapitaal verzekeringstechnische risico's in € mln.

Marktrisico's

Het vereiste kapitaal voor marktrisico is in 2022 gedaald, dit zowel door externe factoren (marktomstandigheden) als door risicomitigerende maatregelen. Het vereiste kapitaal voor aandelenrisico is fors afgenomen. De voornaamste reden hiervan is een méér gunstige Symmetrical Adjustment, zoals wordt voorgeschreven vanuit Europese wetgeving. Daarnaast is het renterisico aanzienlijk afgenomen. De oorzaak hiervan is dat Monuta medio 2022 de afdekking van het renterisico verder heeft verhoogd, dit mede naar aanleiding van de uitkomsten van een uitgevoerde Asset & Liability Management Studie. Monuta heeft eerder al een verzekeringsproduct geïntroduceerd, waarbij de polishouder meedeelt in het renterisico. Dit verzekeringsproduct zal Monuta ook helpen om het renterisico verder te beheersen.

Vereist Kapitaal marktrisico in € mln.

Het vereiste kapitaal voor het wisselkoersrisico is gedaald, omdat de blootstelling naar aandelen genoteerd in vreemde valuta door de gedaalde aandelenkoersen is afgenomen. Tot slot valt op dat het tegenpartijkredietrisico is afgenomen. Monuta is vanaf maart 2022 begonnen met het opbouwen van een hypotheekportefeuille (middels participaties in een hypotheekfonds). Deze hypotheek hebben, mede vanwege de hoge kwaliteit van het onderpand, een minder hoog gemeten tegenpartijkredietrisico dan geldmarktfondsen en liquide middelen van waaruit de hypotheek zijn gefinancierd.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

in €, voor resultaatbestemming

Immateriële vaste activa (1)

Een overzicht van de immateriele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Software	Goodwill	Totaal
Aanschaffingen	27.201.464	7.940.678	35.142.412
Cum. afschrijving	-26.565.063	-7.715.204	-34.280.267
Stand per begin boekjaar	636.401	225.474	861.875
Investeringsen	447.700	23.085	470.785
Desinvesteringsen	-447.700	-7.527.254	-7.974.954
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringsen	100.047	7.527.254	7.627.301
Afschrijvingen	-377.226	-56.451	-433.677
Mutaties	-277.179	-33.365	-310.544
Stand per einde boekjaar	359.222	192.109	551.331
	Aanschaffings-waarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2022
Software	27.201.465	-26.842.243	359.222
Goodwill	436.509	-244.400	192.109
	27.637.974	-27.086.643	551.331

De goodwill is betaald bij de verwerving van verzekeringsportefeuilles en bij de overname van diverse uitvaartbedrijven en wordt afgeschreven op basis van een economische levensduur van 10 tot 20 jaar.

De software is betaald bij aankoop en intern doorontwikkeld door de eigen afdeling ICT. Afschrijving vindt plaats op basis van een economische levensduur tussen de 3 en 5 jaar.

	2022
Aansluiting afschrijvingslast verloopoverzicht met winst- en verliesrekening	
Afschrijvingslast als onderdeel van acquisitiekosten (noot 17)	5.434
Afschrijvingslast als onderdeel van de beheerkosten (noot 17)	43.134
Asfchrijvingskosten immateriële vaste activa (noot 26)	134.538
Overhead onderdeel acquisitiekosten en beheerkosten (noot 17) en ander kosten overhead (onderdeel technische rekening uitvaartgroep); doorbelaste kosten	250.571
Afschrijvingslast verloopoverzicht	433.677

Beleggingen (2)

Een overzicht van de beleggingena is onderstaand opgenomen:

	Boekwaarde begin boekjaar	Verhogingen Aankopen	(Koers)resultaten en resultaat deelnemingen ^a	Verkopen Aflossingen Afschrijvingen	Boekwaarde einde boekjaar
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	84.257.629	4.805.231	-5.123.734	0	83.939.126
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	1.151.352.102	1.790.010.875	-100.202.140	-1.854.782.175	986.378.662
Derivaten	24.525.527	0	118.976.885	23.332.656	166.835.068
Obligaties	623.937.223	456.984.316	0	-391.426.340	689.495.199
Vorderingen uit hypothecaire leningen	1.273.086	0	0	-33.685	1.239.401
Vorderingen uit andere leningen	265.652.136	67.101.983	0	-71.353.366	261.400.753
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	6.119.699	0	1.229.101	-1.217.859	6.130.941
	2.157.117.402	2.318.902.406	14.880.112	-2.295.480.772	2.195.419.149

a) Aansluiting koersresultaten met winst- en verliesrekening

Opbrengst uit beleggingen (noot 12)	
1. Rente derivaten	2.077.512
2. Gerealiseerde koersresultaten	-49.458.806
Niet gerealiseerde winst op beleggingen (noot 13)	0
Niet gerealiseerd verlies op beleggingen (noot 19)	-274.739.357
Opbrengst beleggingen (technische rekening uitvaartgroep)	-1.764.158
Andere lasten (noot 29); koersresultaat Monuta Voorzieningsfonds B.V.	-4.267.619
Resultaat uit deelnemingen (noot 31)	1.229.101
	-326.923.327
(Koers)resulaten beleggingen en resultaat deelenmingen (verloopoverzicht hierboven)	14.880.112
Koersresultaten derivaten (onder de langlopende schulden)	--341.803.440
	-326.923.327

De terreinen en gebouwen betreffen het hoofdkantoor (€ 8,0 mio; 31 12-2021: € 8,0 mio), crematoria bij de verzekeraar (€ 40,8 mio; 31-12-2021: € 42,3 mio) en uitvaartcentra en crematoria van het uitvaartbedrijf (€ 35,2 mio, 31-12-2021: € 34,0 mio). De taxaties zijn opgemaakt in overeenstemming met de van toepas-sing zijnde International Valuation Standards (IVS), opgesteld en onderhouden door de International Valuation Sandards Council en/of de geldende verplichte taxatie standaarden en richtlijnen in de RICS Taxatie - Professionele Standaarden ("Red Book"), voor de uitvoering en levering van taxties zoals voorgeschre-ven door de Royal Institution of Chartered Surveyor (PS1).

Het bedrijfspand wordt tenminste eenmaal per 3 jaar getaxeerd. Afhankelijk van ontwikkelingen in de vastgoedmarkt beoordeelt Monuta ieder jaar of er een hertaxatie moet worden uitgevoerd. De meest recente taxatie van het hoofdkantoor heeft plaatsgevonden op 14 februari 2022, opgemaakt door NAI Netherlands in opdracht van Monuta Verzekeringen N.V. veronderstellingen zijn de huurwaarde van € 104/m2 , netto aanvangsrendement o markthuur 7,5%, waarde per 31 december 2021 € 1.061/m2, 85% verhuur aan Monuta Holding N.V. Hierbij loopt het contract met Monuta Holding N.V. tot 31-12-2027.

De terreinen en gebouwen betreffen daarnaast de panden welke in gebruik zijn als uitvaartcentrum, begraafplaats en/of crematorium. De panden worden tenminste eenmaal per 3 jaar getaxeerd. Afhankelijk van ontwikkelingen in de vastgoedmarkt beoordeelt Monuta ieder jaar of er een (volledige) hertaxatie moet worden uitgevoerd. De meest recente taxaties hebben plaatsgevonden in de periode november 2022 tot en met maart 2023, opgemaakt door NAI Netherlands (uitvaartcentra en begraafplaatsen) en TDN Taxaties v.o.f. (crematoria) in opdracht van Monuta Holding N.V. De taxatiemethodiek betreft de BAR/NAR-methode (hoofdmethode; met name uitvaartcentra) en de discounted cash flow (DCF; uitvaartcentra met positieve cash flow, begraafplaatsen en crematoria) methode (tweede methode voor toetsing als de hoofd-methode niet kan worden toegepast). De marktwaarde is bepaald met behulp van de netto aanvangsrendementmethode (NAR).

Hierbij is markthuur vastgesteld per object op basis van kwaliteit, indeelbaarheid en exploitatiemogelijkheid van de onderscheiden ruimten en functies. Bij de DCF methode wordt de contante waarde van alle netto-kasstromen over de beschouwperiode berekend. De kapitaallastberekening is uitgevoerd op basis van een annuïteitentermijn van 20 jaar en een rentevoet van 5,5% (31-12-2021: 4,5%). De rentabiliteitswaarde berekening is gekapitaliseerd op basis van een rendementseis die is opgebouwd uit een risico-vrije rente (10 jarig Nederlandse staats-obligaties (8 kwartaal-gemiddeld), marktrisico premie (5,5%, waarbij rekening is gehouden met de ontwikkeling van het sterftecijfer en de beperkte toetredingsmogelijkheden) en small firm premium (sterk object afhankelijk en separaat vastgesteld op basis van de exploitatierisico's)).

De aandelen, aandeelbewijzen en andere niet vast-rentende waardepapieren betreffen:

- participaties in aandelenbeleggingsfondsen (€ 242,8 mio; 31-12-2021: € 282,2 mio) met een Europees paspoort, die onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank. Ook de obligaties die zijn belegd in obligatiebeleggingsfondsen zijn gericht op fondsen met een Europees paspoort, die onder toezicht staan van de Europese Centrale Bank. Daarnaast wordt een klein deel belegd in pacific en emerging markets, waarbij het doel is om MSCI Emerging Markets Free Net benchmark te volgen. Vanaf het jaar 2021 wordt geparticipeerd in een aandelenfonds dat belegd in wereldwijde aandelen, waarvan de fondsvoluta in US dollars luidt (€ 210,7 mio). Het valutarisico wordt voor 75% middels valutaderivaten afgedekt.
- participaties in een drietal vastgoedfondsen (Office, Residence en Retail fund; € 155,5 mio; 31-12-2021: € 157,6 mio). Alle fondsen staan open voor institutio-nele beleggers. Het vastgoed in de drie fondsen betreft Nederlands vastgoed.
- participaties in een vijftal geldmarktfondsen (€ 293,3 mio; 31-12-2021: € 688,9 mio)) die aangehouden worden ten behoeve van mogelijke collateral verplichtingen.
- vanaf het jaar 2022 participeert Monuta in het ASR Mortgage Fund (€ 276,3 mio; 31-12-2021 € 0,0 mio). Het betreft een deelname in het "non-NHG Subfund. De berekening van de marktwaarde van het hypotheekfonds is gebaseerd op de toekomstige kasstromen gebaseerd op een interne berekening van ASR Vermogensbeheer.

	Boekwaarde begin boekjaar	Verhogingen Aankopen	(Koers) resultaten	Verkopen Aflossingen Afschrijvingen	Boekwaarde einde boekjaar
Interest swaps met positieve waarde	23.804.789	0	129.264.660	7.341.259	160.410.709
Interest swaps met negatieve waarde	-4.938.330	0	-341.803.440	16.048.568	-330.693.201
Valutatermijncontract met positieve waarde	720.739	0	-10.287.776	15.991.395	6.424.358
	19.587.198	0	-222.826.555	39.381.223	-163.858.135

Toevoegen toelichting derivaten:
Monuta houdt met ingang van het jaar 2021 derivaten aan voor het afdekken van rente- en valutarisico's. Opgetreden verschillen in de reële waarde van de derivaten worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt. De derivaten betreffen “central cleared” transacties op basis van gestandaardiseerde contracten. De derivaten worden dagelijks gewaardeerd en het verschil in waardering wordt dagelijks als “cash collateral” met de tegenpartij uitgewisseld. Het tegenpartij risico is daardoor minimaal. Om het risico dat Monuta of en haar tegenpartijen niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen verder te reduceren is een “inital margin” van toepassing.

De interest swaps hebben voor het hele bedrag een looptijd langer dan een jaar. De valutatermijncontracten zijn kortlopend.

Derivaten naar soort

	Activa	31-dec-22 Verplichtingen	Saldo	Activa	31-dec-21 Verplichtingen	Saldo
Rentederivaten	160.410.707	330.693.200	-170.282.493	23.804.788	4.938.330	18.866.458
Valutatermijncontracten	6.424.358	-	6.424.358	720.739	-	720.739
	166.835.065	330.693.200	-163.858.135	24.525.527	4.938.330	19.587.197

Analyse derivatenbeleggingen eigen rekening naar nominaal bedrag van de onderliggende waarde en reële waarde

	31-dec-22			31-dec-21		
	Nominale waarde	Reële waarde activa	Reële waarde verplichting	Nominale waarde	Reële waarde activa	Reële waarde verplichting
Rentederivaten	1.963.420.000	160.410.707	330.693.200	1.695.178.000	23.804.788.	4.938.330
Valutatermijncontracten	121.600.000	6.424.358	-	139.200.000	720.739	-

Looptijd van de derivaten per 31 december 2022

Nominale waarde	< 5 jaar	31-dec-22 > 5 en < 20 jaar	> 20jaar	< 5 jaar	31-dec-21 > 5 en < 20 jaar	> 20jaar
Rentederivaten activa	235.000.000	514.000.000	328.250.000	105.000.000	262.000.000	1.136.528.000
Rentederivaten passiva	12.000.000	62.100.000	812.070.000	12.000.000	55.100.000.	124.550.000
	247.000.000	576.100.000	1.140.320.000	117.000.000	317.100.000	1.261.078.000

Reële waarde

Rentederivaten activa	19.120.182	109.044.171	32.246.354	910.433	3.080.401	19.813.954
Rentederivaten passiva	-1.488.772	-17.688.846	-311.515.582	-95.199	-1.038.228.	-3.804.903
	17.631.410	91.355.325	-279.269.228	815.234	2.042.173	16.009.051

De valutatermijncontracten lopen allemaal af in 2023

De rentederivaten worden geswapt tegen Euribor 6 maands swap-rentecurve

De obligaties bestaan uit staatsobligaties (€ 561,6 mio; 31-12-2021: € 476,3 mio) en bedrijfsobligaties (€ 127,9mio; 31-12-2021: € 147,7 mio).

Meer dan 96% van de obligaties en vorderingen uit andere leningen hebben een A rating of hoger.

De marktwaarde van de aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren is gebaseerd op de netto-

vermogenswaarde van het fonds waarin Monuta deelneemt.

De marktwaarde van de obligaties is gebaseerd op de beurswaarde.

De berekening van de marktwaarde van vorderingen uit andere leningen is gebaseerd op de toekomstige kasstromen

rekening houdend met resterende looptijd, interestpercentage en opslagen behorend bij het type lening en debiteur.

De modified duration van de obligaties bedraagt 13 jaar (2021: 10 jaar) en van de onderhandse leningen 20 jaar (2021: 16 jaar).

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

in €, voor resultaatbestemming

	Marktwaaarde 31 dec 2022	Historische/ geamortiseerde kostprijs	Marktwaaarde 31 dec 2021	Historische/ geamortiseerde kostprijs
Terreinen en gebouwen eigen gebruik	83.939.126	68.974.471	84.257.629	64.513.937
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	986.378.662	1.019.857.709	1.151.352.102	1.084.629.009
Derivaten	166.835.068	1.604.286	24.525.527	4.968.485
Obligaties	574.954.199	689.495.199	647.700.702	623.937.223
Vorderingen uit hypothecaire leningen	1.239.400	1.239.401	1.273.086	1.273.086
Vorderingen uit andere leningen	192.931.501	261.400.753	302.721.524	265.652.136
	2.006.277.957	2.042.571.819	2.211.830.570	2.044.973.876

In onderstaande tabel zijn de beleggingen opgenomen die worden gewaardeerd tegen reële waarde. Per beleggingscategorie wordt aangegeven op basis van welke methode de boekwaarde is afgeleid.

	31 dec 2022			
	Over the counter	Netto- vermogens- waarde beleg- gingsfonds	Onafhankelijke taxaties	Stichtings- kosten
Terreinen en gebouwen eigen gebruik	0	0	74.396.224	9.542.902
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	0	986.378.662	0	0
Derivaten	166.835.068	0	0	0
	166.835.068	986.378.662	74.396.224	9.542.902

	31 dec 2021			
	Over the counter	Netto- vermogens- waarde beleg- gingsfonds	Onafhankelijke taxaties	Stichtings- kosten
Terreinen en gebouwen eigen gebruik	0	0	70.034.991	14.222.638
Aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	0	1.151.352.102	0	0
Derivaten	24.525.527	0	0	0
	24.525.527	1.151.352.102	70.034.991	14.222.638

Vorraden en onderhanden werk (3)

Voorraad

Voorraad uitvaartbenodigdheden	514.211	535.226
Voorziening op voorraden	-6.321	-6.321
	507.890	528.905

Vorderingen (4)

Vorderingen uit directe verzekeringen

Debiteuren *	15.577.097	17.415.845
Voorziening dubieuze debiteuren	-287.417	-191.671
	15.289.680	17.224.174

* De premieprolongatie (€ 12,1 mio; 2021: € 14,2 mio) van januari 2023 is eind 2022 reeds verwerkt en daardoor verantwoord, waardoor zowel de debiteuren-positie als vooruitontvangen bedragen hoog zijn. Evenals per eind boekjaar 2021.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Vennootschapsbelasting	14.866.878	6.478.243
	14.866.878	6.478.243

Overige vorderingen

Saldi tussenpersonen	365.251	2.547.063
Voorziening wegens oninbaarheid saldi tussenpersonen	-71.412	-296.080
Debiteuren uitvaarten en nog te factureren uitvaarten	10.237.247	10.855.324
Voorziening wegens oninbaarheid debiteuren uitvaarten	-414.440	-368.425
Te vorderen van franchisenemers	1.654.310	1.250.717
Vooruitbetaalde bedragen	1.297.339	1.421.896
Vordering in het kader van onderpand derivaten	162.495.736	0
Overige vorderingen	2.049.631	1.401.873
	177.613.662	16.812.368

Overige activa (5)

	2022
Actieve belasting latentie	
Stand per begin boekjaar	3.369.240
Mutaties boekjaar	57.508.939
Stand per einde boekjaar	60.878.179

	31 dec 2022	31 dec 2021
Verschillen tussen boekhoudkundige en fiscale waardering		
Beleggingen	57.764.453	61.121
Verliesverrekening (oude fiscale eenheid Monuta Holding)	2.857.975	2.857.975
Overige posten	255.751	450.144
	60.878.179	3.369.240

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Materiële vaste activa	Activa in ontwikkeling	Totaal
Aanschaffingen	26.318.078	1.894.162	28.212.242
Cum. afschrijving	-19.590.560	0	-19.590.562
Stand per begin boekjaar	6.727.518	1.894.162	8.621.681
Investeringen	2.943.835	-1.707.584	1.236.251
Desinvesteringen	-4.121	0	-4.121
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen	-1.467.306	0	-1.467.306
Mutaties	1.472.408	-1.707.584	-235.176
Stand per einde boekjaar	8.199.927	186.578	8.386.505

	Aanschaffings- waarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2022
Materiële vaste activa	29.257.794	-21.057.867	8.199.927
Activa in ontwikkeling	186.578	0	186.578
	29.444.372	-21.057.867	8.386.505

	2022
Aansluiting afschrijvingslast verloopoverzicht met winst- en verliesrekening	
Afschrijvingslast als onderdeel van acquisitiekosten (noot 17)	-4.240
Afschrijvingslast als onderdeel van de beheerkosten (noot 17)	-33.652
Asfchrijvingskosten immateriële vaste activa (noot 26)	1.479.865
Overhead onderdeel acquisitiekosten en beheerkosten (noot 17) en ander kosten overhead (onderdeel technische rekening uitvaartgroep); doorbelaste kosten	25.333
Afschrijvingslast verloopoverzicht	1.467.306

	31 dec 2022	31 dec 2021
Liquide middelen	52.738.460	204.157.940
	52.738.460	204.157.940

Liquide middelen zijn inclusief de gelden bij State Street welke tijdelijk in het depot staan. Alle liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

Eigen vermogen (6)

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Agio	Herwaarde- ringsreserve	Wettelijke reserves	Overige reserves	Resultaat boekjaar
Stand per begin boekjaar	11.344.506	1.776.216	19.380.518	5.127.760	536.651.596	16.759.071
Vermogensmutatie	0	0	0	1.301.765	-1.301.765	0
Resultaatbestemming	0	0	0	0	16.759.071	-16.759.071
Resultaat boekjaar	0	0	-2.759.324	0	2.759.324	-216.669.821
Stand per einde boekjaar	11.344.506	1.776.216	16.621.194	6.429.525	554.868.226	-216.669.821

	Totaal
Stand per begin boekjaar	591.039.667
Vermogensmutatie	0
Resultaatbestemming	0
Resultaat boekjaar	-216.669.821
Stand per einde boekjaar	374.369.846

Gestort en opgevraagd kapitaal

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 45.378.022, bestaande uit 100 miljoen gewone aandelen van € 0,45378 nominaal. Er zijn 25 miljoen gewone aandelen geplaatst en volgestort.

De wettelijke reserve is gevormd uit hoofde van de ontwikkeling van software en de opgebouwde vrije reserves uit minderheidsdeelnemingen.

Solvency II

Het vereiste eigen vermogen van Monuta Verzekeringen N.V. bedraagt per 31 december 2022 € 483 mio (2021: € 595 mio). Het aanwezig eigen vermogen bedraagt per 31 december 2022 € 916 mio (2021: € 984 mio). De solvency II-ratio bedraagt zodoende 190% (2021: 165%). Het beleid van Monuta is gericht op handhaving van de solvency II-ratio boven een minimumniveau van 145%. De Solvency II-ratio van Monuta Holding N.V. bedraagt 187% (2021: 162%).

Bedragen * € 1 mio	31 dec 2022	31 dec 2021
Eigen vermogen Monuta Verzekeringen N.V.	379	591
Impact vastrentende waarden naar marktwaarde	-188	56
Impact voorziening naar SII grondslagen	911	474
Impact mutatie latente belastingverplichtingen	-186	-137
Aanwezig eigen vermogen tbv SII	916	984

Technische voorzieningen (7)

Technische voorzieningen

Technische voorziening voor niet-verdiende premies	4.215.221	4.258.886
Technische voorziening voor levensverzekeringen en natura-uitvaartverzekering	1.695.054.371	1.677.836.107
Overlopende acquisitiekosten	-104.572.995	-135.488.475
	1.594.696.597	1.546.606.518
Overige technische voorzieningen	-3.153	-4.510
Totaal	1.594.693.444	1.546.602.008

Toereikendheidstoets

De boekwaardevoorziening (€ 1.699 mio) na aftrek van de geactiveerde eerste kosten (€ 104 mio) bedraagt € 1.595 mio. De marktwaardevoorziening is gelijk aan € 683 mio. Dat resulteert in € 912 mio toetsmarge. Na verhoging met de overwaarde van de bijbehorende beleggingen (€ -189 mio) resulteert een toetsmarge van € 723 mio (2021: € 530 mio). De boekwaardevoorziening is hiermee ruimschoots toereikend conform RJ605.

Technische voorziening gesplitst naar productgroepen (bedragen * € 1.000)

	31 dec 2022	31 dec 2021
Uitvaartverzekeringen geld winstdelend	269.983	264.884
Uitvaartverzekeringen geld niet-winstdelend	716.491	743.317
Uitvaartverzekeringen pakket	603.361	533.269
Niet gemodelleerd	4.858	5.132
	1.594.693	1.546.602

Mutatie technische voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering:

	2022	2021
Stand per begin boekjaar	1.677.836.107	1.552.688.318
Toename:		
Netto premies / koopsommen	157.030.591	151.964.523
Toegevoegde intrest	51.896.800	49.257.475
	208.927.391	201.221.998
Afname:		
Verkoop Duitsland (nettovoorziening en adm kosten voorziening)	-114.814.576	0
Vrijval technische voorziening	-76.894.551	-76.074.209
	-191.709.127	-76.074.209

Stand per einde boekjaar	1.695.054.371	1.677.836.107
--------------------------	---------------	---------------

Mutatie overlopende acquisitiekosten

	2022	2021
Stand per begin boekjaar	-135.488.475	-139.448.888
Activering	-9.099.775	-9.788.528
Afschrijving / royement	13.115.980	13.748.941
Verkoop Duitse portefeuille	26.899.275	0
Stand per einde boekjaar	-104.572.995	-135.488.475

De overlopende acquisitiekosten hebben een overwegend langlopend karakter.

Mutatie overige technische voorzieningen:

	2022	2021
Stand per begin boekjaar	-4.510	-6.395
Activering	0	0
Afschrijving	1.357	1.885
Stand per einde boekjaar	-3.153	-4.510

De overige technische voorzieningen betreffen de voorziening voor rentestandkorting.

De voorziening voor rentestandkorting is afgenomen door de verdere daling van het gemiddelde U-rendement.

De in de verzekeringscontracten opgenomen rentedeling omvat overrentedeling en rentestandkorting, waarbij garanties afgegeven kunnen zijn met betrekking tot gegarandeerde rentepercentages of waardevastheid van bepaalde diensten pakketten. De verzekeringscontracten kunnen worden afgesloten met de keuzemogelijkheden optierecht of indexatie.

De technische voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.
De technische voorziening voor niet verdiende premies heeft een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorzieningen (8)

	2022	2022
	Voorziening voor belastingen	Overige voozieningen
Stand per begin boekjaar	130.828.936	2.036.375
Mutatie boekjaar	-22.989.862	198.165
Stand per einde boekjaar	107.839.074	2.234.540

Voorziening voor belastingen	31 dec 2022	31 dec 2021
Verschillen tussen boekhoudkundige en fiscale waardering		
Beleggingen	85.296.607	107.767.948
Technische voorziening voor levensverzekeringen en natura-uitvaartverzekeringen	2.639.593	2.699.659
Overlopende acquisitiekosten	19.708.439	19.866.587
Overige posten	194.435	494.742
	107.839.074	130.828.936

De voorziening voor belastingen heeft overwegend een langlopend karakter, derhalve is geen onderscheid gemaakt naar een kort- en langlopend deel.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen betreffen de voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen. Deze heeft betrekking op de voorziening voor nog uit te betalen jubileumuitkeringen en de voorziening langdurig zieken.

Bij de berekening van de voorziening voor jubileumuitkeringen zijn met betrekking tot de contante waarde van de nog toe te kennen jubileumuitkeringen de volgende actuariële grondslagen gehanteerd:

- Discontovoet	3,0%	3,0%
- Toekomstige salarisstijging jonger dan 35 jaar	6,1%	6,1%
- Toekomstige salarisstijging jonger dan 45 jaar	5,1%	5,1%
- Toekomstige salarisstijging jonger dan 55 jaar	3,0%	3,0%
- Toekomstige salarisstijging ouder/gelijk aan 55 jaar	3,0%	3,0%
- Overlevingstafels	Prognosetafel	Prognosetafel
	2010-2060 (jaar 2012)	2010-2060 (jaar 2012)

De voorziening voor jubileumuitkeringen heeft overwegend een langlopend karakter, derhalve is geen onderscheid gemaakt naar een kort- en langlopend deel.
De voorziening voor langdurig zieken heeft een maximale looptijd van 2 jaar.

Langlopende schulden (9)

Een overzicht van de langlopende schulden is onderstaand opgenomen:

Schulden aan kredietinstellingen	Hypothecaire lening Rabobank	Lening o/g krediet-instellingen	Investerings-faciliteit	Totaal
Stand per begin boekjaar	2.046.062	0	2.040.000	4.086.062
Opname lening	1.875	0	3.380.000	3.381.875
Mutaties boekjaar	0	0	0	0
Kortlopend deel	-178.938	0	-328.125	-507.063
Stand per einde boekjaar	1.868.999	0	5.091.875	6.960.874

Overige langlopende schulden

	Stortingen inhuur en onderhoud graven	Storting deposanten	Derivaten	Totaal
Stand per begin boekjaar	9.737.168	50.693.104	4.938.330	65.368.602
Mutaties boekjaar	572.626	-2.372.189	325.754.872	325.955.309
Totaal mutaties	572.626	-2.372.189	325.754.872	325.955.309
Stand per einde boekjaar	10.309.794	48.320.915	330.693.202	389.323.911

	31 dec 2022	31 dec 2021
Recapitulatie langlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	6.960.874	4.086.062
Stortingen inhuur en onderhoud graven, storting deposanten en derivaten	389.323.911	65.368.602
Stand per einde boekjaar	396.284.785	69.454.664

De rubricering van schulden met een looptijd van meer dan een jaar naar rentepercentages respectievelijk naar resterende looptijd en aflossingsdata luidt:

	31 dec 2022	31 dec 2021
Rentepercentages:		
<3 %	340.741.497	27.203.698
van 3% tot 4%	25.585.238	27.289.493
van 4% tot 5%	24.199.875	8.410.104
van 5% tot 6%	5.845.836	6.337.042
van 6% tot 7%	182.339	214.327
Totaal	396.284.785	69.454.664
Aflossingen:		
van 1 tot 5 jaar	7.094.723	3.698.383
meer dan 5 jaar	389.190.062	65.756.281
Totaal	396.284.785	69.454.664

Hypothecaire lening Rabobank
In 2021 heeft de Coöperatieve Rabobank U.A. een drietal geldleningen verstrekt aan Exploitatiemaatschappij Oud Kralingen B.V. (50% deelneming) van totaal € 4.450.000: een geldlening van € 1.860.000 (A), een geldlening van € 1.240.000 en een geldlening van € 1.350.000 (C), allen met een depotrekening

- (A) Het geleende bedrag wordt in delen afgelost op basis van een looptijd van 120 maanden. Aflossing is lineair en bedraagt € 17.223 per maand. De te betalen rente is voor 10 jaar vastgelegd tegen 2,30% per jaar;
- (B) Het geleende bedrag heeft een looptijd van 120 maanden en wordt in één keer afgelost op de laatste werkdag van de periode (aflossingsvervaldag). De te betalen rente is voor 10 jaar vastgelegd tegen 2,30% per jaar;
- (C) Het geleende bedrag wordt in delen afgelost op basis van een looptijd van 120 maanden. Aflossing is lineair en bedraagt € 12.500 per maand. De eerste aflossing vindt plaats 12 maanden na de ingangsdatum van de lening (aflossingstermijn is 108 maanden). De te betalen rente is voor 10 jaar vastgelegd tegen 2,30% per jaar.

- Aan de Rabobank zijn inzake de verstrekte leningen de volgende zekerheden verstrekt:
- Een hypotheekrecht op hypothecaire onderpanden voor een bedrag van € 5.500.000 te vermeerderen met € 1.924.999 voor renten, vergoedingen, boeten en kosten;
 - Een pandrecht op alle zaken die bestemd zijn of zullen worden om het onderpand duurzaam te dienen;
 - Een pandrecht op alle zaken die van het onderpand worden losgemaakt;
 - Een pandrecht op alle huidige en toekomstige bedrijfsmiddelen;
 - Een pandrecht op alle huidige en toekomstige voorraden;
 - Een pandrecht op alle huidige en toekomstige rechten/vorderingen.

- Met de Rabobank zijn de volgende convenanten overeengekomen:
- Er mag niet meer dan 100% van de netto winst worden uitgekeerd als dividend. Hieraan is voldaan doordat er geen dividend is uitgekeerd;
 - Er mag aan anderen ook alleen tot 100% van de netto winst worden uitgekeerd voor wat betreft betalingen, niet zijnde dividend, maar die daarvoor in de plaats zouden kunnen zijn gekomen (zoals uitgeven cumprefs). Dit heeft niet plaatsgevonden;
 - Een en ander geldt voor de opgetelde cijfers van beide partijen (Exploitatiemaatschappij Oud Kralingen B.V. en Monuta van der Spek B.V.). Hieraan is voldaan omdat er geen uitkeringen hebben plaatsgevonden;
 - Het gezamenlijke solvabiliteitsratio van Exploitatiemaatschappij Oud Kralingen B.V. en Monuta van der Spek B.V. moet minimaal 35% bedragen. Bij niet nakomen van de afspraken zoals opgenomen in de convenanten is de financiering meteen opeisbaar.

Investeringsfaciliteit Rabobank
In 2021 heeft de Coöperatieve Rabobank U.A. een investeringsfaciliteit verstrekt van totaal € 3.500.000 aan Monuta Vastgoed Beheer B.V. De looptijd van de investeringsfaciliteit is tot 1 mei 2023. In 2022 heeft de Coöperatieve Rabobank een tweede investeringsfaciliteit verstrekt van totaal € 3.500.000 aan Monuta Vastgoed Beheer B.V. De looptijd is tot 1 oktober 2024.

De rente bestaat uit het gemiddelde van het in een kalendermaand vastgestelde 1-maands EURIBOR tarief en een opslag van op dit moment 1,45%-punt. De verschuldigde rente wordt achteraf berekend en moet betaald worden op de eerste dag van de periode daarna. Daarnaast is er over het niet gebruikte deel een bereidstelling provisie van 0,50% per jaar verschuldigd.

Na uiterlijk 2 jaar worden de investeringsfaciliteiten omgezet in een lening, die ingaat op de dag dat de faciliteit eindigt. De lening mag uitsluitend gebruikt worden voor de terugbetaling van het opgenomen bedrag onder de investeringsfaciliteit. Het geleende bedrag wordt in gelijke delen afgelost op basis van een looptijd van 8 jaar. De rente wordt vastgesteld op de dag dat de geldlening wordt opgenomen.

Aan de Rabobank zijn inzake de verstrekte leningen de volgende zekerheden verstrekt:

- Een hypotheekrecht op hypothecaire onderpanden voor een bedrag van € 12.000.000 te -vermeerderen met € 4.200.000 voor renten, vergoedingen, boeten en kosten;
- Een pandrecht op alle zaken die bestemd zijn of zullen worden om het onderpand duurzaam te dienen;
- Een pandrecht op alle zaken die van het onderpand worden losgemaakt;
- Een pandrecht op alle huidige en toekomstige bedrijfsmiddelen;
- Een pandrecht op alle huidige en toekomstige voorraden;
- Een pandrecht op alle huidige en toekomstige rechten/vorderingen.

Met de Rabobank zijn de volgende convenanten overeengekomen:

1. Er mag geen dividend uitgekeerd worden. Tevens aan anderen geen betalingen die daarop lijken. Wel aan anderen, die door de Rabobank aangesproken kunnen worden om de verplichtingen uit de overeenkomst na te komen;
2. Er mogen geen nieuwe financiële verplichtingen bij anderen aangegaan worden;
3. Het Solvabiliteitsratio moet minimaal 25% zijn.

Bij niet nakomen van de afspraken zoals opgenomen in de convenanten is de financiering meteen opeisbaar.

Stortingen inhuur en onderhoud graven

Deze post betreft de vooruitontvangen bedragen voor de huur en het onderhoud van graven van Begraafplaats Rustoord te Nijmegen, Oud Eik en Duinen te Den Haag en Schifferheide te Kerkrade. Jaarlijks valt een deel van de vooruitontvangen stortingen inhuur en onderhoud graven ter zake van Rustoord en Schifferheide vrij ten gunste van het resultaat. De Begraafplaats Oud Eik en Duinen sluit overeenkomsten, waaruit onder andere de plicht tot het altijddurend onderhoud van bepaalde graven op de begraafplaats Oud Eik en Duinen te Den Haag volgt. Deze verplichting alsmede de terzake ontvangen vergoedingen zijn door de vennootschap overgedragen aan Humator B.V.

Stortingen deposanten

Dit betreft depositostortingen. Van de deposito's is de looptijd onbekend. Het moment van uitkeren is afhankelijk van het moment van overlijden.

Derivaten

Zie toelichting op de geconsolideerde balans onder sub 2. beleggingen.

Kortlopende schulden (10)

	31 dec 2022	31 dec 2021
Schulden uit directe verzekeringen		
Uitkeringen	10.147.697	10.177.675
	10.147.697	10.177.675
Aflossingverplichtingen		
Vrijval uit storting inhuur en onderhoud graven	636.654	596.097
Aflossingsverplichting kredietinstelling	507.063	178.938
	1.143.717	775.035
Vooruitontvangen bedragen		
Vooruitontvangen premies	17.485.756	19.153.743
	17.485.756	19.153.743
Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	6.784.304	6.641.373
	6.784.304	6.641.373
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Vennootschapsbelasting	78.456	196.319
Te betalen omzetbelasting	313.468	81.838
Loonheffing	1.992.813	2.464.236
Premies sociale verzekeringen	127.610	175.058
	2.512.347	2.917.451
Schulden ter zake van pensioenen		
Pensioenen	0	701.461
	0	701.461
Overige schulden		
Nog te betalen aan tussenpersonen	2.803.833	5.704.860
Nog uit te keren deposito's	2.972.841	2.488.922
Te betalen vakantiegeld en -toeslag	2.656.228	2.466.680
Nog te ontvangen inkoopfacturen uitvaarten	391.515	2.158.385
Te betalen afvloeingskosten *	372.834	449.615
Te betalen bonussen	0	276.381
Nog te betalen bedrijfskosten/investeringen	3.305.613	4.269.198
Nog te betalen in het kader van verkoop Duitsland	3.899.679	0
Schuld in het kader van onderpand derivaten	0	20.683.923
Overige transitoria en overige schulden	1.898.334	953.747
	18.300.877	39.451.711

* De te betalen afvloeingskosten bestaat grotendeels uit met (oud) medewerkers afgesloten vaststellingsovereenkomsten.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN REGELINGEN

31 dec 2022			
	tot 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Overige verplichtingen:			
Leaseverplichtingen wagenpark ROI	1.327.84	2.341.318	0
Huurverplichtingen panden	244.054	518.139	0
Overige verplichtingen (inkoopverplichtingen)	5.075.179	14.250.644	299.074
Totaal overige verplichtingen	6.647087	17.110.101	299.074
Totaal niet in de balans opgenomen regelingen	6.647087	17.110.101	299.074
31 dec 2021			
	tot 1 jaar	1 - 5 jaar	> 5 jaar
Specificatie investeringsverplichtingen:			
Investerings Opeinde	515.170	0	0
Totaal investeringsverplichtingen	515.170	0	0
Overige verplichtingen:			
Leaseverplichtingen wagenpark ROI	1.214.098	2.307.396	0
Huurverplichtingen panden	315.104	507.977	44.951
Overige verplichtingen (inkoopverplichtingen)	2.567.850	1.387.193	234.231
Totaal overige verplichtingen	4.097.052	4.202.566	279.182
Totaal niet in de balans opgenomen regelingen	4.612.222	4.202.566	279.182

Monuta heeft diverse bankgaranties afgegeven ter hoogte van € 396.000. Monuta Verzekeringen is aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). De NHT biedt herverzekeringsdekking voor aanspraken tot maximaal € 1 miljard per kalenderjaar. Dit is de gecombineerde maximumcapaciteit. De eerste layer hiervan (tot € 200 miljoen) betreft een gepoolde capaciteit, opgebouwd door de aangesloten verzekeraars. Het aandeel van Monuta Verzekeringen N.V. in deze eerste layer bedraagt € 936.000. Dit is tevens het maximumbedrag dat Monuta Verzekeringen in enig jaar als gevolg van terrorisme aan eigen risico draagt, ongeacht of de schade als gevolg van terrorisme haar eigen polishouders of die van andere, bij de NHT aangesloten verzekeraars, treft.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022

in €

	2022	2021
Technisch resultaat verzekeraar		
Resultaat technische rekening levensverzekering gesplitst naar winstbronnen		
(bedragen * € 1.000)		
Sterfte	11.281	9.486
Mutaties	2.798	4.555
Interest	-323.012	-52.994
Eerste kosten	-10.844	-10.918
Doorlopende kosten	16.113	21.657
Diversen	40.678	-1.048
Totaal	-262.986	-29.262
In met name het resultaat op interest is de grootste mutatie tussen 2022 en 2021 waarneembaar. De beleggingen worden van minst naar meest risicovol gematcht met de technische voorziening, net zo lang totdat ze gelijk aan elkaar zijn. Door de rentestijging in 2022 zijn de op actuele waarde gewaardeerde beleggingen in waarde gedaald, waardoor er een negatief resultaat op interest is ontstaan. Resultaat diversen bevat in 2022 een eenmalige bate als gevolg van verkoop Duitsland (ca. € 40 miljoen).		
Verdiende premies eigen rekening (11)		
Bruto premies		
Bruto premies	206.839.514	206.428.332
Koopsommen	19.778	101.570
	206.859.292	206.529.902
Uitgaande herverzekeringspremies		
Uitgaande herverzekeringspremies	-56.804	-58.407
	-56.804	-58.407
In het herverzekeringscontract is opgenomen dat de uitkeringen bij overlijden niet langer herverzekerd zijn. Er is opgenomen dat binnen het herverzekeringscontract met Swiss Re alleen wordt uitgekeerd bij dubbel uitbetalen bij ongeluk, Trivalent en arbeidsongeschiktheid.		
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies		
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies eigen rekening	-245.312	-176.139
	-245.312	-176.139
Totaal verdiende premies eigen rekening	206.557.176	206.295.356
Geografische segmentatie premies eigen rekening Nederland	178.797.084	173.349.003
Duitsland	27.760.092	32.946.353
Totaal	206.557.176	206.295.356

	2022	2021
Opbrengst uit beleggingen (12)		
Terreinen en gebouwen		
Huren *	3.271.459	3.419.706
Afschrijving gebouwen	204.674	-120.831
Kosten van exploitatie	-310.261	-356.368
	3.165.872	2.942.507
* Huren is inclusief € 2.870.645 (2021: € 2.696.704) interne huren.		
Overige beleggingen		
Rente obligaties	4.091.606	6.178.596
Rente vorderingen uit hypothecaire leningen	34.483	40.543
Rente overig	5.368.004	4.435.018
Rente derivaten	2.077.512	0
Rentevergoeding verkoop Duitse portefeuille	7.453.755	0
Koersresultaat vastrentende waarden	2.378.038	127.427.246
Koersresultaat aandelen, aandeelebewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	0	-127.262.573
Koersresultaat derivaten	-49.458.806	0
Ontvangen dividend	7.925.284	10.462.753
Ontvangen korting vermogensbeheerder	0	223.798
	-20.130.124	21.505.381
*In de rente is een bedrag aan intercompany rente opgenomen ter grootte van € 293.681 (2021: € 86.585).		
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen (13)		
Ongerealiseerde koersresultaten aandelen, aandeelebewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	0	16.960.594
Ongerealiseerd koersresultaat	0	16.879.445
Ongerealiseerde herwaardering overige beleggingen	0	479.000
	0	34.319.039
Uitkeringen eigen rekening (14)		
Bruto uitkeringen		
Uitkeringen bij overlijden *	55.405.511	56.701.005
Afkoopsommen	6.487.836	6.298.274
	61.893.347	62.999.279
*In de uitkeringen is een bedrag aan uitkeringen aan de uitvaartgroep opgenomen ter grootte van ca. € 29 mio (2021: ca. € 19 mio).		

Wijziging technische voorzieningen (15)

	2022	2021
Voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering		
Voorziening voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekering	132.332.671	125.368.390
	132.332.671	125.368.390
Mutatie technische voorziening Nederland	117.384.277	107.089.205
Mutatie niet-verdiende premies Nederland	245.313	181.899
Mutatie technische voorziening Duitsland (t/m 31-10-22)	14.776.209	18.058.584
Mutatie onverdiende premies Duitsland (t/m 31-10-2022)	-14.579	-5.761
	132.391.221	125.323.926
Niet via de resultatenrekening lopende mutaties	47.926	44.464
Wijziging voorziening voor levensverzekering en natura- uitvaartverzekering met uitzondering van de activering rentestandskorting	132.439.147	125.368.390
Mutatie overlopende acquisitiekosten	4.010.698	3.960.413

Rentestandskorting (16)

Rentestandskorting		
Rentestandskorting	1.357	1.885
	1.357	1.885

Bedrijfskosten (17)

	2022	2021
<u>Acquisitiekosten</u>		
Salarissen	3.538.273	3.417.869
Sociale lasten	417.708	519.940
Pensioenpremies	83.684	235.921
Overige personeelskosten	804.582	792.985
Afschrijving machines en inventarissen	-4.240	63.256
Afschrijving goodwill en software	5.434	103.526
Marketingkosten	4.454.528	5.502.494
Algemene beheerskosten	1.190.545	1.426.516
Kantoorkosten	286.116	499.414
Exploitatiekosten	172.310	238.815
Overige kosten	137.122	187.658
Autokosten	139.971	191.996
Provisie (Duitsland)	-343.301	1.701.388
Kosten overhead	11.009.985	7.958.075
	21.892.717	22.839.853
<u>Beheer- en personeelskosten, afschrijvingen, bedrijfsmiddelen</u>		
Salarissen	2.048.927	2.044.398
Sociale lasten	319.957	316.233
Pensioenpremies	190.266	250.489
Overige personeelskosten	956.623	1.191.182
Afschrijving machines en inventarissen	-33.652	63.096
Afschrijving goodwill en software	43.134	103.264
Marketingkosten	770.979	703.744
Algemene beheerskosten	1.259.618	1.382.708
Kantoorkosten	181.421	216.251
Exploitatiekosten	19.146	26.565
Overige kosten	-17.212	222.364
Autokosten	29.063	56.584
Doorlopende provisie	3.771.998	3.680.202
Kosten overhead	8.625.097	6.415.146
	18.165.365	16.672.226
Totale bedrijfskosten	40.058.082	39.512.079

	2022	2021
Beleggingslasten (18)		
Beheerskosten en rentelasten	1.064.908	630.606
	1.064.908	630.606

Niet-gerealiseerde verlies op beleggingen (19)

Ongerealiseerde koersresultaten aandelen, aandeelbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	95.934.521	3.268.818
Ongerealiseerde herwaardering derivaten	175.445.257	0
Ongerealiseerde herwaardering overige beleggingen	3.359.579	150.000
	274.739.357	3.418.818

Overig technisch resultaat (20)

Resultaat verkoop Duitsland	39.951.650	0
	39.951.650	0
Vrijval Duitse voorziening voor verzekeringsverplichtingen	114.942.223	
Vrijval onverdiende premies Duitsland	274.398	
Vrijval geactiveerde acquisitiekosten Duitsland	-26.904.781	
Totaal vrijgevallen technische posten Duitsland	88.311.840	
Meegegeven liquide middelen excl. ontvangen rentevergoeding verkoop Duitse portefeuille (zie noot 12; overige beleggingen)	-66.360.190	
Verleende compensatie	18.000.000	
Resultaat verkoop Duitsland	39.951.650	

In het kader van de verkoop van de Duitse portefeuille heeft Monuta naast bovenstaande vergoeding tevens een rentevergoeding ontvangen. Deze is opgenomen onder de opbrengst uit (overige) beleggingen in noot 12. Het totale resultaat op de verkoop van de Duitse portefeuille komt daarmee op € 48 miljoen.

Aan niet-technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen (21)

De toegerekende opbrengst beleggingen aan de niet-technische rekening is bepaald uitgaande van de beleggingsopbrengsten die gematched worden met de technische voorziening. De resultaten met de minste risico's worden als eerste tegenover de technische voorziening gezet.

Omzet (22)	65.520.462	64.939.866
Omzet uitvaarten	34.548.390	35.818.235
Omzet opbaringen	9.219.048	8.165.670
Omzet catering	3.793.287	3.004.629
Omzet crematoria	13.555.384	13.398.302
Omzet begraafplaatsen	1.481.870	1.383.112
Omzet franchisefee	2.748.085	3.002.494
Omzet participatiefee	174.398	167.424
	65.520.462	64.939.866

De post opbrengsten uitvaarten is exclusief de diensten van crematoria en begraafplaatsen, voor zover deze zijn afgenomen van crematoria en begraafplaatsen die tot de Monuta-groep behoren. Het uitvaartbedrijf is alleen actief op de Nederlandse markt.

	2022	2021
Kostprijs van de omzet (23)	11.483.734	11.741.986
Inkopen en verschotten		
Overige uitvaart gerelateerde inkoopkosten	8.299.404	8.794.779
Kisten	1.856.287	1.931.633
Catering	1.328.042	1.015.574
	11.483.734	11.741.986

Overige opbrengsten (24)

Marge op verschotten	-432.137	727.198
Overige bedrijfsopbrengsten	319.106	302.717
	-113.031	1.029.915

Marge op verschotten		
Omzet crematoria	8.640.983	8.397.772
Omzet begraafplaatsen	4.068.500	4.001.405
Omzet rouwadvertenties	1.432.832	1.550.247
Omzet externe opbaringen	1.983.647	2.971.071
Omzet externe koffietafels	2.833.305	1.947.898
	18.959.267	18.868.393

Kostprijs crematoria	8.814.609	8.420.896
Kostprijs begraafplaatsen	4.187.882	3.982.434
Kostprijs rouwadvertenties	1.126.214	1.386.370
Kostprijs externe opbaringen	2.101.653	2.406.568
Kostprijs externe koffietafels	3.161.046	1.944.927
	19.391.404	18.141.195

Totaal marge op verschotten	-432.137	727.198
-----------------------------	----------	---------

Personeelskosten (25)	29.722.480	28.197.495
Uitvaartondernemingen, crematoria en begraafplaatsen		
Lonen en salarissen	22.094.780	20.369.802
Sociale lasten	3.940.038	3.504.581
Pensioenpremies	1.715.015	2.464.241

Overige personeelskosten	1.972.647	1.858.871
	29.272.480	28.197.495

Afschrijvingen (26)

Afschrijvingen immateriële vaste activa

	2022	2021
	1.614.403	1.437.661
Afschrijvingen software	101.172	107.133
Afschrijvingen goodwill	33.366	33.366
	134.538	140.499

Afschrijvingen materiële vaste activa

Afschrijvingen verbouwingen en erfpacht	67.502	60.977
Afschrijvingen inventaris	1.382.882	1.206.676
Afschrijvingen vervoermiddelen	29.481	29.509
	1.479.865	1.297.162

Financiële baten & lasten (27)

Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rente vordering rekening courant	-212.871	-81.057
	-212.871	-81.057

Rentelasten en soortgelijke kosten

Rentelasten *	718.622	726.707
Bankkosten en provisie	88.639	70.807
	807.261	797.514

* In de rentelasten is opgenomen de intercompany rente € 660.000 (2021: € 660.000) over de verstrekte leningen.

Andere baten (28)

Rente beleggingen/positief koersresultaat Monuta Voorzieningsfonds	1.218.988	905.492
Overige andere baten	509.482	125.254
	1.728.470	1.030.746

Andere lasten (29)

Rente deposanten	1.452.966	1.562.964
Negatief koersresultaat Monuta Voorzieningsfonds B.V.	4.267.619	856.842
Dotatie voorziening oninbare posten/afboeken oude vorderingen verzekeraar	0	735.201
Overige andere lasten*	1.810.848	1.306.040
	7.531.433	4.461.047

* In de overige lasten is opgenomen de intercompany rente € 867.669 (2021: € 420.885) die de Holding betaalt aan haar groepsmaatschappijen.

Belastingen (30)

	2022	2021
Vennootschapsbelasting	-75.216.656	5.680.287
Tariefsaanpassing	0	4.729.751
	-75.216.656	10.410.038
Acute vennootschapsbelasting	5.282.145	25.384.650
Latente vennootschapsbelasting	-80.498.801	-14.974.612
	-75.216.656	10.410.038

In de geconsolideerde winst- en verliesrekening bedraagt de effectieve belastingdruk 25,7% (2021: 39,5%) tegenover een nominaal tarief van 25,8%. Redenen waarom de effectieve belastingdruk lager is dan de nominale belastingdruk zijn fiscaal niet-afschrijfbaar goodwill, en een at arms length managementvergoeding bij één van de deelnemingen en de deelnemingsvrijstelling.

In 2014 hebben Monuta Holding N.V. c.s. en de belastingdienst een individueel convenant ondertekend in het kader van Horizontaal Toezicht. Het convenant geldt voor de gehele groep onder Monuta Holding N.V.

Met ingang van 2014 geldt dat de werkzaamheden in Duitsland kwalificeren als een vaste inrichting (Monuta Versicherungen). Dat betekent dat de Duitse winsten en/of verliezen niet in Nederland in aftrek kunnen komen.

	2022	2021
Resultaat deelnemingen (31)		
Resultaat deelnemingen	1.229.101	1.250.467
Verkoop/liquidatie deelnemingen/participaties	0	-333.040
Resultaat deelnemingen oude jaren (niet-meegeconsolideerd)	3.213	6.682
	1.232.314	924.109

Personeel

Het aantal werknemers op fulltimebasis per 31 december 2022 bedroeg 543 (2021: 577). In 2021 waren hieronder 40 medewerkers in Duitsland opgenomen. In verband met de verkoop van de Duitse tak in 2022 zijn er ultimo 2022 nog 3 medewerkers in dienst in Duitsland. De totale bezoldiging van bestuurders en gewezen bestuurders bedroeg in 2022 € 1,5 miljoen (2021: € 1,4 miljoen). De bezoldiging van commissarissen en gewezen commissarissen bedroeg € 0,2 miljoen (2021: € 0,2 miljoen).

In de personeelskosten zitten afvloeiingslasten van € 1,5 miljoen waarvan € 1,2 miljoen in Duitsland (2021: € 0,5 miljoen waarvan € 0,2 miljoen in Duitsland). Monuta is met haar medewerkers pensioenregelingen op basis van vaste toezeggingen overeengekomen.

De pensioenregeling heeft betrekking op alle medewerkers en leidt tot vergoedingen die gebaseerd zijn op het salaris en het aantal dienstjaren van medewerkers op hun pensioengerechtigde leeftijd. De pensioenregeling vanaf 2019 betreft een beschikbare premieregeling. De hoogte van de opbouw voor het ouderdomspensioen is afhankelijk van de keuze die de deelnemers maken.

De uitvoering van de pensioenregeling is met ingang van 1 januari 2014 ondergebracht bij een levensverzekeraar.

Accountantshonorarium

Onderzoek van de jaarrekening	782.000	535.000
Totaal	782.000	535.000

In dit overzicht zijn alle aan het boekjaar toe te rekenen accountantskosten (incl. BTW) opgenomen. De genoemde bedragen zien toe op de controle van de jaarrekeningen, de QRT-staten en het kostprijsmodel.

Enkelvoudige balans per 31 december 2022

in €, voor resultaatbestemming

	31 dec 2022	31 dec 2021
ACTIVA		
Software	343.399	469.066
Immateriële vaste activa (1)	343.399	469.066
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	401.807.428	617.738.714
Beleggingen (2)	401.807.428	617.738.714
Belastingen en premies sociale verzekeringen	996.868	2.252.969
Overige vorderingen	1.278.516	2.566.238
Vorderingen (3)	2.275.384	4.819.207
Latente belastingvordering	2.888.525	2.884.345
Materiële vaste activa	753.024	863.165
Liquide middelen	114.113	27.693
Overige activa (4)	3.755.662	3.775.203
Activa	408.181.873	626.802.190

	31 dec 2022	31 dec 2021
PASSIVA		
Gestort en opgevraagd kapitaal	11.344.505	11.344.506
Agio	1.776.216	1.776.216
Herwaarderingsreserve	16.621.194	19.380.518
Wettelijke reserve	6.429.525	5.127.760
Overige reserves	554.868.226	536.651.596
Resultaat boekjaar	-216.669.821	16.759.071
Eigen vermogen (5)	374.369.846	591.039.667
Voorziening voor belastingen	17.245	12.227
Overige voorzieningen	464.919	384.229
Voorzieningen (6)	482.164	396.456
Schulden aan groepsmaatschappijen	12.551.894	12.601.371
Langlopende schulden (7)	12.551.894	12.601.371
Schulden aan groepsmaatschappijen	17.616.199	18.396.531
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	308.116	845.972
Belastingen en premies sociale verzekeringen	791.797	566.320
Schulden ter zake van pensioenen	0	701.461
Overige schulden	2.061.858	2.254.411
Kortlopende schulden (8)	20.777.969	22.764.695
Passiva	408.181.873	626.802.190

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022

in €

	2022	2021
Vennootschappelijk resultaat na belasting	-738.534	-284.990
Resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-215.931.287	17.044.061
Netto resultaat	-216.669.821	16.759.071

Waarderingsgrondslagen enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van Boek 2, Titel 9, Burgerlijk Wetboek. Monuta Holding N.V. maakt gebruik van de faciliteit om in de enkelvoudige jaarrekening de in de geconsolideerde jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling toe te passen. Er wordt dan ook verwezen naar de grondslagen zoals opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening hoofdstuk grondslagen voor de waardering. Evenals de geconsolideerde jaarrekening is ook de enkelvoudige jaarrekening opgesteld op going concern basis.

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

Er is gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot opstelling van een verkorte enkelvoudige winst- en verliesrekening (zie Titel 9, artikel 402, Burgerlijk Wetboek). Voor een toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022

in €

Immateriële vaste activa (1)

Een overzicht van de immateriele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Software	Activa in ontwikkeling	Totaal
Aanschaffingen	22.316.272	0	22.316.272
Cum. afschrijving	-21.847.206	0	-21.847.206
Stand per begin boekjaar	469.066	0	469.066
Investeringsen	447.700	0	447.700
Desinvesteringen	-447.700	0	-447.700
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	100.047	0	100.047
Afschrijvingen	-225.714	0	-225.714
Mutaties	-125.667	0	-125.667
Stand per einde boekjaar	343.399	0	343.399
	Aanschaffings-waarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2022
Software	22.316.272	-21.972.873	343.399
Activa in ontwikkeling	0	0	0
	22.316.272	-21.972.873	343.399

De software is betaald bij aankoop en intern doorontwikkeld door de eigen afdeling ICT.
Afschrijving vindt plaats op basis van een economische levensduur tussen de 3 en 5 jaar.

Beleggingen (2)

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Netto-vermogenswaarde begin boekjaar	617.738.714
Resultaat boekjaar	-215.931.286
Netto-vermogenswaarde einde boekjaar	401.807.428

Resultaat boekjaar van de deelnemingen

Monuta Uitvaartgroep N.V. (100% belang)	-903.451
Monuta Verzekeringen N.V. (100% belang)	-211.004.399
Monuta Voorzieningsfonds B.V. (100% belang)	-3.497.910
Monuta Ontzorgt B.V. (100% belang)	-525.527
Totaal	-215.931.286

Vorderingen (3)

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31 dec 2022	31 dec 2021
Vennootschapsbelasting	981.331	136.428
Te vorderen omzetbelasting	0	2.096.260
Te veel betaalde sociale lasten	15.537	20.281
	996.868	2.252.969

Overige vorderingen

Overige vorderingen	1.278.516	2.566.238
	1.278.516	2.566.238

Overige activa (4)

Latente belastingvordering	31 dec 2022
Stand per begin boekjaar	2.884.345
Mutatie boekjaar	4.180
Stand per einde boekjaar	2.888.525

De latente vordering voor belastingen heeft overwegend een langlopend karakter, derhalve is geen onderscheid gemaakt naar een kort- en langlopend deel.

Materiële vaste activa

Een overzicht van de materiele vaste activa is onderstaand opgenomen:

	Inventaris	Activa in ontwikkeling	Totaal
Aanschaffingen	5.044.013	524.069	5.568.082
Cum. afschrijving	-4.704.917	0	-4.704.917
Stand per begin boekjaar	339.096	524.069	863.165
Investeringen	519.731	-524.069	-4.338
Desinvesteringen	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen	-105.803	0	-105.803
Mutaties	413.928	-524.069	-110.141
Stand per einde boekjaar	753.024	0	753.024

	Aanschaffings-waarde	Cumulatieve afschrijvingen	Boekwaarde 31 dec 2022
Inventaris	5.563.742	-4.810.718	753.024
Activa in ontwikkeling	0	0	0
	5.563.742	-4.810.718	753.024

	31 dec 2022	31 dec 2021
Liquide middelen	114.113	27.693
	114.113	27.693

De liquide middelen zijn vrij opeisbaar.

Eigen vermogen (5)

De toelichting op het eigen vermogen is opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde balans.

Voorzieningen (6)

Het verloop van de voorzieningen gedurende het jaar is als volgt:

	Voorziening voor belastingen	Overige voorzieningen	Totaal
Boekwaarde begin	12.227	384.229	396.456
Mutatie boekjaar	5.018	80.690	85.708
Stand per einde boekjaar	17.245	464.919	482.164

De overige voorzieningen betreffen de voorziening voor uitgestelde personeelsbeloningen. Deze heeft betrekking op de voorziening voor nog uit te betalen jubileumuitkeringen en de voorziening langdurig zieken.

Langlopende schulden (7)

Schulden aan groepsmaatschappijen

Monuta Voorzieningsfonds B.V.	12.551.894	12.601.371
	12.551.894	12.601.371

De rente bedraagt 12-maands Euribor + 1,25% en wordt ieder kwartaal vastgesteld.

Kortlopende schulden (8)

	31 dec 2022	31 dec 2021
Schulden aan groepsmaatschappijen		
Rekening courant	17.616.199	18.396.531
	17.616.199	18.396.531

De rente bedraagt 12-maands Euribor + 1,25% en wordt ieder kwartaal vastgesteld.

Schulden aan leveranciers en handelskredieten		
Crediteuren	308.116	845.972
	308.116	845.972

Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	477.048	534.738
Premies sociale verzekeringen	0	31.582
Omzetbelasting	314.749	0
	791.797	566.320

Schulden ter zake van pensioenen		
Pensioenen	0	701.461
	0	701.461

Overige schulden		
Te betalen vakantietoeslag	293.379	345.919
Te betalen vakantiedagen	199.091	386.603
Te betalen afvloeiingskosten	72.845	194.137
Nog te betalen bedragen en overige schulden	1.496.543	1.327.752
	2.061.858	2.254.411

Monuta Holding N.V. is het hoofd van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting voor Monuta Ontzorgt B.V., Monuta Voorzieningsfonds B.V., Monuta Verzekeringen N.V en haar deelneming en Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen. De vennootschapsbelasting van de afzonderlijke rechtspersonen, voor zover opgenomen in de fiscale eenheid, is in de rekeningcourant-verhouding met Monuta Holding N.V. verwerkt.

In 2014 hebben Monuta Holding N.V. c.s. en de belastingdienst een individueel convenant ondertekend in het kader van Horizontaal Toezicht. Het convenant geldt voor de gehele groep onder Monuta Holding N.V. Met ingang van 2014 geldt dat de werkzaamheden in Duitsland kwalificeren als een vaste inrichting (Monuta Versicherungen). Dat betekent dat de Duitse winsten en/of verliezen niet in Nederland in aftrek kunnen komen.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN REGELINGEN

Monuta Holding N.V. heeft zich aansprakelijk gesteld voor een kredietarrangement met Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen. Monuta Holding N.V. heeft voor Monuta Voorzieningsfonds B.V. en Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen een aansprakelijkheidsverklaring, overeenkomstig Titel 9, artikel 403, Boek 2 Burgerlijk Wetboek afgegeven. Uit dien hoofde is Monuta Holding N.V. mede hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van Monuta Voorzieningsfonds B.V. en Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2022

De directie stelt voor het resultaat over 2022 als volgt te bestemmen:

Onttrekking aan de overige reserves van € 216.669.821 en onttrekking van € 2.759.324 aan de herwaarderingsreserve.

De onttrekking aan de herwaarderingsreseve ten gunste van de overige reserves is reeds in de jaarrekening 2022 verwerkt.

Ondertekening van de jaarrekening

Apeldoorn, 24 april 2023

Directie

drs. I.A.T. van den Bosch RC, CFRO
drs. Q.F.A. Fraai, voorzitter

Raad van Commissarissen

drs. G.M. Haandrikman AAG
S.T. Hoekstra MBA MSCM
drs. Th.A.W.M. Janssen
drs. ir. P.J.A.Th. Loijson, voorzitter

Overige gegevens

Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Volgens artikel 37 van de statuten van Monuta Holding N.V. wordt de winst toegevoegd aan de reserves voor zover de algemene vergadering van aandeelhouders niet tot uitkering van winst besluit.

Uitkering van winst kan slechts plaats hebben tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen en na de goedkeuring van de jaarrekening waaruit blijkt dat uitkering geoorloofd is.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Monuta Holding N.V.

Verklaring over de jaarrekening 2022

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Monuta Holding N.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de vennootschap en de groep (de vennootschap samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022 van Monuta Holding N.V. te Apeldoorn gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Monuta Holding N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Onze controleaanpak

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot de kernpunten, fraude en continuïteit, en de aangelegenheden daaruit, bepaald in de context van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie ter ondersteuning van ons oordeel, zoals onze bevindingen en observaties ten aanzien van individuele kernpunten, de controleaanpak frauderisico's en

de controleaanpak continuïteit, moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Samenvatting en context

Monuta Holding N.V. is een groepshoofd en houdt een belang in Monuta Verzekeringen N.V., Monuta Voorzieningsfonds B.V., Monuta Ontzorgt B.V., Monuta Uitvaartgroep N.V. en haar deelnemingen.. De groep bestaat uit verschillende groepsonderdelen en daarom hebben wij de reikwijdte en aanpak van de groepscontrole overwogen zoals uiteengezet in de paragraaf 'De reikwijdte van onze groepscontrole'. We hebben in het bijzonder aandacht besteed aan de gebieden die gerelateerd zijn aan de specifieke bedrijfsactiviteiten van de groep.

Als onderdeel van het ontwerpen van onze controleaanpak hebben wij de materialiteit bepaald en het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening geïdentificeerd en ingeschat. Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar de directie belangrijke schattingen heeft gemaakt, bijvoorbeeld bij significante schattingen waarbij veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen worden gemaakt die inherent onzeker zijn. In paragraaf 'schattingen' van de jaarrekening heeft de vennootschap de schattingsposten en de belangrijkste bronnen van schattingsonzekerheid uiteengezet. Vanwege de significante schattingsonzekerheid en het gerelateerde hogere inherente risico verbonden aan de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten en activa en passiva tegen

reële waarde waar niet sprake is van een beurswaarde die tot stand is gekomen in een actieve markt, hebben wij deze aangemerkt als kernpunten zoals uiteengezet in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'. Vervolgens hebben wij de toelichtingen over de kapitaalpositie op basis van Solvency II regelgeving aangemerkt als een kernpunt vanwege het belang van de Richtlijn Solvabiliteit II voor de financiële positie van de ondernemingen en de complexiteit van de berekening van het vereiste en beschikbare vermogen.

Monuta Holding N.V. heeft de potentiële impact van klimaatverandering op haar financiële positie beoordeeld. Deze hebben echter geen significante invloed op de gehanteerde assumpties en veronderstellingen die zijn gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening. Daarnaast is de beleggingsportefeuille gewaardeerd op marktwaarde. Wij hebben de beoordeling van de aan klimaat gerelateerde risico's besproken met de directie en de potentiële impact op de financiële positie geëvalueerd. Derhalve leidt de impact van klimaatverandering niet tot een kernpunt van onze controle.

Wij hebben ervoor gezorgd dat de controleteams, zowel op groepsniveau als op het niveau van de groepsonderdelen, over voldoende specialistische kennis en expertise beschikten. Wij hebben daarom deskundigen op onder meer het gebied van actuariële berekeningen, IT en vastgoed- en beleggingswaarderingen in ons team opgenomen.

De hoofdlijnen van onze controleaanpak waren als volgt:

Materialiteit

- Materialiteit: € 7.698.000.

Reikwijdte van de controle

- Alle groepsonderdelen zijn in de controle betrokken.
- Dekking controlewerkzaamheden: 100% van de geconsolideerde en enkelvoudige omzet, 100% van het geconsolideerde balanstotaal en 100% van het geconsolideerde resultaat voor belastingen

Kernpunten

- Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten
- Beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde waar niet sprake is van een beurswaarde die tot stand gekomen is in een actieve markt.
- Toelichtingen over de kapitaalpositie op basis van Solvency II-regelgeving

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij bepalen, op basis van ons professionele oordeel, kwantitatieve grenzen voor materialiteit waaronder de materialiteit voor de jaarrekening als geheel, zoals uiteengezet in onderstaande tabel. Deze grenzen, evenals de kwalitatieve overwegingen daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en

om het effect van onderkende afwijkingen, zowel individueel als gezamenlijk, op de jaarrekening als geheel en op ons oordeel, te evalueren.

Materialiteit voor de groep

€7.698.000 (2021: €7.900.000).

Hoe is de materialiteit bepaald

Wij bepalen de materialiteit op basis van ons professionele oordeel. Als basis voor deze oordeelsvorming gebruikten we conform voorgaand jaar 1,5% van het gemiddelde eigen vermogen over de afgelopen drie jaar.

De overwegingen voor de gekozen benchmark

We gebruikten het eigen vermogen als de primaire, algemeen geaccepteerde, benchmark, op basis van onze analyse van de gemeenschappelijke informatiebehoeften van gebruikers van de jaarrekening. Op basis daarvan zijn wij van mening dat het eigen vermogen een belangrijk kengetal is voor de financiële prestaties van de vennootschap.

We passen het eigen vermogen aan met een driejaarsgemiddelde, om te voorkomen dat uitbijters in het resultaat tot grote fluctuaties leiden in de materialiteit van jaar op jaar.

Bij de bepaling van het percentage hebben wij in aanmerking genomen dat wij de controle van de Solvency II informatie zo inrichten dat een afwijking van maximaal 5% van de Solvency Capital Requirement (SCR) ratio ongedetecteerd zou kunnen blijven.

Materialiteit voor groepsonderdelen

Aan elk groepsonderdeel, binnen de reikwijdte van onze controle, is, op basis van onze oordeelsvorming, een materialiteit toegerekend die lager ligt dan de materialiteit voor de groep als geheel.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €385.000 (2021: €395.000) aan hen rapporteren evenals kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De reikwijdte van onze groepscontrole

Monuta Holding N.V. is de moedermaatschappij van een groep van entiteiten. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Monuta Holding N.V.

Wij hebben de reikwijdte van onze controle zodanig bepaald dat wij voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Daarbij hebben wij, onder meer, in aanmerking genomen de managementstructuur van de groep, de aard van de activiteiten van de groepsonderdelen, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waar in de vennootschap opereert. Op grond hiervan hebben wij de aard en omvang van de werkzaamheden bepaald op het niveau van de groepsonderdelen die noodzakelijk waren om door het groepsteam en door de accountants van groeps-onderdelen te worden uitgevoerd. De groepscontrole heeft zich voornamelijk gericht op de significante onderdelen Monuta Verzekeringen N.V. en Monuta Uitvaartgroep N.V.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekeningposten verkregen:

Omzet	98%
Balanstotaal	99%
Resultaat voor belasting	99%

De groepsonderdelen die niet onder de reikwijdte van de controle vallen vertegenwoordigen geen van alle meer dan 1% van de geconsolideerde omzet of het geconsolideerde balanstotaal. Op de financiële informatie van deze resterende groepsonderdelen hebben we op groepsniveau, onder meer, cijferanalyses uitgevoerd om onze inschatting, dat deze onderdelen geen significante risico’s op materiële fouten bevatten, te bevestigen.

Waar controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd door accountants van groepsonderdelen, hebben wij de mate waarin onze betrokkenheid noodzakelijk was bepaald om in staat te zijn een conclusie te trekken of voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot deze onderdelen is verkregen als basis voor ons oordeel bij de geconsolideerde jaarrekening als geheel.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, zijn wij in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep te verkrijgen als basis voor ons oordeel over de jaarrekening.

Controleaanpak frauderisico’s

Wij hebben risico’s geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Monuta Holding N.V. en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de directie inspeelt op frauderisico’s en het interne

beheersingssysteem monitort, alsmede de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent en de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en de implementatie van het interne beheersingssysteem, waaronder de frauderisicoanalyse van de directie (SIRA) geëvalueerd alsook de gedragscodes en de klokkenluidersregeling. Voor zover wij dat noodzakelijk achten, hebben wij de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directie, afdeling financiën, internal audit, afdeling compliance, afdeling riskmanagement, interne fraude coördinator en de raad van commissarissen. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie

Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

Geïdentificeerde frauderisico's

Het bestuur bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door het bestuur met betrekking tot:

- › journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt.
- › schattingen.
- › significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor tendenties als gevolg van mogelijke belangen van het bestuur.

Het risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude in de opbrengstverantwoording.

Als onderdeel van onze risico inschatting en uitgaande van de veronderstelling dat er bij de opbrengstverantwoording frauderisico's bestaan, hebben wij geëvalueerd welke opbrengstsoorten aanleiding geven tot een risico op afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Het geïdentificeerde risico ziet toe op het verantwoorden van fictieve (niet voorkomende) omzettransacties door middel van manuele boekingen van management.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd en de werking getoetst van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing mitigeren in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen.

Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken.

Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten.

Wij hebben specifieke aandacht besteed aan de correcte verwerking van de verkoop van de Duitse portefeuille in de jaarrekening alsmede de hiermee samenhangende rechten en verplichtingen. Verder hebben wij geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.

Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van de directie waaronder de waardering van technische voorzieningen en de schattingen die ten grondslag liggen aan de Solvency II calculaties. Wij hebben hierbij aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van de directie bij deze schattingen. Wij verwijzen voor deze specifieke werkzaamheden naar de kernpunten van onze controle.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie.

Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing ten aanzien van de omzetverantwoording. Wij hebben tekortkomingen in de interne beheersing geconstateerd ten aanzien van de beheersmaatregelen rondom volledigheid en voorkomen van de omzet. Onze bevindingen hebben wij schriftelijk aan het bestuur gerapporteerd. Wij hebben onze controle hoofdzakelijk gegevensgericht ingestoken. Wij hebben data-analyses uitgevoerd om afwijkende omzetboekingen in het boekjaar te identificeren en hebben specifieke gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het vaststellen dat deze omzetboekingen zijn gebaseerd op daadwerkelijke leveringen in het betreffende boekjaar doormiddel van een rondrekening. Wij hebben op basis van deelwaarnemingen de geleverde prestaties en transactiepreizen die ten grondslag liggen aan de omzet transacties getoetst aan de hand van de onderliggende uitvaartovereenkomsten, geautoriseerde prijslijsten, verkoopfacturen en geldontvangsten. Per jaareinde hebben wij specifieke werkzaamheden uitgevoerd om mogelijke verschuivingen van omzet van geleverde diensten/producten in het volgende boekjaar naar de omzetverantwoording van het huidige boekjaar te identificeren. Tevens hebben wij onderzocht of in het volgende boekjaar creditnota's zijn geboekt die een indicatie geven van onjuist geboekte omzet in het huidige boekjaar.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van de afgrenzing en bestaan van de omzetverantwoording.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Ook hebben we kennisgenomen van lopende geschillen, inlichtingen gevraagd bij de afdeling juridische zaken en kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties voor fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormt voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving. Indien daar sprake van was, hebben wij onze evaluatie van het risico van fraude en de gevolgen daarvan voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in de paragraaf Continuïteit, die is opgenomen in de toelichting op de gehanteerde Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling in de jaarrekening, heeft de directie haar continuïteitsbeoordeling voor de voorzienbare toekomst uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's). Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de interne continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en de directie bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten;
- analyseren van de financiële positie per einde van het huidige boekjaar ter identificatie van indicatoren die kunnen duiden op continuïteitsrisico’. Wij hebben hierbij onder meer kennisgenomen van de door de directie opgestelde “Own Risk and Solvency Assessment” (ORSA) waarin (toekomstige) scenario’s en risico’s zijn doorgerekend

en vertaald naar potentiële effecten op de (toekomstige) solvabiliteitspositie;

- inwinnen van inlichtingen bij de directie over hun kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de directie over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. Wij hebben de raad van commissarissen op de hoogte gebracht van de kernpunten. De kernpunten vormen geen volledige weergave van alle risico’s en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken. Wij hebben in deze paragraaf de kernpunten beschreven met daarbij een samenvatting van de op deze punten door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Kernpunten

Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten

We verwijzen naar toelichting 7 van de jaarrekening voor de gerelateerde toelichtingen.

De berekening van technische voorzieningen voor levensverzekering en natura-uitvaartverzekeringen is complex en bevat significante schattingen. De gebruikte aannames voor de waardering van de verplichtingen gerelateerd aan de verzekeringscontracten hebben betrekking op overlevings- en sterftekansen, verloop in de portefeuille, toekomstige kosten en de overige aannames gebruikt in de toereikendheidstoets.

Gelet op de mate van schattingsonzekerheid in de aannames beschouwen wij dit als een kernpunt voor onze controle.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Interne beheersing

We hebben de werking van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de juistheid en volledigheid van de bij de waardering van de technische voorziening gehanteerde basisgegevens getest. De beheersingsmaatregelen omvatten data-analyses op basis van dataregels en opvolgingsprocedures voor bevindingen.

Aannames

Onze controlewerkzaamheden bestonden onder andere uit het testen van de procedures gehanteerd bij de totstandkoming van de aannames. Deze aannames hebben wij ook getoetst aan in de markt aanwezige gegevens. De kwaliteit van eerdere inschattingen hebben wij getoetst door een analyse van de technische resultaten gedurende het jaar ten opzichte van de verwachte uitkomst op basis van eerder gebruikte aannames. De uitkomsten van de actuariële analyse zijn besproken met de actuariële functie. Bij de toetsing hebben we specifieke aandacht besteed aan sterfte en toekomstige kosten. We hebben daarbij vastgesteld dat de aannames van het management onderbouwd zijn en dat, op basis van beschikbare controle-informatie, de gebruikte aannames redelijk zijn.

Toelichtingen

Daarnaast hebben we vastgesteld dat de toelichtingen en specifiek de gevoeligheden toereikend en in overeenstemming zijn met het stelsel van financiële verslaggeving.

Kernpunten

Beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde waar niet sprake is van een beurswaarde die tot stand gekomen is in een actieve markt
Wij verwijzen naar toelichting 2 van de jaarrekening

De niet-beursgenoteerde beleggingen omvat investeringen in terreinen en gebouwen voor eigen gebruik, beleggingen in participaties, leningen en derivaten.

Bij de waardering van deze terreinen en gebouwen is gebruikgemaakt van waarderingstechnieken gebaseerd op inputs die direct of indirect waarneembaar zijn vanuit marktgegevens en niet in de markt waarneembare inputs. De waardering van deze activa is belangrijk voor onze controle, aangezien de waardebepaling in aanzienlijke mate afhankelijk is van schattingen gecombineerd met de omvang van de posten. Hierdoor is het risico op afwijkingen verhoogd.

De participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen de ultimo boekjaar gerapporteerde en berekende nettovermogenswaarde. Deze berekende intrinsieke waarde wordt ontleend aan de opgaven van de desbetreffende fondsmanagers en waar mogelijk ondersteund door gecontroleerde jaarrekeningen van de betreffende fondsen.

De waardering van de derivaten en leningen vindt plaats op basis van de netto-contante waarde van gemodelleerde kasstromen.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

We hebben de werking van de interne beheersingsmaatregelen gericht op de betrouwbaarheid van de brondata voor de waardering van de betreffende activa getest en geconcludeerd dat we hier, voor zover relevant voor onze controle, gebruik van kunnen maken. We hebben de data die ten grondslag liggen aan de waardering gecontroleerd door aansluiting met bestaande contracten en marktgegevens.

Verder hebben we op basis van een deelwaarneming een eigen inschatting van de waardering van de terreinen en gebouwen, leningen en derivaten gemaakt en de door ons acceptabel geachte bandbreedte vergeleken met de opgenomen waarderingen. Daarbij hebben we geconcludeerd dat de waardering binnen de door ons bepaalde bandbreedte van acceptabele waarderingen valt.

In onze analyse van de waardering van de participaties hebben we de waarderingsmethodiek beoordeeld en vastgesteld dat deze geschikt is. De toetsing van de methodiek bestond uit aansluitingen maken met de waarderingsopgaves van fondsmanagers, het uitvoeren van backtests en het aansluiten met gecontroleerde jaarrekeningen. Hiermee hebben wij additionele controle-informatie verkregen over de juistheid van de opgaven van de fondsmanagers.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de toelichtingen toereikend en in overeenstemming zijn met het stelsel van financiële verslaggeving.

Kernpunten

Toelichtingen over de kapitaalpositie op basis van Solvency II-regelgeving
Wij verwijzen naar toelichting 6 van de jaarrekening

De onderneming bepaalt het ter dekking van de aangegane risico's aan te houden kapitaal op basis van de Solvency II-regelgeving. Voor de bepaling van de kapitaalvereisten maakt de vennootschap gebruik van de standaardformule. Bij de bepaling van de aanwezige kapitaalpositie en de vereiste kapitaalpositie worden een aantal belangrijke schattingselementen en waarderingsmodellen gehanteerd waarbij niet in de markt waarneembare input wordt gebruikt. De belangrijkste schattingselementen zijn:

- Kasstromen gehanteerd bij de bepaling van de marktwaaarde van de technische voorzieningen;
- De compensatiemogelijkheden van uitgestelde belastingen bij het optreden van een schok in het solvabiliteitskapitaal.

In verband met genoemde managementschattingen en complexe waarderingsmodellen is het risico op afwijkingen verhoogd. Aangezien de solvabiliteitsratio een belangrijk kengetal is en de Solvency II- informatie wordt gehanteerd in het kapitaal- en dividendbeleid van de vennootschap, hebben wij de controle van deze informatie als belangrijk beschouwd.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben vastgesteld of de aanpassingen om te komen van de BW 2 Titel 9 - balans tot de bij de bepaling van het aanwezige kapitaal gehanteerde economische balans juist en volledig zijn en in overeenstemming met de Solvency II-regelgeving.

Hierbij hebben wij de schattingselementen (parameters en veronderstellingen ten aanzien van sterfte, verval en toekomstige kosten) die zijn gebruikt om de kasstromen te bepalen getoetst aan de hand van de historisch waargenomen ontwikkelingen in de verzekeringsportefeuille. We hebben geconstateerd dat de schattingselementen zoals gehanteerd door het management onderbouwd zijn en vinden de schattingen redelijk.

Wij hebben vastgesteld dat de kapitaalvereisten per risico-onderdeel zijn berekend in overeenstemming met de Solvency II-regelgeving. Hiertoe hebben wij, voor zover relevant, de interne beheersingsmaatregelen rondom de data(stromen), het modellenbeheer en het calculatieproces getoetst. Tevens hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd op de gehanteerde data en calculaties.

Daarnaast hebben wij het in aanmerking genomen compensatievermogen van uitgestelde belastingen getoetst en daarbij vastgesteld dat dit afdoende gedekt wordt door de verantwoorde latente belastingverplichtingen.

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de toelichtingen toereikend en in overeenstemming zijn met het stelsel van financiële verslaggeving.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- › met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- › alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- › het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- › een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zwolle, 24 april 2023

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Drs. R. Hoogendoorn RA

Bijlage bij onze controle-verklaring over de jaarrekening 2022 van Monuta Holding N.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- › Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- › Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel

controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.

- › Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- › Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- › Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden

voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groeps-onderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.

colofon

Monuta Jaarverslag 2022
Open over afscheid

Eindredactie
Rosanne Prinsen

Ontwerp
De Toekomst